

# SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izjemni nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst Din 3.—, večji inzerati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO  
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5  
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 8. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190 — JESENICE, Ob kolodvoru 101, Račun pri poštne čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

## NEMCIJA HOČE REVIZIJO ZA VSAKO CENO

**Ker so bile iz pakta velesil črtane revizionistične klavzule, ga Nemčija sedaj zopet odklanja — Težkoče zaradi Rusije**

Pariz, 3. junija. r. Zaradi pakta velesil, ki bi se bil moral po prvotnem načrtu parafirati že v četrtek, a najkasneje včeraj so se pojavile nove težkoče in v tiskanih krogih naglašajo, da je še docela negotovo, kdaj bo zadeva tako daleč dozorala, da bo mogoče sestaviti končnovoljavni osnutek. Načrt, ki so ga izdelali v Rimu po večdnevni pogajanji na osnovi francoske spomenice, je sedaj, ko je dala nanj svoj pristanek Mala antanta, nepričakovano izvala težkoče v Berlinu. Nemška vlada se odločno protivi črtanju revizionistične klavzule, kakor zahtevata Francija in Mala antanta in zahteva, da se dopusti vsaj možnost načetja tega problema, in sicer večja, kakor pa jo dopušča pakt Društva narodov. Tudi v Rimu se strinjajo z zahtevami Nemčije, ker jim je predvsem na tem, da ostane vsaj temeljna osnova prvotnega Mussolinijevga načrta in zdi se, da je dal Mussolini Nemčiji v tem pogledu precej dalekosežne obljube, ki jih, ako prodre v celoti stališče Francije in Male antante, ne bo mogel izpolniti.

V londonskih krogih so zaradi novih zahtev Nemčije zelo ozlovoljeni. Zaenkrat pa so pogajanja docela zastala, ker sta Simon in Paul Boncour zapustila Ženevo. Paul Boncour je imel danes v zvezi s paktom velesil dolgo konferenco z Daladierjem, ki slej ko prej odklanja pristanek Francije, ako bi ostale v paktu določbe glede revizije.

Ne malo razburjenje je izvalo v rimskih krogih tudi dejstvo, da smatrajo v Moskvi pakt naperjen proti Sovjetski Rusiji. Ker se v tem pogledu strinja stališče Moskve s stališčem Male antante in vidijo v tem nevarnost, da bi se Rusija okrenila od Italije k Mali antanti, si v Rimu na vse načine prizadevajo, da preprečijo Moskvo o nasprotne. Tako je rimska vlada stavila Moskvi ponudbe za sklenitev ugodne trgovinske

pogodbe in glede raznih koncesij, nadalje namerava aranžirati poset italijanske morarice v Bakumu in dati tudi druge dokazne svoje naklonjenosti do Rusije. Zavračajoč vse te ponudbe, ki nimajo za Rusijo nobenih praktičnih koristi, poudarja moskovska »Pravda«, da ta pakt zelo malo spominja na druge mednarodne pogodbe, ki se streže za sodelovanjem med vsemi narodi ter da je rimski pakt jasen izraz imperialistične in intervencionistične politike, ki se je tako rade poslužujejo gotove evropske velesile. Rusija se ne bo dala premetati in zna dobro ocenjevati take geste.

### Nimamo nič prikrivati

Pariz, 3. junija. AA. Poslanec Ibaragaray, ki spada v vrste najuglednejših nasprotnikov pakta štirih, je podal izjavo, zakaj je na poslednji seji zunanjega odbora poslanske zbornice zahteval naj se izda rumena knjiga o francosko-jugoslovenskih razgovorih iz leta 1923, 1924, in 1927. Italija venomer trdi, nadaljuje Ibaragaray, da je francosko-jugoslovenski pakt o prijatelstvu naperjen zoper njo in zato misli, da bi objava take rumene knjige jasno pokazala, da se je Italiji neprestano ponujalo, naj pristopi k francosko-jugoslovenskemu sporazumu. Odbor je to njegovo stališče sprejel in prosil predsednika Herriota, naj izposluje pri zunanjem ministru Boncourju objavo omenjene rumene knjige.

### Tudi v Londonu so skeptični

London, 3. junija. g. Razpoloženje v londonskih političnih krogih glede pakta četvorice je zelo skeptično. Izjavljajo, da ne gre samo za formalnosti, temveč za bistvena nasprotstva. Zaradi tega je bila odgoda tudi izdaja angleške bele knjige o

tem paktu. »Daily Telegraph« trdi, da je Mussolini v zadnjem francoskem načrtu izvršil precejšnje izpremebe, ker je hotel sprejeti na katerikoli način v pakt možnost revizije mirovnih pogodb v okvirju Društva narodov. Kakor poroča list, menijo v angleškem zunanjem ministertvu, da pakt ni vreden od sedaj izvršenega dela, ker ne vsebuje nobenih preciziranih obveznosti za države, ki ga bodo sklenile.

London, 3. junija. »Daily Telegraph« poroča v zvezi s sinočnjo konferenco v Parizu, da so težkoče, ki so se pojavile v pogledu pakta velesil, mnogo resnejše, kakor pa se je sprva mislilo. Glavna ovira je čl. 3, ki se nanaša na razorožitev in nemško enakopravnost. Nova nesoglasja so nastala tudi zaradi člena 16 pakta Društva narodov, ki govori o sankcijah proti napadalcu. Francoska vlada bo noto, v kateri bo dala Mali antanti obljubljena zagotovila glede neizpremljivosti meja, dostavila tudi vladam v Londonu, Rimu in Berlinu. Mala antanta je že izrazila svoje soglasje z vsebino te note.

### Sinočna posvetovanja v Parizu

Pariz, 3. junija. Sinoči je bila iznenada sklicana francosko-angleška konferenca o paktu velesil. Na tej konferenci so sodelovali angleški opravniki poslov Campbell, ministrski predsednik Daladier, zunanji minister Paul Boncour in tajnik zunanjega ministertva Leves. Konferenca je trajala nad dve uri. Po konferenci je izjavil Daladier, da ni prišlo do nikakega sporazuma in da bo francoska vlada še enkrat proučila zadnji osnutek besedila pakta. Paul Boncour je pristavil, da bo stala obila francoska poslanika v Londonu in Rimu nova navodila ter bodo pogajanja trajala predvidoma še delj časa.

## Tudi Mussolini zapleten v Morganovo afero

Washington, 3. junija. Ogromno senzacijo je vzbudila v teku sinočnje razprave preiskovalnega odbora senata, ki razpravlja o koruptivskih aferah Morganove banke, ugotovitev, da je med ljudmi, ki so dobivali od banke razne ugodnosti in podkupnine, tudi predsednik italijanske vlade Benito Mussolini. Ta konstatacija je vzbudila v vsej ameriški javnosti ogromno senzacijo in številne komentarje. Zastopnik banke je nato izjavil, da bo predložil listo vseh evropskih državnikov, ki so dobivali od banke kakšne ugodnosti.

## Ogromen petrolejski požar

San Francisco, 3. junija. V Longbeachu je izbruhnil ogromen petrolejski požar. Najprej je eksplodiral velik petrolejski rezervoar, pri čemer je bilo 24 ljudi ubitih, nad 100 pa hudo ranjenih. Po eksploziji se je ogenj z bliskovito naglico razširil na najbogatejše petrolejske vrelce na Signalfieldu, ki so vsi v plamenih. Prebivalstvo v Longbeachu je v strahu pred novimi eksplozijami in paničnem begu zapuščalo svoje domove. Škoda se zaenkrat ne da niti približno oceniti pri reševalni akciji, ki pa je bila dosedaj brezuspešna. Sodelujejo vsa gasilna društva vsega okrožja ter večji oddelki vojaštva.

## Konferenca agrarnih držav v Bukarešti

Bukarešta, 3. junija. AA. V nedeljo 4. junija bo tu odprta konferenca zastopnikov kmetijskih držav srednje in vzhodne Evrope. Prvo svedčano sejo bo otvoril predsednik rumunske vlade Vajda Vorod. Naloga konference bo, da dožene skupne politične zahteve bloka kmetijskih držav srednje in vzhodne Evrope za predstojajočo svetovno gospodarsko konferenco. Rumunsko bošta zastopala kmetijski minister Nicescu in minister za industrijo Lugosiano, poljsko delegacijo bo vodil finančni minister Pavadski, jugoslovensko delegacijo kmetijski minister Tomašič, bolgarsko kmetijski minister Muravjev, madžarsko državni podtajnik Majer, letonsko, Turčijo in Grčijo pa bodo zastopali njihovi poslaniki v Bukarešti.

## Ameriški izletniki zopet prihajajo v Evropo

Le Havre, 3. junija. AA. Danes je parnik »de France« pripeljal iz Amerike 548 potnikov, kar je v sedanjih razmerah zelo veliko. Med potniki so znana filmska igralka Gloria Swanson, miss Anny Morganova in Vanderbilt.

## Pred novimi zapletljaji na Daljnem vzhodu

**V ruskih političnih krogih računajo z vojnimi zapletljaji — Nova ruska nota Japonski — Vznemirjenje v Angliji**

Harbin, 3. junija. r. Spor med Rusijo, Japonsko in Mandžurijo se je v zadnjih 24 urah zelo poostiril. Mandžurska vlada je zavrnila ruski protest glede ukinitve ruskega prometa na vzhodno-kitajski železnici. V Harbinu je vznemirjenje silno naraslo. Po mestu krožijo glasovi, da ruski politični krogi računajo z vojnimi zapletljaji že v bližnji bodočnosti. Na ruskem generalnem konzulatu se vršijo diskretno, toda z vso naglico priprave za eventualno evakuacijo. Listi v Harbinu poročajo, da so prišle sovjetske vojaške oblasti v Čiti deliti med prebivalstvo maske proti plinom.

Moskva, 3. junija. r. Ruska vlada je izročila japonskemu poslaniku v Moskvi Oti noto, v kateri naproša Japonsko, naj v bodoče prepreči vmešavanje mandžurskih in lokalnih japonskih oblasti v upravo in promet vzhodne kitajske železnice. Razen tega zahteva ruska vlada zaščito drugih svojih interesov v Mandžuriji. Pri tem zatrjuje, da je pripravljena nadaljevati pogajanja z Japonsko glede prodaje vzhodne kitajske železnice.

London, 3. junija. r. Tajnik japonske delegacije, ki je zastopala tokijsko vlado pri pogajanjih za premirje s Kitajsko Sima, je izjavil, da pomeni sklenitev premirja la uvod k trajnemu miru med Kitajsko in Japonsko.

London, 3. junija. AA. Preiskovalna komisija zveze ameriške industrije je proučila svatvena tržišča in ugotovila, da to se ta v znatni meri poslabšala zaradi nepričakovane rastoče japonske konkurence. Poročilo navaja, da se bo japonsko prebivalstvo v prihodnjih 20 do 30 letih pomnožilo za 15 do 20 milijonov. Zato se bo moral la del japonskega prebivalstva prebrati doma. V čina pa bo morala iskati dela drugod in bo s tem poslabšala delovne razmere na mednarodnih tržiščih. Japonci izkoriščajo vsako sredstvo, da okrepi svojo konkurenčno silo. Njihova konkurenca že danes ogroža ne samo angleško industrijo umetne svile in vseh tekstilnih proizvodov, temveč tudi kemično industrijo, produkcijo električnih žarnic, koles, cementa, železja itd. Odbor priporoča enotno in složno akcijo proti japonski konkurenci.

## Hitlerjev investicijski program

**Pomagati hoče s posojili vsem slojem, od delavske žene do veleposetnika in industrijca**

Berlin, 3. junija. r. Državna vlada je spravila svoj veliki program za preskrbo dela v poseben zakon, o katerem je državni tajnik v finančnem ministertvu dr. Reinhardt danes izčrpno poročal pri sprejemu novinarjev. Ta zakon določa v glavnem velike investicije in ugodnosti z izdajo zakladnih nakaznic, in sicer med drugim hišnim posestnikom za obnovo starih hiš, stanovanjskim najemnikom v selitvene nameste, interesantom, ki bi se hoteli preskrbeti z električno silo ali lučjo itd. Po tem zakonu bodo oproščeni plačevanja davkov vsi oni, ki si bodo nabavili nove nadomestne dele za stroje, orodje in slično iz glavnice za obrtne ali poljedelske namene. Ta zakon uvaža v nadaljnjem sistem daril, ki naj bi podpirala nacionalno delo; darovalci bodo deležni davčne amnestije. Končno vsebuje ta zakon določbe, ki naj pospešijo, da bi se ženske delovne sile vrnile v gospodinjstvo; v ta namen se jim bo dovoljevalo temeljno posojilo do 1000 mark. Vsaka nevesta, ki se bo obvezala, da ne bo iskala nove službe, dokler bo njen mož zaslužil najmanj 125 mark mesečno, bo imela pravico do takšnega posojila, toda ne v gotovini, temveč le v nakazilih za razne potrebščine v gospodinjstvu. Kako misli Hitler zbrati potrebna finančna sredstva za ta milijardni program, v zakonu ni povedano in zato izgleda, da je vse skupaj samo pesek v oči.

### Mussolini učitelj Nemcev

Berlin, 3. junija. AA. Goebbels je ob odhodu iz Italije poslal Mussoliniju brzojavko, v kateri mu izraža globoko občudovanje za fašizem in duceja. Po vaši zaslugi, pravi Goebbels, je italijanski narod stopil v prve vrste evropskih narodov. Rezultati fašistične politike so impozantni in morajo tudi drugim državam služiti za zgled, zaključuje Goebbels.

## Ameriška politika in finance

Washington, 3. junija. g. Današnje razprave v senatnem odboru o Morganovi aferi bodo, kakor vse kaže, spravile na dan veliko senzacijo. Kakor se zatrjuje, je dobival tudi umrli predsednik Coolidge tudi še potomo, ko je zapustil svoje mesto, ugodnostne delnice od Morganove banke. Ker hoče predsednik Roosevelt brezobzirno razčistiti poslovanje Morganove banke, se pričakuje, da bo zdaj temeljito preiskana tudi Coolidgeova zadeva.

## Amerika noče nič slišati o črtanju vojnih dolgov

London, 3. junija. r. Upanje, da bo še pred svetovno gospodarsko konferenco prišlo med Anglijo in Ameriko do sporazuma glede vojnih dolgov, je z vsakim dnem manjše. Debata o vojnih dolgovih v spodnji zbornici je bila nenadoma odgoda do 13. junija. Iz tega sklepajo, da je do sporazuma še daleč. To potrjuje tudi izjava ameriškega državnega podtajnika za finance Hulla, ki je naglasil, da bo ameriška vlada zavrnila vsako zahtevo, ki bi šla za tem, da bi se najprej razpravljalo na

### Smrtne obsodbe v Berlinu

Berlin, 3. junija. AA. Danes dopoldne je sodišče izreklo razsodo v procesu proti krivcem krvavih dogodkov v Altini 17. julija 1932. Štirje obtoženci so obsojeni na smrt zaradi umora, šest drugih pa na ječo treh do šest let.

### Slovesno ustoličenje hessenskega princa

Berlin, 3. junija. AA. Slovesno ustoličenje princa Filipa Hessenskega za predsednika hessenske dežele se bo izvršilo 7. julija. Svečanosti bo predsedoval sam Goering. Vršila se bo na princem gradu v Kasslu. Zvečer se bo vršila svečana predstava »Lohengrin« v tamkajšnjem gledališču.

## Nemški poraz v Ženevi

Ženeva, 3. junija. g. Od sveta Društva narodov imenovana komisija pravnih strokovnjakov za proučitev pravnega vprašanja Bernheimove peticije o zatiranju židovske manjšine v Gornji Šleziji je danes zavrnila nemške pridržke kot neutemeljene. Svet Društva narodov bo na svoji seji v torek razpravljal o poročilu irskega delegata ki ga je Nemčija odklonila.

Ženeva, 3. junija. AA. Nemška vlada je imenovala voditelja nemške delovne fronte dr. Leya za svojega delegata na mednarodni konferenci za delo, ki bo otvorjena 8. junija. Pravijo, da bo navzočnost dr. Leya, ki je bil glavni voditelj ukrepov proti svobodnim strokovnim organizacijam v Nemčiji, povzročila nemile nastope. Neki delegati bodo zanikali dr. Leyu upravičenost, da zastopa nemško delavstvo. Zanimivo je, da bo dr. Leya spremljal bivši zastopnik nemškega delavstva v svetu mednarodnega urada za delo bivši socialni demokrat Leuschner.

svetovni gospodarski konferenci o vojnih dolgovih. Ker zapade plačilo prihodnjega obroka že 15. junija, je zelo dvomljivo, kako se bo razvilo to vprašanje.

## Nova monarhistična zarota v Španiji

Madrid, 2. junija. r. V zadnjem času je bilo tukaj izvršenih več zagroženih aretacij. Aretrani so bili neki divizijski general, neki kapetan generalnega štaba in trile drugi visoki oficirji, ki so jih vse odvedli v vojaške zapore. Zatrjuje se, da gre za novo monarhistično zaroto.

## Postani in ostani član Vodnikove družbe!

## Borzna poročila.

Inozemske borze.  
Zürich, 3. junija. Pariz 20.38, London 17.51, Newyork 437.—, Bruselj 72.05, Milan 26.86 in četrt, Madrid 44.20 Amsterdam 208.05, Berlin 120.90, Dunaj 58 in pol, Praga 15.40, Varšava 58.05, Bukarešta 3.08.

## Izjave dr. Jeftića

**Mala antanta se ne zapira pred nikomur in si želi iskrenega sodelovanja z vsemi**

Praga, 3. junija. Jugoslovanski zunanji minister dr. Jeftić je sprejel v četrtek sodelnika »Lidovih Novin« k daljšemu razgovoru in jim je dovolil objaviti nekatere odstavke iz njegovih odgovorov na podučna vprašanja.

Gospod minister, ali bi mogel pakt štirih evropskih velesil ugodno vplivati na razmere zlasti v srednji Evropi?

Pri jamstvih, ki so nam bila zagotovljena, tako kar se tiče oblike in vsebine pakta, bi mogel pod gotovimi okolnostmi, o katerih smo odkrito spregovorili v svojih oficijelnih izjavah, ostati blagodejen činitelj za mednarodno pomirjenje, sodelovanje in sporazum. Lahko bi celo ugodno vplival na gospodarsko obnovo Evrope sploh in srednje Evrope še posebej. Če bo pakt izraz iskrene volje za sporazum in lojalno sodelovanje, če bo izražal resnično željo po pomirjenju Evrope, bi lahko nedvomno pripomogel k plodnemu skupnemu delu in ureditvi evropskih razmer.

Gospod minister, kako presojate možnosti nadaljne gospodarske izgradnje Male antante?

Z zaupanjem in optimizmom. Ne prikrivamo si stvarnih ovir, ki nas čakajo na tej poti. V Mali antanti smo vsi realni politiki, zato se ne udajamo iluzijam ali ne izpolnjenim željam. Toda baš realno naziranje nas utrjuje v prepričanju, da ovire morejo biti in bodo premagane. V ta namen je potrebna v prvi vrsti dobra volja, a določa voljo in trdno odločnost imamo vsi trije. In rad bi naglasil: Ne hrepenimo po nobeni avtarkiji, želimo le, da bi bila Mala antanta, kakor smo dejali v svoji izjavi, izhodišče k novi organizaciji vse srednje Evrope. Zato se ne zapiramo nobeni drugi državi.

Gospod minister, ali mislite, da bi mogel novi izpremenjeni pakt štirih pripomoci k zbolšanju odnosov med Malo antanto in Italijo?

Jasno je, da bo zblizanje med Italijo in Francijo ugodno vplivalo tudi na odnose med Italijo in Malo antanto. S svoje strani ne vidim nobene resne ovire, na poti k sporazumu z Italijo. Želimo si eno dobro prijateljske ureditve medsebojnih odnosov in ne le, da smo si to iskreno želeli, temveč smo tudi delali na to. Ni naša krivda in ne zadene nas odgovornost, da rezultati še niso bili. Znatna ovira na poti k sporazumu je psihološko neugod-

no razpoloženje, ki je bilo često umetno ustvarjeno na temelju mnogih zmot. Za sporazum z Italijo nismo samo mi Jugoslovenci, temveč tudi vsa Mala antanta, želimo si ga, toda ni odvisno samo od nas, kakšni bodo v resnici rezultati.

Omenili ste v oficijelni izjavi, da ste govorili na posvetovanjih tudi o razmerju do Bolgarije.

Da, želeli bi, da bi se sedanji normalni odnosi zboljšali. Sami delujemo na to in bomo svoje prizadevanje nadaljevali. Pričakujemo, da se bodo tudi na drugi strani ustvarili pogoji, ki bodo omogočili naši dobri volji, da si bomo zlasti lahko medsebojno zaupali.

Kaj bo pa z odnosi s sovjetsko Rusijo?

Povedali smo, kar je bilo treba, v oficijelnem komuniqueju. Gotovo ste opazili, da je bila naša izjava obširna in zelo konkretna.

### Glavno glasilo JRKD

Beograd, 3. junija. Včeraj je izšla prva številka »Glasnika Jugoslovenske radikalne kmetijske demokratije«. Izdaja ga kot tedensko glasilo stranke generalno tajništvo JRKD (minister dr. Kramer), glavni in odgovorni urednik pa je Joža Šironić. V prvi številki prinaša »Glasnik« članek predsednika g. Nikole Uzunovića, članek o organizaciji stranke ministra dr. Kramerja, važna poročila iz predsedništva JRKD in iz generalnega tajništva, nekrolog Vjekoslavu Spinčiću, referat o shodih, zelo lep pregled delovanja stranke v posameznih banovinah, resolucije in sklepe strankinih organizacij i. dr. »Glasnik« se tiska v cirilici in latinici v srbohrvaščini in v slovenščini. Mesečna naročnina znaša 5 Din. Naslov uredništva je: Beograd, Masarykova ulica št. 7/III.

### Trocki bi se rad vrnil v Rusijo

Pariz, 3. junija. AA. Iz Berlina poročajo, da je bivši sovjetski komisar Trockij po vseh iz Carigrada zaprosil Stalina, naj mu dovoli vrnitev v Rusijo. Zdi se, da je Trockij v svojem pismu Stalinu izjavil, da ne more več prenašati izgnanstva na otoku Prinkipu in da je pripravljen pokoriti se vsem njegovim zahtevam, če mu dovoli vrnitev v Rusijo.



# Nova stanovanjska kolonija ob Gajevi ulici

Pet velikih stanovanjskih hiš, ki so stanovanja v njih skoraj že vsa oddana

Ljubljana, 3. junija.

Dočim je prejšnja leta pri nas mesto kar prekipelo v rasti in prenavljanju, so se že lani gradbena dela začela naglo ustavljati, letos pa bi lahko govorili celo o popolnem gradbenem zastoju, če bi ne bilo še gradbenih del na lani začeti gradnjah. Največja gradbena dela so še vedno ob Gajevi ulici, kjer je bila tudi prejšnja leta najživahnejša gradbena delavnost. Na Dukičevih parcelah se luščijo iz odrov, velike in moderne stanovanjske hiše. Že z ulice opaziš, da delajo v živahnem tempu. Stroji drdajo. Zaposlenih je več sto ljudi. Dvigala naglo dvigajo material v višja nadstropja. Nesteto rok dela živahno, kar z vnuem.

Gradnja petih velikih hiš ob Gajevi ulici v resnici ni malenkost, čeprav so ne sklicujemo na naše malenkostne razmere. Tri hiše, ki stoje v eni črti med Gajovo in Riharjevo ulico, baš v obeh Beethovnovi ulici, merijo v dolžino okrog 40 m, vzporedno z njima stoji ob Gledališki ulici 7 nadstropni hiši, torej tudi v dolžini okrog 40 m. Da so to res velike zgradbe, prizna vsak, ki jih pogleda, zato pa tudi ni brez pomena, da bodo d'grajene še prej ko v enem letu.

Najprej so začeli jeseni graditi Zalaznikovo hišo na koncu Beethovnovi ulice. Poslopje je 6nadstropno, a najvišje nadstropje je zoženo, dvignjeno samo na sredi. Gradbena dela so k'včana, le parketi še niso položeni. Montirano je tudi že dvigalo. Sobe so poslikane, leseni deli popleskani. Čez mesec dni bo zgradbah že dobro presušena, stanovalci se pa vselijo avgusta. V vsakem nadstropju sta dve veliki trisobni stanovanji, vseh je torej 10. Stanovanja v teh zgradbah so moderna tudi v tem pogledu, da imajo prostore sobe, po 25 m<sup>2</sup> razsežne. Vsako stanovanje ima kopalnico, veliko predsobo, ki je prav za prav sprejemnica, poselsko sobo in dva pritlikavska prostora, enega v kleti, drugega v podstrešni etaži, kjer je tudi centralna pralnica in sušilnica. V kuhinjah sta plinski in navadni štedilnik. K nastatim prostorom spadajo še seveda pritlikline, kakor shramba itd. Mnoga stanovanja imajo balkone tudi na ulici, razen čistilnih balkonov, ki so ob dvorišni strani.

Tudi pri drugi, 7-nadstropni (7. nadstropje je samo delno), ki stoji poleg krajne Zalaznikove, so gradbena dela že skoraj povsem končana, tudi pročelja so ometana. Ta hiša je 5-nadstropna in ima 8 trisobnih stanovanj in 2 dvosobni. Zunanost je že skoraj vsa ometana; znotraj delajo še mizarji in pekarji, za njimi pa pridejo slikarji in pleskarji. Tako daleč so tudi z delom pri 7-nadstropni hiši na vogalu Gajevi in Gledališke ulice. Poslopje je last

pokojninskega uradniškega sklada TPD. Druga polovica tega bloka je Dukičeva. Skupaj v obeh hišah je 42 stanovanj; 16 dvosobnih, ostala so pa trisobna. Tudi omenjeni hiši poleg Zalaznikove sta še Dukičevi. Podjetje bo hiše seveda prodalo, če se bo našel primeren kupec, zato pa ne more prodati le posameznih stanovanj, kakor žele nekateri meščani, ki so jim stanovanja v modernih hišah zelo všeč. Da bo v vseh hišah res zelo imenitno, se bo prepričal že v veži. Tu bodo stene obložene s črnim, poliranim marmorjem, kar ni karsibodi v stanovanjski hiši.

Dukičevu poslopje na vogalu Puharjeve in Gledališke ulice bo dograjeno za vseletve novembra, dočim se v vse druge hiše vselijo stanovalci že avgusta. V tej zgradbi zdaj ometavajo stene, ob nji postavljajo odre za ometavanje pročelij in instalaterji montirajo napeljavo centralne kurjave.

Za tako velika gradbena dela je treba seveda precej delavcev. Podjetje Dukič ima zaposlenih okrog 300 zidarjev, pomožnih delavcev in tesarjev, profesionalistov drugih vrst pa dela okrog 100. Večina delavcev je iz mestne okolice, nekaj jih je tudi iz mesta in med njimi je nekoliko Primorcev. Za stavbne delavce, ki ne zaslužijo baš sijajno in ki morajo težko delati, je vedno najbolj kočljivo vprašanje prehrane. Gostilniške hrane si stavbni delavci navadno ne sme privoščiti, če noče vsega zjajati. V javnih kuhinjah, kjer jih je več, si pa včasih ustanove skupno kuhinjo. Kuharja plačujejo sami, ali jim ga plača podjetje, ki mu tudi ni vedno vseeno, ali zaposluje site ali lačne delavce — če hoče, da gre delo dobro od rok. Na Dukičevem stavbišču imajo delavci dve kuhinji. Eno vodi stavbni pisar. V tej kuhinji je samo 25 delavcev, dočim jih je pri delavski kuhinji 115. To kuhinjo vodi poseben delavski odbor. Kuharja plačuje podjetje. Celodnevna hrana stane 6 Din brez kruha. Zjutraj dobe po poldrugi liter kave, opoldne po četrtil kilograma govedine in veliko skodelo zakuhane juhe, ki je precej gosta, zvečer pa obaro, guljaž ali kaj podobnega. Hrana v drugi kuhinji, ki jo vodi pisar, je polovico dražja. Delavci so zadovoljni s hrano in nekateri bi radi delali pri Dukiču za nižjo plačo (!) zaradi hrane.

Stanovanja so baje že pri vseh hišah, ki bodo uporabne avgusta skoraj vsa oddana. Ljubljana pač potrebuje higijenična in cenena stanovanja.

a. r. g. Mohoriča je bila soglasno sprejeta resolucija, obsega 26 raznih točk, v katerih so vse današnje trgovni škodljive zakonske pomnalkivosti, obenem pa zahtevajo, ki jih stavi trgovstvo v zaščito svojega stanu.

Najaktualnejša točka dnevnega reda, za katero je vladalo v članstvu, posebno v opozicijskem taboru že več časa največje zanimanje, so bile volitve. Opozicija je bila že nekaj let neutrudljivo na delu, da omaja zaupanje, katero je pri članstvu uživala sedanja uprava pod vodstvom g. Franjo Sirc. Kot glavno orožje opozicije so bile poverbe, ki jih je zakrivila prejšnja nastavljenka in to vkljub temu, da so poravnane z obrestmi vred in se je tudi po zbornični reviziji ugotovilo, da pri tem ne zadene načelstvo, še manj pa osebno načelnika g. Franjo Sirc nikakr krivda, ampak bi bil za ev primanjkljaj kvečjemu odgovoren revizijski odbor, v katerem pa je bila funkcijno zastopana tudi opozicija. Članstvo združena trgovcev v Kranju se ni dalo speljati, ampak je pokazalo baš na tem obnem zboru solidarnost, pokazalo, kako visoko zna ceniti delo svojega predsednika, ki že 14 let, t. j. že od ustanovitve gremija uspešno vodi organizacijo, ter mu izreklo neomajano zaupanje s tem, da mu je z 91-odstotno večino od 196 navzočih poverilo za nadaljnja 3 leta vodstvo organizacije.

Kot podpredsedniki so bili izvoljeni in to soglasno g. Franc Berjak, Anton Savnih in Franc Globočnik, kot člani uprave pa gg.: Ahačič Franc, Deisinger Josip, Gašperlin Janko, Gorjanc Franc, Hlebič Rudolf, Koželj Karel, Savnik Ivan in Heinrich Stanko.

Senzacionalni kovbojski tonfilm po slavnem romanu ZANE GREYA

NEUKROTILJIVI



Film o divjem konju, ki ga ni mogla ukrotiti človeška moč in zvijača. Ogorčena borba na življenje in smrt. Brat proti bratu v krajih, kjer prevladuje pravica močnejšega. Romantična svatba v indijanskem šotoru.

Danes ob 4., 7. in 9. uri Na oba praznika ob 3., 5., 7. in 9. ZVOČNI KINO IDEAL

## Cerkveni koncert

Ljubljana, 3. junija. Pevski zbor Glasbene Matice je pred volstvom svojega dirigenta g. Mirka Poljšiča in sodelovanjem orgelskega virtuozu g. Stanka Premrla včeraj zvečer v stolnici priredil cerkveni koncert, ki je bil zelo častno obiskan, a bi na vsak način zaslužil še številnejšega posela. S tem koncertom je pevski zbor Glasbene Matice dokazal, da je krepko mladostno delavno. Imel je pravico da bi se zadovoljil z enim samim velikim koncertom, na katerem je še nedavno izvajal Beethovno »Missa solemne«, kar je odtehtalo dva, tri koncerte obitajne mere. Klub tani ni nad doseženim uspehom sklenil križnega rok, tamveč se je nemudoma lotil novega dela ter podal včeraj zvečer osem deloma omejenih, deloma na novo nastudiranih Gallusovih mnogoglasnih a capella zborov.

Nič ne da, da smo večino teh zborov opevanje že slišali: vsakokrat najdemo v njih nove lepote, vedno nas iznova prisili v veliki občud: Gallus, da bi zdaj mo svežost njegovega invencije, virtuoznost glasovnih kombinacij, vzorno kompozitorno tehniko in močno neposrednost njegovega glasbenega jezika. Prav posebno globoko eta oplovala dva poslednja dvanaeststroglasna zbora »Impetum inimicorum« in »Alleluia-Cantate Dominus«, ki ju je zbor, deljen v tri dele, izvajal tudi na treh korih. Himnična sozvečja so napolnila cerkev uprav do vrha kupola in zagnila zamaknjene poslušalce v celo veličastno zvočno morje. Izvajanja so bila, kakor smo to od pevkega zbora Glasbene Matice že vajeni, vzorna in se kazala veliko, profinjeno pevsko kulturo tega našega vodilnega zbora. Kot odkrit prijatelj zbora pa svetujem vodstvu, da svoje vrste še olajši in pomladi z glasovnim naraščanjem, ki bo prinesel še več novih svežine, novega zvočnega metalu in živahne prožnosti. Vem, da je to pevski zbor Glasbene Matice vsikdar in vedno hotel, da ima v svoji sredi lep, upa poln naraščaj, a klub temu bi bil večji dotok novih sil še zaželju.

Dugan g. Mirko Poljšič si je za svoj rojstni dan, — menda je danes — spletel novih lavoric. Njemu kakor tudi zboru k lepemu koncertu iskreno čestitam.

G. Stanko Premrl je v koncert vpletel in močnejšo izvajal tri orgelske skladbe: Hladnikov »Slavnostni preludij« v c-duru, prvi »zueed petro menda« v Nemčiji izšlih preludijev, krepko, zanosit »skladbo«, Bassanijev nekoliko manj zanimivi »Larghetto« in močni, prepričevalni Bachov »In dulci jubilo«. Vse tri orgelske skladbe so prinesle v koncert dobrodošlo raznolikost in barvno pestrost. Cel koncert je trajal dobro uro, kar je bilo zelo modro izmerjeno in je bilo spričo izvajanja skladb enega samega, črtudi velikega in mnogostranskega kompozicista ravno prav.

## Naši šahisti so zborovali

Ljubljana, 3. junija. Snoči se je vršil v restavracijskih prostorih hotela »Slon« izredni občni zbor Ljubljanskega šahovskega kluba. Izredno zborovanje je bilo sklicano na pobudo nekaterih članov, ki so deloma nezadovoljni z dosedanjim delovanjem odbora, glavna točka dnevnega reda je bila pa razmotrivanje vprašanja ali se Ljubljanski šahovski klub udeleži medklubskega turnirja o binokstih v Zagrebu ali ne.

Zborovanje je otvoril s pozdravom na navzoče podpredsednik g. ing. Manda, ki je nadomestoval obolelega predsednika arhitekta Costapierarija. Takoj nato je nastala občirna debata, ki so vanjo posegli razni govorniki. Več jih je ostro kritiziralo delovanje odbora, češ, da je bilo pomanjkljivo in površno, odborniki se niso udeleževali sej. Akademik Iskra je zahteval intenzivnejše delo v odboru, ing. Kasal je pa predlagal, da bi se namesto nekaterih odbornikov, ki so preveč zaposleni in ne morejo redno prihajati k sejam kooptirali v odbor za namestnike dr. Bajc, prof. Bernik in akademik Iskra, kar je bilo soglasno sprejeto.

Sprejet je bil tudi predlog, da se klub udeleži medklubskega državnega prvenstva, ki se bo vršil 4. in 5. junija v Zagrebu. Na tem turnirju sodelujejo štirje klubi, in sicer prvak Zagreba, to je Maksimirski šahovski klub, Ljubljanski šahovski klub in še dva zagrebška kluba. Zmagovalec turnirja pride v finale za klubsko državno prvenstvo, ki se bo vršilo jeseni.

Tekmovalci za turnir odpotujejo jutri zjutraj, dolčena je bilo naslednja ekipa, ki bo zastopala čast Ljubljane na šahovskem polju: Furlani, Julij Gabrovšek, Ludvik Gabrovšek, Preinfalk, Šorli, Ciril Vidmar in Milan Vidmar. Igralo se bo na šestih deskah, en igrač je za rezervno. Prepričani smo in upamo, da se bo Ljubljana v tem šahovskem boju tako kakor vedno častno odrezala in da se bo kvalificirala za finale.

## Obsojeni vlomilci

Ljubljana, 3. junija. Včerajšnja razprava proti prevečenim svedrovcem, ki imajo na vesti drzne vlome v mestno zastavljalnico, Bratovsko skladišče in v Gospodarsko zvezo, ni bila predloga. Dokazni material je bil tako prepričevalen, da so vsi obtoženci krivdo kratkoma priznali, le Praček je tajil vlom v Gospodarsko zvezo, čeprav so proti njemu govorili močni indici.

Ob 14. so se sodniki umaknili v posvetovalnico, ob 15. pa je predsednik Anton Mladič razglasil sodbo. Vsi obtoženci so bili spoznani za krive in ker so večinoma italijanski državljani, bodo tudi izgnani iz naše države. Glavni krivec Martin Praček je bil obsojen na 5 let robije in na 5 letno izgubo častnih državljskih pravic in izgon za stalno, Pavel Kodelja 2 leti 6 mesecev robije, 5 let izguba pravic, 5 let izgon, Vladimir Traupcu 7 mesecev strogega zaporu, 1 leto izguba pravic, izgon 3 leta, Vinko Krizmančič 9 mesecev strogega zaporu in 120 Din denarne kazni, 3 leta izguba pravic, 3 leta izgon. Ostali obtoženci so prešli manjše kazni, ki so jih prestali že v preiskovalnem zaporu. Vid Zobec je dobil 4 mesece strogega zaporu, 1 leto izgubo pravic, 2 leti izgon, Vencelj Ipavec 3 mesece strogega zaporu, 1 leto izgubo pravic, Josip Faganelj, Stefan Tominc in Stanko Semič so bili obsojeni vsak na 40 dni strogega zaporu in na 120 Din denarne kazni, Valerija Praček na 2 meseca strogega zaporu, Stefan Šloser pa na 1 mesec zaporu pogojno za 3 leta, mora pa v enem letu povrniti povzročeno škodo.

## Sport za prvenstvo Gorenjske in Dolenjske

Novo mesto, 2. junija. Preteklo nedeljo je odigral tukajšnji S. K. Elan s prvakom Gorenjske S. K. Bratstvom na Jesenicah prvenstveno tekmo, ki je končala z rezultatom 2:1 v korist Elanu. Naši nogometaši so se odpravili ob 11. dopoldne z avtobusom iz Novega mesta. Tople želje sportne Dolenjske so jih spremljale in večerna telefonična vest o zmagi jih je stopnjevala do navdušenja.

Na Jesenicah je vladalo izredno zanimanje za prvo srečanje oficijelnih zastopnikov dolenjskega in gorenjskega nogometa. Na lepem igrišču S. K. Bratstva so se zbralo veliko število občinstva, ki je sprejelo naše igrače prav prijazno in prisrčno. Ploskaje je doseglo višek ob nastopu domačega sportnega kluba. Tekmo je posetil tudi jeseniški župan mag. pharm. g. Josip Zabkar.

Klub dolgi in naporni vožnji so igrali naši fantje z veliko voljo in požrtvovalnostjo. Takoj spetkeča so pričeli z dobro zamišljenimi kombinacijami pravno resno napadati, kar pa je obramba Bratstva odločno nadzirala ter pošiljala z dobrimi, osvobodilnimi streli žogo svojemu napadu. Že je iz-

gledalo, da bo končal prvi polčas brez gola, pa je ušlo levo krilo Elana obrambi ter streljalo ostro in neubranljivo v kot. V drugem polčasu so pritiskali Jeseničani. Zogaga je romala s polja na polje, dokler ni zopet običala v голу Bratstva. Koristna igra dolgih pasov je prinesla tudi Bratstvu gol. Domačini, živahno podpirani od drugarjev, so silili na izenačenje, dobili so celo enajstmetrovko, ki pa so jo zastreljali, občinstvo se je razvnelo, rezultat pa se do konca ni več menjal. Sodnik g. Lukežič je bil strog in objektivno ter je imel situacijo popolnoma v rokah.

Po tekmi je bil v kolodvorski restavraciji prijateljski sestanek obeh moštev in funkcionarjev. Tudi tam je posetil sportnike jeseniški župan. V prisrčnih razgovorih in izvrstnem razpoloženju je le prehitro napočil čas razhoda.

V nedeljo 18. t. m. bomo imeli goste s Jesenic. Sprejeli jih bomo sportno in prijateljsko.

## Beležnica

KOLENDAR. Danes: Sobota, 3. junija katoličani: Klotilda, Radosava, pravoslavni 21. maja. Jutri: Nedelja, 4. junija katoličani: Binkošti, Dika, pravoslavni 22. maja. Pojutrišnjem: Ponedeljek, 5. junija: katoličani: Bonifacij, Dobromil, pravoslavni 23. maja.

DANASŠNJE PRIREDITVE. Kino Matice: Harold Lloyd nori ... Kino Ideal: Neukrotljivi.

ZKD: »Leseni križ« ob 14.15 in ob 18. v kinu Matice. Kino Šiška: »Fantom Durmitorja« ob 18.30 in 20.30.

Lahkotletsko prvenstvo Jugoslavije moštvo ob 15. na igrišču Primorja. Velesejem.

PRIREDITVE V NEDELJO. Kino Matice: Harold Lloyd nori ... Kino Ideal: Neukrotljivi.

ZKD: »Leseni križ« ob 11. dopoldne v kinu Matice. Kino Šiška: Bag v življenju.

Lahkotletsko prvenstvo Jugoslavije moštvo ob 15. na igrišču Primorja. Table-tenis turnir Hermes-Reka ob 9. dopoldne in ob 14. pri Keršiču.

Velesejem. PRIREDITVE V PONEDELJEK. Kino Matice: Harold Lloyd nori ... Kino Ideal: Neukrotljivi.

ZKD: »Leseni križ« ob 11. dopoldne v kinu Matice. Kino Šiška: Beg v življenju.

Velesejem. Dijaški teledadni nastop ob 15.30 na zletišču za pokrajinski zlet.

DEŽURNE LEKARNE. Danes in jutri: Bohinec, Rimska cesta 24 in Leustek, Rasljeva cesta 1.

V ponedeljek: Dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6 in Bakarič, Sv. Jakoba trg 9.

## Uzped sita in rešeta

Vsa čast našim Kolašicem, da skrbijo tudi za zdravje naših nebolnikov, ko jim odpirajo vrata svojega gostoljubnega doma ob morju. Koliko nedolžnih oči bo žarelo in koliko nežnih srcet utripalo v nepopisni radosti, ko zavalovi pred njimi sinje morje! Mesec dni bodo pili srečni otročki zdravilne soke morskega zraka in solnca, da se vrnejo utrjeni, zagoreli, veseli, zdravi v naročje ljubečih mater in skrbnih očetov.

Toda veliko je poklicanih, a malo izvoljenih. Naše vrle Kolašice bi rade vzele s seboj prav vse morskega zraka potrebne malčke, pa ne znajo coprati. 700 dinarjev je treba plačati, da lahko preživi otroček en mesec ob morju. Koliko je pa staršev, ki morajo s tem denarjem preživeti od prvega do prvega vso družino! In koliko je svežega zraka, solnca in dobre hrane krvavo potrebnih otrok, ki jim je bivanje ob morju le čarobna pravljica, nikoli nedosanjani sen! Kdo se bo usmiliti teh revčkov, kdo jih popelje k morju, da zaduše blagodejni solnični žarki ob poljubljanju morskih valov črve, ki jim razjedajo komaj začeto življenje? Ni ga, ki bi domel vso globino njihove strašne usode. Morda pa je, samo da nima tolikokrat po 700 dinarjev, kolikor je teh malih mučenkic.

## Iz Celja

—c Odprte planinske koč. Planinski dom v Logarski dolini je od binkoštnih sobote dalje odprt in popolnoma oskrbovan. O binkoštnih (v soboto in nedeljo) bosta poleg rednih avtobusnih zvez vozila še dva izletniška avtobusa izpred kolodvora v Celju v Logarsko dolino. Odslej so stalno oskrbovane tudi sledeče postojanke: Savinjske podružnice SPD: Piskernikovo zavetišče v Logarski dolini, Frischautov dom na Okrešlju (še dovoli enega za amušanje), Kočbekov dom na Korošici (najlepša prilika za smuk, prad nekaj dnevi je zapadlo pol metra snega na staro podlago). Priporočila za tisti obisk Mozirске kočice na Golteh, priljubljene in lepe izletne točke (dohod iz Mozirja čez Smihaj — gostilna — 3 ure) in Celjske kočice nad Celjem (iz izhodiščem iz Celja in sestopom v termalno kopališče Laško).

—c V obnini Celje - okolice je umrlo v maju 7 oseb (1 možki in 6 žensk).

—c Nočno lekarniško službo ima do vstažega petka 9. t. m. lekarna »Pri križu« na Kralja Petra cesti.

—c Na sokolski zlet na Sušaku je potovalo iz Celja nad 180. iz vse celjske šolske župe pa okrog 300 oseb.

—c Na šoli Glasbene Matice v Celju bo trajal redni pouk še ves mesec junij.

Mlekita  
Maslita  
Grenkita

Mirim kraljica čokolad

Sadržita  
Kavita



# Trinajsta revija naše žilavosti in delavnosti

Svečana otvoritev velesejma — Pomembna govora v duhu trdne vere v boljšo bodočnost

Ljubljana, 3. junija.

Ob najboljših izglelih na uspeh smo otvorili danes že trinajsti naš velesejem. Se v četrtek je kazalo, da ga bomo odprli med nalivi, včeraj se nas je pa nebo končno usmili in nam naklonilo lepo vreme, kar je za uspeh velesejma zelo važno. Vsi vemo, kako težko je držati v današnjih časih to našo veliko poslovno in propagandno okno v svet odprto, koliko idealizma, nesebičnega truda in požrtvovalnosti je bilo treba tako med organizatorji, kakor tudi med razstavljalci, da ima Ljubljana zopet svoj velesejem in da bo zopet razgibana, kakor druga leta ob velesejskih dneh. V zelo neugodni konjunkturi smo še prav posebno letos dokazali, da niti v najtežjih razmerah ne vzmemo puške v naročje, temveč da znamo zavijati rokave in delati. A če je kdaj bil potreben baš na gospodarskem polju optimizem, je nam potreben zdaj. In baš velesejem ga nam prinaša v toliki meri, kakor nobena druga prireditev.

Danes, ko so se že trinajsti odprli vrata ljubljanskega velesejma, mora preživeti vse prijatelje našega napredka ena želja: Naj bi prodrlo v najširše sloje našega ljudstva spoznanje, da brez žrtve ni uspeha, kakor je prodrlo med tiste, ki nam vsako leto velesejem tako vzorno pripravijo. Vsem onim, ki so delali na organizaciji te lepe revije naše delavnosti, pa želimo, da bi jim bil trud bogato poplačan.

## Zadnji velesejem v znamenju depresije

Optimizma prežet otvoritveni govor predsednika velesejma gospoda F. Bonača

Letošnji velesejem je trinajsti po številu. Marsikomu se zdi številka 13 nesrečna, drugi zopet imajo to številko za nositelja sreče in uspehov. Ljubljanski velesejem šteje med te poslednje, ker se trdno nadeja, da je letošnja prireditev zadnja, ki najde naše gospodarstvo še v stanju depresije. Živimo v dobi vedno novih in nebrojnih konterenc, ki vse iščejo načina, kako pomagati svetovnemu gospodarstvu in kako najti oni ljudje, ki bi nam odprli pot iz mraka krize, ki išče kakor kak pravilni zrnj vedno novih žrtev, v bogate poljane novega cvetočega življenja in blagostanja. Tudi mi sodelujemo pri teh mednarodnih prizadevanjih, ker smo si v svesti, da so gospodarstva posameznih držav medsebojno tesno povezana. Seveda se moramo pa predvsem zanašati na lastno silo, na lastno pridnost, zmožnost in vztrajnost ter na organizirano moč lastnega gospodarstva, kajti lep in resničen je pregovor: »Pomagaj si sam in bog ti bo pomagal.« Po tem načelu se ravna tudi ljubljanski velesejem. Z lastno močjo skuša ne le prebroditi krizo, temveč dati tudi spodbude našemu gospodarskemu življenju.



Predsednik velesejma F. Bonač

Predvsem mi je čast pozdraviti zastopnika Nj. Vel. kralja g. divizionarja vladarja Čučarja.

V čast mi je, da samemu pozdravim v naši sredi g. ministra za socialno politiko in narodno zdravje Ivana Puclja.

Nadalje pozdravljam g. bana dr. Draga Marušiča, ki zastopa našega častnega predsednika, ministra za trgovino in industrijo, gospoda dr. Iljo Šumenkovića, g. podbana dr. Otmarja Pirkmajerja, ki zastopa ministra za notranje zadeve, g. generala Antone Pekića, ki zastopa gospodarskega ministra v morarice, g. direktorja dr. Valjave, ki zastopa ministra financ, direktorja drž. železnice g. Josipa Čugmusa kot zastopnika ministra prometa, knežskofo g. dr. Gregorija Rožmana, ugledne zastopnike diplomatske in konzularnega zbora iz Beograda, Zagreba in Ljubljane, g. ljubljanskega župana dr. Puca, g. mariborskega župana dr. Lipolda, celjskega župana g. Gorčarja in župana iz Ptujja gosp. Jeršeta in druge župane, gospe gospodarske zastopnike iz bratske Čehoslovaške, gg. senatorje na čelu g. podpredsednika dr. Frana Novaka, gg. narodne poslane, zastopnike naše hrabre vojske in naše čestite duhovščine, zastopnike državnih in samoupravnih oblasti, zastopnike znanstvenih in kulturnih ustanov in organizacij, gospe predsednike in zastopnike industrijskih, trgovskih, obrtnih in kmetijskih korporacij, gg. zastopnike Zagrebškega zbora in velesejma v Lipsku in Bariju, zastopnike našega vrliga tiska. Enako iskreno pozdravljam vse ostale mile in drage nam goste.

Zelo sem vam hvaležen, čestita gospoda, da ste posetili našo prireditev ter s tem znovič pokazali neusahljivo naklonjenost našim naši občestveni ustanovi.

Častita gospoda! Omenil sem že, da se

Davi ob 10. je bil svečano odprt velesejem ob navzočnosti najodličnejših zastopnikov oblasti in gospodarskih krogov iz vseh krajev države. K otvoritvi so poslali svoje zastopnike tudi francosko, avstrijsko, poljsko in italijansko poslanstvo, nadalje so bili zastopniki čehoslovaški gospodarski krogi, Romunija, Danska in Amerika, a našo centralo industrijskih korporacij je zastopal njen podpredsednik g. dr. Fran Windischer kot predstavnik celokupne domače industrije. Seveda je bilo prav izredno zastopano tudi naše obrtništvo s svojimi najvidnejšimi predstavniki, podpredsednikom ZTOI g. Rebekom in predsednikom Okrožnega odbora E. Filipom Pristovom. Prisoten je bil predsednik viš. dežel. sodišča g. Vrančić s podpredsednikom g. dr. Gradnikom, a kmetijstvo je zastopal predsednik KD g. Delata z odborniki ter načelnik g. ing. Zidanšek. Razen tega so bile za zastopane vse naše stanovske korporacije, šolstvo vseh strok in trgovstvo s predsednikom trgovskih združenj g. J. Kavčičem. Otvoritev se je udeležil tudi direktor pošte g. dr. Tavzes, rektor univerze g. dr. Slavič, zastopnik zagrebške veterinarske fakultete inšpektor g. dr. Josip Stegu in drugi odlični predstavniki. Točno ob 10. uri je ugledno družbo, ki je bilo v njej tudi izredno mnogo dam, v spremstvu vseh funkcionarjev in odborov velesejma ogovoril predsednik, veleindustrialec g. Ivan Bonač z naslednjim govorom:

po vsem svetu trudijo, kako bi omili zlo krize, da je pa treba v prvi vrsti iskati pomoči v svoji lastni sili. Citali smo številke o brezposelnosti v raznih državah ter smo videli, da je v nekaterih državah zajela petina in več prebivalstva. Pri tem smo z veseljem razbrali, da je v naši državi še najmanj brezposelnih, kar nas pa seveda ne odvaja od dolžnosti, da posvečamo temu vprašanju vso pozornost. Napadno je mnenje, da je vsaka štednja dobra in koristna. Prav je, da država štedi pri svojih izdatkih, toda štediti je treba pravilno, kajti štedenje na nepravem mestu je v veliki meri škodljivo. Kjer ni dela, ni zaslužka, kjer ni zaslužka, pa tudi ni konzumentov in ni blaginje ter usahujejo tudi viri dohodkov za državno blaginjo. Treba je torej zagneti velik motor, da se zopet zavrti kolo gospodarskega življenja ter oživi sedanje mrtvilo. Denar, ki se izda za potrebna javna dela, najsihoda železnice, ceste itd., je plodonosno naložen. Glavno je, da se dela izvršijo z domačimi rokami in z domačim materialom. Skoraj vse zasluženi denar kroži, kar sveža kri polje po žilah našega gospodarskega organizma, dviga se domači konzum industrijskih in poljedelskih produktov. Če dvignemo domači konzum, če dosežemo, da ima vsak, ki je pridnih rok, svoj kruh, se bo mnogo olajšala naša skrb, kam s presežki agrarne produkcije. Pri tem je treba seveda predvsem urediti naše denarno in kreditno gospodarstvo, ki je prišlo — po mojem mnenju čisto po nepotrebnem — v zaga. Veseli me, da se je končno vendar pristopilo k likvidaciji tega perečega vprašanja, ki nikakor ni nerešljivo, zlasti, ko imamo dobre vzglede, kako se drugod z uspehom rešujejo taka vprašanja.

Ko sem bil nedavno v tuzemstvu, sem se na lastne oči prepričal, kako se zlonamerno razširjajo tartarske vesti o prilikah v naši domovini. Jaz pa pravim, če je povod slabo, je pri nas vendar malo boljše, in če je povod dobro, je pri nas najboljše. V naši državi vlada absoluten red in oni tuzemec, ki v to ne veruje, ki misli, da vladajo pri nas zmene in neredi, naj pride sam pogledat. Gostoljubno ga bomo sprejeli in na lastne oči se bo lahko prepričal o naših prilikah, ne da bi nam bilo treba postavljati Potemkinovih vasí. In če pade njegov obisk v čas velesejma, bo najlažje dobil vpogled v našo pridnost in podjetnost, v naše hotenje po gospodarskem in kulturnem napredku.

Letošnja razstava je prilično kompletna. Število domačih razstavljalcev je zopet lepo naraslo. Veseli me, da je od leta do leta redkejša vrsta onih, ki se ne zavedajo gospodarskega in kulturnega pomena naše razstave.

V okviru svojega programa vrši tudi letošnji velesejem propagando za turizem. Letos je vrsta na naši vinorodni Dolenjski. Mična in zanimiva tujsko-prometna razstava je delo agilnega društva »Krkce«. Tudi letos je v gostih izredno marljivo in požrtvovalno društvo »Živalica«. Kot novost na letošnjem sejmu naj še omenim razstavo »Ljubiteljev prirode v stanovanju«, ki bo gotovo deležna polnega priznanja.

Ob tem slavnostnem trenutku se najlepše zahvalim za vso moralno pomoč in podporo, katere je bil deležen velesejem, kr. vladi, zlasti pa nam tako naklonjenemu in požrtvovalnemu gospodu ministru dr. Albertu Kramerju in g. min. Ivanu Puclju, nadalje banski upravi, mestnemu županu ljubljanskemu dr. Puču in mariborskemu županu dr. Lipoldu, Zbornici za trgovino, obrt in industrijo, Zvezi industrijev in našemu vrlému novinarstvu.

Predno preidemo k otvoritvi, čitimo srčno potrebo, da se spomnimo Nj. Vel. kralja Aleksandra, našega najvišjega pokrovitelja, kateremu je pred očmi samo blagor in sreča naša, lepe domovine. Bog živi Nj. Vel. kralja Aleksandra!

Gospod ban! Čast mi je, naprositi Vas, da otvorite XIII. ljubljanski velesejem.

Ko se je poleglo vzharno pritrjevanje in odobravanje, ki ga je izval govor predsednika g. Bonača, je naprcil g. predsednik zastopnika častnega predsednika letošnjega velesejma, ministra za trgovino in industrijo dr. Iljo Šumenkovića, bana dravske banovine g. dr. Marušiča, da otvori velesejem.

## Gospodarske razmere hočemo in moramo zboljšati

Govor zastopnika trgovinskega ministra bana dr. Marušiča ob otvoritvi velesejma

Ban dr. Marušič je storil to častno nalogo z naslednjim govorom:

Z veseljem se odzivam tej častni nalogi. Nič ne pomaga če se oziramo na druge države in vidimo, da je tam še slabše nego pri nas, marveč je naša dolžnost, da se oziramo pred vsem na naše lastne razmere ter jih skušamo po svojih lastnih močeh popraviti. Lanski velesejem je gotovo tudi eno onih sredstev, ki predstavljajo najboljši način, kako doseči ta cilj. Hočemo in moramo naše gospodarske razmere popraviti in zboljšati. Predvsem vemo, da nič ne pomaga vse tarnanje in pritoževanje, marveč da je potrebno in to je glavno, da postavimo proti tej gospodarski krizi močno akcijo, da se ji zoperstavimo z delom, kajti delo je najboljša reakcija tudi proti gospodarski krizi. Upravni odbor velesejma je imel pogum, da je navzlic težkemu stanju našega gospodarstva to našo stalno institucijo vzdržal na višini ter je s tem pokazal, da pravilno pojmuje vlogo dela, pokazal pa tudi zdrav optimizem, brez katerega ni in ne more biti nobenega izboljšanja. Zaradi tega mislim, da je to tudi lep primer našega uspešnega dela. Smatram, da je to tudi najboljši način borbe proti krizi. Ljubljanski velesejem nam pred vsem kaže, kaj sta ustvarila slovenska roka in slovenski um. Poleg tega pa nam kaže tudi celokupno gospodarsko stanje v naši državi, saj so velesejmi najboljši primer

medsebojne gospodarske povezanosti vseh državljnov in celokupne države. Ako kje, potem gotovo v gospodarskem delu vidimo, da Jugoslavija hoče in mora ostati enotna, da je nemogoče razmah gospodarskega življenja posameznih delov naše države brez naše narodne in državne skupnosti.

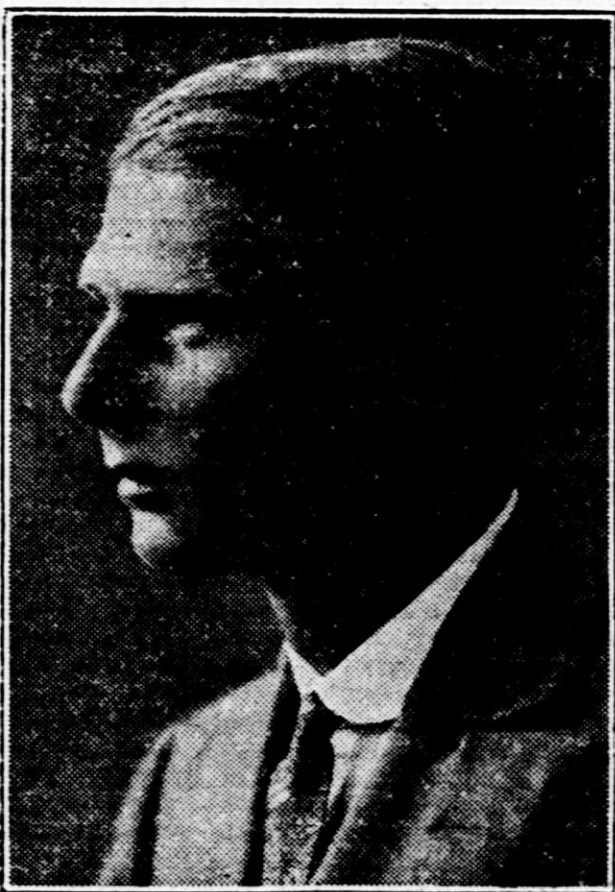
Naprosen od častnega predsednika ljubljanskega velesejma g. ministra za trgovino in industrijo g. dr. Ilje Šumenkovića moram pred vsem v njegovem, pa tudi v svojem lastnem imenu čestitati upravni odboru na tem posumnem delu in lepem uspehu. Želim, da bi ta velesejem rodil obilo sadov, predvsem kot dokaz našega zdravega optimizma in naše čvrste volje do dela, kot dokaz našega zdravega pojava gospodarstva. Če se bo to posrečilo, mislim, da je velesejem v polni meri izvršil svojo nalogo. Zato mi je čast proglasiti trinajsti ljubljanski velesejem za odprt.

Po banovem govoru so si dostojanstveniki ogledali izredno zanimive razstave v spremstvu predsednikov g. Bonača in g. Avgusta Praprotnika ter direktorja g. dr. Dularja. Soglasno so konstatirali, da še noben dosedanj velesejem ni tako nazorno prikazal napredka našega narodnega gospodarstva v vseh panogah, zlasti so pa občudovali silen podvig Dolenjske za pospeševanje tujskega prometa.

## Kako delajo čudeže na velesejmu

Kratek izpreh po paviljonih, kjer je tudi letos vse polno lepega in zanimivega

V Ljubljani se je nekaj zgodilo. Še pred dnevi je bilo mesto tiho in zaspano, kot da se pripravljala na vesoljni potop, že včeraj so pa ulice nenačun oživele in postali so živahnejši tudi ljudje. Toda ne smete misliti, da je plovila tako blagodejno le po vsem Ljubljani je treba vedno znova dokazovati, kako imenitno je na svetu, da je vreme živeti in da optimizem pomeni pol uspeha. In veste, kaj pomeni 100% uspeha? Saj se obračajo vse oči k najmočnejšemu magnetu teh dni, saj vse kar zanaša v tisti, mednarod. in svetovljanski del Tivolija. Velesejem! Hm, velesejem! Še pravi, velesejem pomeni 100% uspeha. Samo po sebi se razume, da je tam vse stoprocentno; tu je vse razgibano v velesejemnem tempu in to vse je stoprocentna senzacija. Čikaška, svetovna razstava je tuje vrazje imenitna, toda ali zaradi tega ni imenitna naš velesejem? Kdor obišče naš velesejem, se takorekoč poživlja na svetovno razstavo ter se lahko udari po prsih, češ, mi smo mi!



Ravnatelj velesejma dr. M. Dular

Včeraj so delali na velesejmu čudeže. V vseh paviljonih je kar grmel ter bobnelo v vrvmu ustvarjanja. Razstavljalci so bili povsem zaverovani v delo, slepi in gluhi za vse okrog sebe. Polastila se jih je posebna vema, da so pozabili celo na krizo in na vse pesimizem. Če si jih opazoval, si se tudi sam kmalu počutil v nekem drugem svetu, ki nima nič skupnega s brigami in težavami tam zunaj.

Toda ne smej se kam preveč zagledati, da te ne počre val navdušenja razstavljalcev, ki prenašajo blago. Ko se znajdeš v paviljonu E, se začneš kar jeziti na vrle naše mizarije. Zopet so se pripravljali s vso vmo, da nam bodo vedujali skomine s pohištvo, ki ga ljudje občudujejo še tem bolj, čim bolj ga obdaja silaj nedosegljivosti. Toda mizariji so tuč vedno pripeljani porazgovoriti se o bolečinah občudovalcev. Naši mizariji si ne bodo pustili vzeti slovesa, da so mojstri; in popolnoma velesejma si odaj ne moreš več misliti brez pohištvene razstave. Za mizarije še premalo prostora v paviljonu E, tudi v naslednjem, F. razstavlja.

Ta paviljon bo zelo pester; razen pohištva je v njem še mnogo lepšega za gospodinjstvo, privlačni za oči so keramični izdelki, razstavljeni so štedilniki, no pa tudi peči so marsikdo rad ogleda, čeprav je končno le postalo toplo. Tu razkazujejo tudi tapetniki, kaj imajo. Pa preproge te povsod zabada v oči ter pomisliš, kako bi se bilo prijetno valjati po turško po njih. Razstavljalci so imeli izredno mnogo dela. Tu in tam so bili nekoliko nerazumni; ko ima pa človek toliko skrbi, kako bi čim bolj posekal svojega soseda z

ačinkovito ureditvijo, moderno draperijo in umetniškim okusom!

Opazno smuknemo mimo nekdanjega českega paviljona, ki so ga okupirali podjeteji Belokranjci (napis »Belokranjska klet, je na njem«), v paviljon G, kjer se kosati naša kovinska in kemična industrija. Samozavestno in brez naglice so razstavili tovarniška podjetja svoje izdelke, a bilo je že skoraj vse aranzirano. Lahko si že marsikaj ogledal takorekoč s polnim užitkom velesejskega občevalca. Toliko se je govorilo zadnja leta o krizi, pa je čudno, zakaj ljudje ne kupujejo tako lepih in imenitnih stvari, — bi dejal mešan, ko bi šel mimo tega industrijskega bogastva. Da je razstava v tem paviljonu takorekoč razstava naše industrije, se prepričaš že, preden prideš do izhoda. Poleg raznih vrst kovinskih izdelkov razstavljajo železarne, tovarne bakra, tovarne usnjenih izdelkov in čevljev in še nešteto drugih. Takana razstava je kar nekaj poetičnega za poslovnega človeka. Vsi drugi pa tudi radi gledamo karšiboi, če je lepo razstavljeno, tudi železo.

V paviljonu H bo najbolj vesel, kar si lahko ugotovil že včeraj. Ker je tu mnogo manjših kot, torej več razstavljalcev, je bilo še posebno živahno. Poleg trapstov so se takorekoč vzajemno znežili navadni smrtaki. Treba je pač skrbeti, tudi za telesne blage. Imenitni kotički so tu in ta namen. Poleg radijskega aparata je prostorek pri prostoreku, ki so se že prejšnja leta tako prijubili ljudem zaradi kozarčkov. Pestrosti izredno mnogo. Francek zavrača krasen prostor; torej čikaška, poleg pa trapisti in nasproti Zaletel s kapljicami, ki rade zalet, sraven pralno milo, dalje bizuterija, parfumerija, rudnina, voda, bučno olje, kosmetične vabe, preproge, konfekcija in vrag vedi kaj še vse. Človek je kar zmeden, ko odhaja iz paviljona.

V paviljonu I ima »Krkca« besedo. Razstava Dolenjske o čemer je beseda na drugem mestu. V drugo polovico paviljona, k »Ljubiteljem prirode v stanovanju«, pa reporter ni mogel, ker so se ljubitelji mira zabarikadirali. Sklil si pa lahko med njihove akvarije, med gozd kaktje, zelenja in drugih čudež, ki jih je toliko, da tvorijo nekakšno začarano kraljestvo s polji in ribicami vred.

V paviljonoma M in N so se vgnezdili predvsem naši tekstilci, pa tudi pletilna industrija je dobro zastopana. Ni baš mnogo prostora za tolikšne grmade blaga. Včeraj popoldne sta bila paviljona kar zabazana tudi na hodnikih, a reporter je suh. Zdjaj je seveda dovolj prostora za ogledovalce. Naše papirnice (Združene papirnice, Bonač) so imele že vse urejeno. In čudili se boste duhovitim zamislam. Papir kar rotira kakor v rotaciji. Pred lepimi čevlji se bo tudi vsak rad ustavljal. Za cel snežni zamet je poleg snežno bele vate. Bandaže. Pred svilenimi izdelki v kotu bo pa najbrž marsikdo obstal z odprtimi usti.

Letos se bodo postavili tudi naši fotografi mojstri, ki pa niso nič ljubosumni na fotoamatere. Zasedli so mali paviljon O (zadaj za M). Praktično so izrabili prostor, z okusom so razstavili svoje izdelke v vseh tehnikah, a razstavljajo portrete, pokrajine, prave umetniške studije in krasne motive iz narave in življenja. Stroga komisija je dobro izbrala najboljše izmed dobrega. V ozadju paviljona v majhnem, nekoliko pretesnem prostoru, so nakupičili material za razstavo, ki kaže zgodovinski razvoj fotografije, odnosno fotografске kamere. Zdjaj je fotografiranje umetnost, pomislil ob pogledu na razstavljene slike, ko se pa ozreš na ogromno starinsko kamero, pomislil, da je bilo »knipsanje« nekdanj junaštvo — manipuliranje s tolikšno rotopijo.

Pod pristreški paviljonov se še vrsti toliko razstavljalcev, da že sami tvorijo velesejem zase. Včeraj se sicer niso mnogi zasedli prostorov, vendar si že lahko sklepaj, da bo večina razstavljalcev, domačih, solidnih obrtnikov, ki sicer ne bodo razstavljali nobenih hokuspuskov, pač pa izdelke, ki zaslužijo tem več pozornost.

Nikar ne mislite, da je s tem velesejem pri kraju! Še v velik paviljon K moramo pogledat, kjer je pravo kraljestvo živali. Seveda »Živalica« ne more mirovati. S to

razstavo menda hoče dokazati, da se vse prejšnje ne smejo primerjati z njo. Popoldne je bilo že vse v najlepšem redu in prirediteljem ni bilo treba zardevati pred komisijo, ki je prišla oceniti imenitno perutnino. In kakšna čudesa vidiš na tej razstavi! Drevesa rasejo kar sredi paviljona, na njih se pa šopirijo ljubke ptice pevke, verveca se vozi v nekakšnem vrazjem kolesu, zajci pa si hodijo »privezovat dušec v gostilno! O drugih stvareh se je pa treba seveda na široko porazgovoriti.

In če še končno kaj povemo o veselilnem prostoru, kjer se nam obetajo prave svetovne senzacije, kakršnih najbrž ne bo niti v Chicagu, tedaj vas bo potegnilo kar samo od sebe v ta sedma nebosa. Poleg vseh vragolij se nam obeta še miniaturna železnica, s katero se bomo vozili skoraj po vsem velesejski. Avtodrom in druga prometna srečstva so že pripravljena. Vse je pripravljeno! Tudi cirkus, ki ima angazirane boljše, že čaka. V velikem duplu se pa bo igral s smrtjo motociklist, ki se bo vozil po navpični steni. A najiminitnejše bodo izvovali obiskovalci sami. Da, sami, reporterjevo pero je že takorekoč hrupavo.

## Razstava Dolenjske

Razstava je nameščena v paviljonu J. V veliki rotondi takoj v začetku so razstavljene panorame, reliefi in pridvižni zvezjevidi. Tu so zastopane občine Radeče, Kočevje, Mokronog, Ribnica, Litija, Vel. Lašče, Novo mesto, Višnja gora in Zupanova jama. Jamsko društvo je razstavilo v tem oddelku vso jamsko opremo obnem z gumijevim čolnom, Sodrčazka ribiško suho robo, Mihelič pa svoje znane ilustracije k znani ribiški himni. Velik prostor zavzema tudi pridvižni zemljevid dravske banovine. Ves ta oddelke razsvetljujejo električne žarnice, da pridejo bolj do izraza reliefi in panorame, izmed katerih je bila večina narejena nalašč za to razstavo »Krkce«.



Dr. Perko, novi predsednik »Krkce«

Naslednji oddelke kaže Dolenjska v likovni umetnosti. Umetniška razstava ene pokrajine, velika redkost pri nas! Razstavljajo Božidar Jakac, Tone Kralj, Mara Kraljeva, Stiplošek, Fran Gorše, Mira Pregeljeva in Saša Santel. Velikih dimenzij je Belokranjska kiparja Goršeta. Občudovanje vzbujata posebno Novo mesto B. Jakca in Dolenjska vas Toneta Kralja. Književni pododdelek opozarja na propagandno literaturo Dolenjske in na dela novejših dolenjskih tvorcev.

V tujsko-prometnem oddelku je treba pohvaliti predvsem Kočevje, ki je razstavilo krasne eksplanare jelenovih rogov, medvedovo kožo — medved je tam doma! — zbirko okamenin prof. Uršiča, ki jo pritevajo med najdragocenejše pri nas, in fotografije doslej še premalo raziskanih kočevskih jam. Nekateri uprav čudovite jame so privrati fotografirane. Zelo se postavijo Litijanci. Prave raritete predstavljajo stol zgodovinarja Valvazorja z gradu Bogenšperk, top iz dobe kmečkih uporov in starinske ure in zapahi. Novo mesto ima najbolj popoln razstaveni material. Tokrat je poslalo tudi dve zastavi iz preteklega stoletja. Zelo se odlikujejo Radeče, ki so se po dolgem času zdramile iz spanja, Višnja gora, Krško, Kostanjevica itd.

Vinski oddelke vzbujajo največje zanimanje — razumljivo po nastopu Belokranjcev z belokranjskimi vini. Izbrana dolenjska vina predstavljajo vina s kmetijske šole na Grmu in graščaka Germa z Bajnafa pod Trško goro. S temi vini se ne dajo primerjati po kakovosti nobena druga dolenjska vina. Nešteto krat odlikovana bodo gotovo častno prestala svoj krst v Ljubljani in še dvignila slovesa »Krkce«, ki se hoče v tekočem letu tudi gospodarsko udejstvovati.

Propagandni oddelke hoče povečati število ljubljanskih in podeželskih članov »Krkce«. Tu se tudi sprejemajo prijave za enodnevni krožni avtomobilski izlet s sodelovanjem »Krožna klubna na Dolenjsko v nedeljo, 2. julija. Proga: Ljubljana—Kočevje—Zužemberk—Muljava—Stična—Višnja gora—Ljubljana. Vožnja s hrano 75 Din za osebo.

»Krkca« ima poleg tujsko-prometne razstave na razstavnem prostoru tudi svoj vinski paviljon na veselilnem prostoru. Občinstvo že od daleč vabijo veliki napiski k poskusi dolenjskega čvika, kraljevine in rizlinga.

Organizacijo razstave je vodil, kakor znano, prireditveni odbor s predsednikom dr. Perkom na čelu. Dr. Perku gre predvsem zasloga, da se je uresničila zamisel razstave Dolenjske. Uredil pa je razstavo prof. Jakac, eden najdelavnejših odbornikov agilnega društva »Krkce«. Seveda mu je pomagal cel štab članstva. Ureditve je trajala prav do svečane otvoritve, ker so se nekatere občine zakasnila s pošiljkami razstavnega blaga.

Svetovno znani eksperimentalni psihografolog

KARMAH v Ljubljani.

Obiske sprejema od 10. do 12. in od 3. do 7. ure v hotelu »Soča« Odgovarja na došlo korespondenco.



## SONCE, ZRAK, URAN KREMA,

so tri blagodejnosti, katere uživa staro in mlado. Ravno sedaj je čas, ko bo kmalu margoela »Mirijaa«, Ljubljana, Sava, Sora, Savinja in Drava od nebroj kopalcev, kateri želijo potemtut.

Kopalci, kopalke! Vi se ne veste, kakšen balzam je pripravil parfumer URAN za vas! Balzam zares je Uranova krema, specijalna za sončenje, vpija se takoj v kožo, prodira skozi vse tri kožne plasti, napravi s tem kožo baržunasto mehko, transparentno, gladko.

Poskusite se namazati z Uranovo kremo pred in po kopanju, pa se izločite dve uri soncu. Koža postane zagašena, bakrenasto temne barve, katere ne dosežete z nobenim mazilom ali oljem.

Zahtevajte povsod izrecno samo URAN KREMO SPECIJALNO ZA SONCENJE!

## Dnevne vesti

— Češkoslovaški častniki v Jugoslaviji. V soboto 17. t. m. se odpelje v Jugoslavijo večja skupina češkoslovaških častnikov. Ekspedicio prireja Zveza češkoslovaških častnikov in bo manifestacijskega značaja. Gostje ostanejo v naši državi 16 dni in bodo prišle sprejeti povsod, kjer se ustavijo.

— Izpremembe v banovinski službi. Imenovani so za banovinskega uradnega pripravnika pri sreskem mestnem odboru v Ptujju Bogomir Christof, ki bo opravljal posle tajnika cestnega odbora, za banovinskega zdravnika združene zdravstvene občine Veljka zdravnik sanatorija v Vurbergu dr. Sergej Kapralov, za banovinskega zdravnika združene zdravstvene občine Murentinci zdravnik uradni pripravnik pri sreskem mestnem odboru v Ptujju dr. Ivo Martince, za banovinskega zdravnika združene zdravstvene občine Grosuplje banovinski zdravnik združene zdravstvene občine Velenje dr. France Podkoritnik, za banovinskega zdravnika združene zdravstvene občine Fara pri Koštru praktični zdravnik istotam dr. Karel Stierl; premešeni so: cestni nadzornik pri sreskem mestnem odboru v Metliki, banovinski cestni nadzornik v Metliki Milan Potocnik k sreskemu mestnemu odboru v Ljubljani, banovinski profesor kmetijske šole na Grmu Franc Malasek za sreskega kmetijskega referenta sreskega načelstva v Novem mestu, v. d. sreskega kmetijskega referenta v Novem mestu Karel Vrisk za banovinskega učitelja na kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu, zdravnik uradni pripravnik dr. Dušan Seber iz Brežic v Mariboru in banovinski zdravnik združene zdravstvene občine Litija dr. Drago Ukmak za banovinskega zdravnika združene zdravstvene občine Cankova; služba je prenehala služitelju pri sreski izpostavi v Škofji Loki Ivanu Zontu.

— Javna prošnja. Dne 1. junija 1933 je v novomeški ženski bolnici umrla na zastrupljenju pri porodu gospa Alojzija Bajc, žena pekovega mojstra na Mirni, v 33 letu starosti. Zapustila je golo življenje sedemdesetletnemu otroku in 11, 10, 8, 6, 2 leti, 4 dni starim dvojčkom in obupanega moža brez lastnega stanovanja. V imenu osirotelih družine si dovoljuje podpisani prositi dobrotnike za nujno pomoč. Vas Mirna je za nabiralno polo storiila svojo dolžnost, ne more pa s tem potolažiti obupanega moža in družino. Vsak dar dobrodošel. Morebitni darovi naj se naslovijo na županstvo ali Alojzija Bajc na Mirni. — Zupan, Celar Andrej.

— Iz »Službenega lista«. »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine št. 45 z dne 3. t. m. objavlja navodila za sestavo banovinskega proračuna z uredbo o izvrševanju za leto 1934-35, izpremembo čl. 1. pravilnika o carinskih posrednikih, zvanje pristanskega redarja, izpremembe in dopolnitve spiska luksuznih predmetov, telefonski promet, nardbo obnaranju prostovoljnih prispevkov, darov, milodarov, podpisov in prispevkov zavarovalnic, zadrž. itd., objave banske uprave o pobiranju obč. trošarin v letu 1933, izpremembe v staležu banovinskih uslužbencev na področju dravske banovine in razne objave iz »Službenih Novin«.

— Iz zdravniške službe. V imenik zdravniške zbornice za dravsko banovino je bil vpisan dr. Pavšič Ivan, zdravnik volonter v Ljubljani.

— Nova javna lekarna v Mariboru. Na pobudo mag. pharm. Vladovič Josipa iz Maribora ter po zahtevanju banskega sanitetnega sveta in lekarnarske zbornice se ustanovi nova javna lekarna v Mariboru. Interesenti imajo pravico pritožbe zoper to odločbo na ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje tekom 15 dni od dneva razglasitve v »Službenem listu«. Pritožba se mora vložiti pri kr. banski upravi dravske banovine.

— Razpisna zdravniška služba. V bolnici za duševne bolezni v Novem Celju je razpisana služba sekundarnega zdravnika VIII. skupine ali zdravnika pripravnika. Prošnje je treba vložiti do 15. t. m.

— Opozorilo turistom. SPD je bilo opozorjeno, da člani raznih planinskih in turistovskih društev delajo težave prožnikom in vojakom obmejne čete, ko jih hočejo legitimirati ali dobiti od njih podatke. Zato nujno priporočamo svojim članom, da se na poziv orožnikov, vojakov obmejne čete, finančnim stražnikom in drugim organom, ki nadzorujejo mejo in mejni okoliš pa tudi drugod, brez precejmanja ali celo odpora legitimirajo, ter jim dajo zahtevane podatke in da so z vsemi temi organi uljudni kakor zahteva že družabni takt. Prepričani smo, da bo ob takem postopanju turistov opazila mnogo neprijetnosti tudi za turiste same, saj uljudno in primerno vedenje najde povsod dober odmev.

— Okrožni zlet kamniškega okrožja LSZ bo v nedeljo, 11. t. m. v Moravčah, nakar se danes opozarjamo vse brate in sestre ter cenjeno občinstvo. Natančnejši spored objavimo v prihodnjih dneh. Zdravo!

— Binkošti na Bledu bodo letos, ako bo vreme ugodno, prav živahne. Navoedali so se veliki izleti jugoslovanskih železničarjev, katerih pride na Bled okoli 1900 in nadalje tudi avstrijski železničarjevi. Vrhutega se vrši na binkošte praznike na Bledu sestanek rotarskih klubov iz Češkoslovaške, Avstrije in Jugoslavije. Po leg tega je pričakovati velikega dotoka avtomobilskih in drugih izletnikov iz vseh krajev Slovenije in Jugoslavije. Te dni se slovesno odprejo kavarne »Toplice« in »Kazin«; jutri bo v obeh kavarnah velike družabne prireditve. V spodnje prostore »Kazine« bo dostop po odločbi podjetja mogel le v svečani obliki (gospodje v smokingu, dame v večerni toaleti). Ob

ugodnem vremenu je računati, da bo te dni na Bledu zbranih nad 3000 ljudi!

— Prešernova kočna na Stola bo za binkošte praznike odprta in oskrbovana.

— Vreme. Vremenika napoved nam obeta dionna oblačno, topleje vreme. Včeraj je deževalo še v nekaterih krajih Dalmacij in v Skopliu, drugod je bilo pa že vedro. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 23, v Ljubljani, Beogradu in Sarajevu 22, v Mariboru in Skopliju 21, v Zagrebu 20 stopinj. Davi je kazal barometer v Ljubljani 765,3, temperatura je znašala 10,4.

— Umor v Medmuru. V Koncoščaku pri Murskem Središču so našli te dni mrtvo v njenem siromašnem stanovanju 76-letno Katarino Breznikarjevo. Nečisto je svoje imetje prepisala sorodniku Ivanu Kovačiču in njegovi ženi, sama si je pa izgovorila kot pri hiši. Obliasti so ugotovili, da je bila starka med spanjem ubita s toplim predmetom. Uvedena je bila preiskava in so zločina osumili Kovačiča, ki je dan popreje sekal dva pri starki. Predpasnik, ki ga je imel na sebi je bil okrvavljen, Kovačič pa zatrjuje, da mu je tekla kri iz nosa. Orožniki so tudi ugotovili, da je bila vsa njegova hiša usodnega dne, ko je bila starka umorjena, temeljito očiščena, vse perilo in oblačila pa oprana. Kovačiča so izročili sodišču.

— Manj truda in cenejše pranje, pomeni uporabljati »Hubertus« milo, do vršen domač izdelek. Zahtevajte ga. Podjeten in prijazen, Vas trgovec, Vas bo z njim hitro postregel.

— Dva dečka utonila. V Vrbovaški Polani pri Križevcih se je te dni pripetila nenavadna nesreča, katere žrtev sta postal dva dečka. 14-letni Ivan Vuzdar in 12-letni Franjo Horvat sta se šla iz šole sreče kopat v potok, ki je pa zaradi deževja precej močno narasel. Oba sta začela gagati. Horvat je bil že pri obrežju in bi si nemara rešil življenje, toda tovariš se ga je v smrtno strahu oklenil in ga potegnil za seboj v hladni grob. Trupci se niso našli.

— Vrček v glavo. V gostilni pri Johanu v Dobrunjah je včeraj popivala večja družba pivcev, ki je bil med njo tudi merski mojster France Novljan. Ko so bili čuhovi že precej razgreti, so se pivci sprli, med prepričim pa je nekdo vrgel Novljanu vrček v obraz in ga precej resno poškodoval. Novljan je moral v bolnico.

— Huda nesreča. Včeraj popoldne se je pripetila huda nesreča v Mostah. V Predvozi ulici je neznan voznik podrl in povozil 3-letnega Janezka Kogovskega, sinčka sprevoznika drž. železnice iz Marenčeve ulice, ki je hotel čez cesto. Otok je obležal na kraju nesreče s hudimi notranjimi poškodbami. Prepeljali so ga v bolnico, policija je pa uvedla preiskavo, da ugotovi kdo je kriv nesreče.

— 20 odstotkov popusta za časa velesejma, in sicer od 1. do vseh tega 15. junija pri vseh nakupih v gotovini dobite pri trdki A. et E. Skaberne, Ljubljana. Ne zamudite te zelo ugodne prilike! Glej današnji oglas! 330-n

— Pri pokvarjenem železcu, plinih v črevesu, slabem okusu v ustih, čemnem glavobolu, mrzlici, zapeki, bljuvanju ali driski, učinkuje še kozarec naravne »Franz Josefove« grenčice sigurno, naglo in prijetno. Znameniti zdravniki za železce izpričujejo, da se izkaže uporaba »Franz Josefove« vode kot prava blagodat za po jedi in pijači preobloženja prebavila. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

## Iz Ljubljane

— Iz Rediteljski osek za pokraj. zlet poziva vse brate, ki še niso zaposleni v drugih osekah, da se takoj prijavijo kot reditelji v zletni pisarni v Narodnem domu, kjer bodo prejeli nadaljnja navodila. Opozarjamo vse brate reditelje, ki bodo sodelovali v ponedeljek pri dijaškem nastopu, da pridejo v slavnostnem kroju. — Zdravo!

— Iz Žigovanje železniških legitimacij za 1. predzletni dan (dijaški dan) se vrši v ponedeljek od 15.-19. na telovadnici pod glavne tribune, na kar opozarjamo vse posetnike dijaškega dne.

— Iz Ljubljana je začela v četrtke nazlo umadati, včeraj je pa bila voda že tako nizka, da bi lahko zopet spustili zapornice v Trnovem. Vemcar bodo zaprli vodo šele jutri, kajti Barje je še zelo mokro in bi se voda ne seslila še del časa. Če bi jo zaprli prezačajo. Regulacijska dela bodo nadaljevali po praznikih. Takoj prvi dan seveda ne bodo prišla zopet v normalni tir; vodo bodo morali zajeziti zopet z novim jezom pod tromostjem. Vprašanje je, kakšen jez naj zgradijo, da ne bi bili preveliki stroški in da bi ga zopet ne razdrila voda ob večjem deževju. Najbolje bi bilo seveda, da bi jim ne bilo treba zgraditi rezu.

— Iz Živilski trg je bil danes povsem prazničen, bil je tako živahen kot že dolgo ne. Gospodinjje so se dobro zalagale za dva dni. Posebno so se gnetle ob mesarskih stojnicah. Na zelenjadnem trgu so najbolj kupovali pri branjevi grah, ki je na 6 Din kg. Pri cenah zelenjave ni sprememb, posebnih novosti še ni razen novosti krompirja. Uvoženi strošji fižol se je po pocenil od 24 na 22 Din kg. Črnišnje se nič ne poceni, še vedno so po 16 Din. Zeleni so se gospodinjje zanimale tudi za pila, za katere je zdaj sčuden. Danes jih je bilo zelo mnogo na trgu. Pocenili se pa še niso mnogo. Dolgo so jih prodajali par po 40 Din, danes pa povprečno po 30 Din.

Zato so patke nekoliko cenejše, ker so precej težke po 30 Din komad, toda gospodinjje diše bolj piščanci. Tudi jaje je bilo danes nenavadno mnogo. Cena se je ustalila, najcenejša so po 50 par komad. Jabolk imajo prodajalke nekje nizkotrno zalogo, ker jih je na trgu še vedno toliko. Prodajalec so jih kakor navadno po 9 Din kilogram.

— Iz Jutrišnjim konjskim dirkam. Kolo jahačev in vozačev priredi jutri in pojutrišnjem na vojaškem vzbališču velike konjske dirke, ki bodo še posebno zanimive za lo, ker bo letošnji jugoslovanski derbi v Ljubljani. Prijavljenih je 25 skakalnih in 17 jahalnih konj. Kolo opozarja prijatelje konjskega športa, da je bila prošnja za polovično vozno odklonjena.

## IZDELKI

### LA TOJA

vsebujejo soli zdravilnih vrlecev svetovno-znanega otoka LA TOJA v Španiji. Dobe se v vseh lekarnah in drogerijah.

— Iz Obisk potujoče kmetijske razstave, ki je danes že v Škofji Loki, je bil v Ljubljani oba dneva prav dober. Impozantno razstavo si je ogledalo nad 6.000 obiskovalcev, ki je bilo med njimi tudi več višjih razredov osnovnih in meščanskih šol, srednjih pa razen učiteljske zelo malo. Z največjim zanimanjem si je včeraj razstavo ogledal tudi narodni poslanec gosp. Mravlj. Povsod se občinstvo zgraža nad plakatom za to razstavo, ki je res skrajno neumetniški, vendar pa z njim naš odbor nima ničesar opraviti, temveč edino glavni odbor v Beogradu. Kako naš knet stremi za izobrazbo in napredkom, pa si lahko dokazuje razveseljivo dejstvo, da so kmetije na razstavi nazvali največjemu pomanjkanju denarja pokupili za nad 4000 Din poučnih knjig, ki so na razstavi za 20% cenejše kot v knjigarnah.

— Iz Umri se v Ljubljani od 26. maja do 1. junija: Stebaj Anton, 67 let, zasebnik, izlanska c. 67; Banovec Arnost, 35 let, zasebnik uradnik, Cesta na Rožnik 47; Bernama Marija, 8 dni, hči prešivke, Kettejeva ul. 12; Pollak Antonija, (sestra Cecilija), bolniška sestra, Zaloška c. 11; Tepina Stefačija, 16 let, dijakinja, Dolenjska cesta 2; Bežalj Rozalija, 73 let, bivša delavka v predmestju, Japljeva ul. 2; Šobri Josip, 32 let, dnevnikač drž. žel., Janševa ul. 1-p.; Juvan Marija, 85 let, zasebnica, Mestni trg 12-III.; Sušnik Ivana, vdova Jager, roj. Miš, 71 let, delavka tobaka, tov. v p., Vidovdanska c. 9; Noč Cecilija, roj. Keršič, 77 let, vdova žel. uradnika, Gosposvetska c. 1-III.; Gorše Ivana, 24 let, hči posestnika, Vidovdanska c. 9. — V Ljubljanski bolnici umrli: Arih Ciril, 20 let, mizarski pomočnik, št. Vid na Ljubljano 59; Draksler Františka, 39 let, žena zidarja, Sp. Hrušica 41; Kalan Milka, 18 mesecev, hči služkinje, Ig. 151; Petrovec Tomo, 74 let, šolski upravitelj v p., Podjunska ul. 26; Turkovič Antonija Aleksandra, 27 let, vdova delavca, Križevniška ul. 7; Rožič Franc, 74 let, vozovni mojster drž. žel. v p., Moste, Pohlina ul. 2; Šekš Valentin, 3 mesecev, sin kraj. pomoč., Reteče št. 24 pri Škofji Loki; Loknar Antonija, roj. Volč, 27 let, žena hišarja, Čabbar; Petrik Franc, 28 let, kurjač, Vrhulca, Sinje gorice 39; Kastelic Jožef, 56 let, posestnik, Žužemberec 87; Polak Janez, 62 let, dinar, Železniki 138; Potokar Josip, 27 let, delavec, Mala Loka 3; Vakič Ljubica, 9 mesecev, hči stavca, Zg. Šiška 215, Kotnik Anton, 69 let, kurjač drž. želez., Hrenova ul. 7; Simčič Karol, 53 let, monter, Sv. Petra c. 33; Sorgelchner Rudolf, 55 let, sodni oficijal v p., Vel. Lašče 63; Krašovec, 14 mesecev, Hribljane 1, sin dnarja; Mirkovič Mihael, 4½ mesece, sin poročnika, Povšetova c. 23.

— Iz Vsi bivši mornarji vojne in trgovske mornarice se vabijo na sestanek, ki bo drveni ob 20. uri pri Lloyd na Sv. Petra cesti.

— Iz Stanje ge. Zajčeve kritično. Huda nesreča, ki se je pripetila v torek popoldne za Kunčovo tovarno na Poljskem nasipu, pri kateri se je ponesrečila ga. Antonija Zajčeva, žena znanega občinskega svetnika in mesarja g. Franca Zajca, je imela usodne posledice. Kakor smo poročali, si je gospa zomila desno nogo in so jo morali prepeljati v Leončiče. Sprva se je zdelo, da poškodba ni nevarna in da bo gospa lahko kmalu okrevala. Toda nesreči se je pridružila druga, nastalo je zastrupljenje. Stanje ge. Zajčeve se je predvčerajšnjim tako poslabšalo, da so ji morali zaradi tetanusa amputirati desno nogo. Kakor nam poročajo dari, se položaj ge. Zajčeve ni izboljšal. Zastrupljenje napreduje in se je bati, da bo gospa podlegla poškodbam.

— Iz Dopisna trgovska šola v Ljubljani priredi jutri zlet dopisnikov in učnega osebja. Izletniki si bodo dopolnilne najprej ogledali razstavi prostor velesejma, nato muzej in končno zbornico za TOI. Popoldne ob 13. se z avtobusi odpeljejo na Turjak, kjer si ogledajo grad v Ljubljano se vrnejo zvečer.

— Iz Na binkoštni ponedeljek bodo trgovine zaprte. Trgovci so se sporazumeli, da bodo na binkoštni ponedeljek vse trgovine v Ljubljani zaprte.

— Iz Kemično čisti obleke ŠIMENC, Kolodvorska ul. 8.

— Iz Velefilm »Leseni križ« (Croz de bois), največji francoski vojni film, ki predčuje vse grozote vojne, predvaja ZKD danes in nadajanje dni preko binkoštnih praznikov. Film je tehnično na visku in drži gledalce ves čas v napetem razpoloženju. Povsod je imel ogromen uspeh. Predvaja se danes ob 14.15 in 18. ter na oba praznika ob 11. dop. v Elitnem kinu Matici.

— Iz Pregled konj in konjskih voz za ljubljanske posetnike bo v soboto 17. junija t. l. na Ambroževem trgu ter se prične točno ob 6. uri zjutraj po abecednem redu. Posetniki naj pripeljejo svoje konje in vozove pred 6. uro na pregledovališče ter naj se uvrste po rediteljevih navodilih. Dohod na pregledovališče je po Poljskem nasipu mimo bivše cukrarne, odhod pa mimo parka na Ambroževem trgu. Vsaka odpredaja in zamenjava konj in voz do časa pregleda je nedopustna in kaznjiva. Kdor bi ne pripeljal svojih stvari v redu in pravočasno na pregled, bo kaznovan po vojaško-kazenskih zakonih.

— Iz Rez. oficijlji in obvezniki-konjeniki, ki morajo po zakonu vzdrževati lastnega jahalnega konja z opremo, morajo letnega pripeljati osedlanega na pregled v soboto 17. junija t. l. na Ambrožev trg, sicer

jih bo kazala vojaška oblast na zagovor ter jih bo kaznovala po voj. kaz. zakonu.

— Iz Ljubljanskim in okoliškim sokolskim društvom! Zupna uprava vabi vse člane, ki imajo slavnostne kroje, da se udeležijo javnega telovad. nastopa srednješolske mladine, ki bo v ponedeljek ob 1/16. na telovadišču Sokola Ljubljana v Tivoliju. — Zupna uprava.

— Načelstvo sokolske župe Ljubljana poroča, da je določen za vodnika posebne sokolskega vlaka Ljubljana - Sušak brat Trebec Anton za moške, za ženske pa Podpac Marta. Prosim, da se na zlet obratujete o vseh informacijah na imenovana. Zdravo! — Zupno načelstvo.

— Iz Seja taborskega okrožja JRKD bo v torek 6. junija ob pol 9. uri zvečer v restavraciji Glavni kolodvor. Krajevne organizacije tega okrožja naj povabijo na sejo tudi člane odevkov za to okrožje v svrhu konstitucije. — Krajevna organizacija za kolodvorski okraj ima pred tem istotam kratko odborovo sejo ob pol 8. uri zvečer. Točnost potrebna.

— Iz Sprejemni izpiti za I. gimnazijski razred se bodo vršili na I. dr. realni gimnaziji v Ljubljani, Vegova ulica 4, dne 23., 24., 26. in 27. junija. Prošnje je treba oddati v ravateljstvo pisarni dne 20., 21. ali 22. junija. Pred in po tem roku se prošnje ne bodo sprejemale. Prošnje je treba kolokovati s 5 Din in ji priložiti rojstni in krstni list in šolski izkaz. Sprejemali se bodo samo učenci rojeni v letih 1920, 1921, 1922 in 1923, ki so brez slabe ocene dovršili 4. razred osnovne šole.

— Iz Sezija špaglet! Vsak dan sveže domače zlahtne beluše dobite v gostilni pri »Slepem Janezu«.

— Iz Kamnoseštvo Alojzij Vodnik, Ljubljana, Kolodvorska, odprodaja zaradi velike zaloge nagrobne spomenike pod izredno ugodnimi plačilnimi pogoji, tudi na hranilne knjižice.

— Iz Smola vsiljivega zaplotnika. Pri četrtkovni nočni tekmi na igrišču Mirije so imeli reditelji in policija nad boj s številnimi zaplotniki in kibici, ki so hoteli tekmi na vsak način prisostvovati. Zato pla to ali pa se plezali na kovanje. Kadar je policija energično posegla vmes, so jo zaplotniki izvižgali in sprejeli s huromskim vpitjem. Pri takem incidentu jo je skupil 18-letni kleparski vajenec Ivan Dolnar z Vodovodne ceste, ki ga je nekdo oplazil s palico tako močno po glavi, da mu je resno poškodoval desno oko. Dolnar je moral v bolnico. Oko bo najbrž izgubljeno.

— Iz Velika javna tombola »Za otroka« bo neprekinjeno 11. t. m. Lepi dobčki! Kupujte tablice po Din 2.—

— Iz Zapiamba barvanega malinova. Mestni fizik, oziroma tržno nadzorstvo je že pred dobrim tednom opozorilo trdke, ki so barvale malinovec z anilinskimi barvami, da je to po zakonu o živilih prepovedano. Tako barvani malinovec je bil na odredbo mestnega fizikata zato včeraj in predvčerajšnjim tudi že povsod zaplenjen.

— Iz O kongresu Jugoslovanskega ženskega saveza, ki se je vršil v maju v Novem Sadu, bo poročala gospa Govekarjeva v sredo 7. t. m. ob 17. v damski sobi kavarne »Emonec«. Pozivajo se članice vseh saveznih društev k temu sestanku. — Jugosl. ženski savez.

— Iz Društvo »Sočac« preloži radii neuredjenih razlogov svojo prireditev na 2. junija.

— Iz Sestanek članov društva železniških uslužbencev in upokojencev se vrši dne 8. junija ob 3. uri popoldne v dvorani restavracije pri Levu Gosposvetska cesta v Ljubljani. Dnevni red: Poročila in utemeljevanja za sklicanje izrednega občnega zbora § 8 društvenih pravil. Čim večja udeležba jako potrebna, potrebno je da udeleženci sestanka, prinese svoje in svojih žen članke izkaznice.

— Iz Sportne in modne srajce, pižame, majice, kravate in naramnice ne kupujte pred ogledom pri trdki Miloš Karničnik, Stari trg.

## BOTRI IN BOTRICE, BIRMANCI IN BIRMANKE!

### CITAJTE!

Zakaj se pa tako smeješ prijatelj? Kaj tega ne veš? Včeraj sem videl v Matici izvrsten film



Smejal sem se do solz vsa noč in še danes se smejem neprestano!

Prijatelj ogled si še danes ta film v

Elitnem kinu Matici

Telefon 2124

Predstave ob 4., 1/8. in 1/10. uri

Na oba praznika ob 3., 5., 1/8 in 1/10. zvečer

Predprodaja vstopnic dnevno od 11.—12. ure dopoldne.

Globoko znižane letne cene!!

## Z Jesenic

— Jubilej dela. Dne 5. junija praznuje 40letnico nepretrganega službovanja g. Anton Medja, livar v tovarni KID na Jesenicah. Jubilar je iz ugledne bohinske družine in je kot 14letni deček stopil v službo pri tem velikem podjetju. Kljub trpljenju je še danes čil in krepek, kar mu želimo še dolgo vrsto let.

— Sport. V nedeljo in v ponedeljek, obakrat ob 16. uri, se vrše na sportnem igrišču nogometne tekme med prvim moštvom SK Trbovlje in prvim moštvom jeniškega »Bratstva«. Ker je SK »Trbovlje

v izredno dobri formi, se jeseniška sportna javnost zelo zanima za izid tekem.

— Potujoča kmetijska razstava bo na Jesenicah v sredo, 7. t. m. ob 8. ure naprej na ogled v posebnem železniškem vozu, ki bo postavljen na stranski tir v bližini osnovne šole, predavanja pa se bodo vršila v šoli.

— Veselo življenje polje v zadnjem času po naših cestah. Mladina osnovnih šol in ekscurzije dijakov od blizu in daleč prihajajo sem in potujejo naprej gori v kraljestvo narcis. Kljub temu, da je bil skoraj ves mesec maj deževen, so bile naše ceste skoraj vsak dan polne mladine, ki se je zvečer veselo in razigrano vračala na postajo in od tu na svoje domove. Pravi naval izletnikov pa se obeta na binkošti, v katerih izleti na Golico in bližnje vrhove so že prav tradicionalni. Toda letos na pobočjih Golice ravno o binkošti se ne bo narcis, ker se bo komaj umaknil sneg, ki je zapadel znova pred dnevi. Toda to ne bo motilo nikogar, ker podnožje Golice je v cvetju narcis, pa tui kočje same na Golici in na Rači bodo cilj prijateljev narave, ki se hočejo na planinah naučiti sonca in nabirati novih moči.

## Iz Kranja

Zlet sokolske župe Kranj, združen s tekami, je jutri in v ponedeljek v Kranju. Jutri prične ob 9. uri tekme za člane in članice, ob pol 14. uri za oba naraščaja. Tekmovalo bo okrog 200 članstva in naraščaja v prostih vajah, v vseh panogah orodne telovadbe in lahke atletike, naraščaja razen tega še v poznavanju idajnih osnov br. E. Ganglovskega spisa: V sokolskem krogu. Tekme so na sokolskem letnem telovadišču, ki je vzorno prirejeno po načrtu br. Milana Košnika. Zvečer ob 21. bo telovadna akademija pred odnosno v Narodnem domu. Spored: Turški marš in Carmin, Škofja Loka: Vaje s štiti, Slikarjeva sanja, Nov. smeri in Dalmatinski šajka; Radovljica: Ritmične vaje za člane in članice; Bled: konj na šir z ročaji, sestavljenka župna vrsta. Na binkoštni ponedeljek bodo do polna skupšnje, ob pol 11. uri zbor za povorko na letnem telovadišču, ob 11. uri pozdrav pred mestno hišo. Savezno upravo bo zastopal nam. saveznega staršine brat Lacko Križ iz Zagreba. Ob pol 16. uri bo nastop na letnem telovadišču. Nastopili bodo vsi oddelki z vajami za pokrajinski zlet, skupno nad 1300 ter okroglo 600 vajakov 1. plan. polka iz Škofje Loke, ki bodo izvajali br. Polčnikov; vaje a planinskih palicami. Moška deca in moški naraščaja bosta nastopila še pri razmetrostih članstva in naraščaja pri orodni telovadi, sestavljenka vzorna vrsta na drugo. Zaključila bo nastop skupina vseh nastopajočih, ki napravijo začetnici Nj. Vel. kralja Aleksandra I. in kraljice Marije. Sodelovala bo godba 40. polka »Triglavskega« in godba gasilnega društva iz Šančurja. Za zlet je dovoljena po odloku prometnega ministra za članstvo četrtineka, za druge udeležnike polovična vožnja po običajnih pogojih. Po nastopu bo narodna zabava na zletišču ter pradi in v Narodnem domu.

— Za zlet sokolske župe Kranj, ki bo danes in jutri v Kranju, je dovoljena četrtinska odnosno polovična vožnja pod običajnimi pogoji. Za legitimacijo se zgledajo pri svojih sokolskih društvih. Zlet bo mogla manifestacija gorenskega sokolstva, zato poselite Kranj v obilnem številu. — Zdravo!

— Na binkoštni ponedeljek bodo pri nastopu Sokolske župe sodelovali tudi dijakci z vajami, zastavljavci, ki so 7. maja posebno ugažale. Vaje bo vodil brat Otokar Zagar.

## Radioprogram

Nedelja, 4. junija.  
8.15: Poročila; 8.30: Azija se probuja (ing. Lupaš); 9: Prenos cerkvene glasbe iz stolnice; 10: Prenos skupščine JRKD iz Sarajeva; 12: Čas, plošče; 15: Kmetijska ura (dipl. agr. Jamnik); 15.30: Fantje na vasi, vmes harmonika solo g. Kokalj; 16



# Za naš oddih domača letovišča!

Nujno potrebne so boljše železniške zveze z našimi letovišči

Ljubljana, 3. junija.

Prilaskovali smo, da bo novi voznik red zboljšal zveze z našimi letovišči. To se je dalo sklepati tudi iz predobjav, ki so obdale temeljite spremembe in novitete. Vendar se naša pričakovanja niso izpolnila. Lahko rečemo celo, da je voznik red spremenjen na škodo letovišč. Dejstvo je, da so zveze z letovišči z novim voznikom redom, hote ali nehoti, zanemarjene.

Zdravilišče in kopališče Rimske Toplice je skozi leta uživalo ugodnost železniške postaje za brzovalke, ki prihajajo z Dunaja, iz Prage, Trsta, Beograda in Zagreba. Letos je postaja za brzovalak v Rimskih Toplicah ukinjena. Umljivo je, da ta sprememba voznega reda škoduje razvoju tujkega prometa v Rimskih Toplicah.

Iz beogradske »Politike« posnemamo, da so z novim voznikom redom ukinjene izletniški vlaki iz Sarajeva v kopališče Ruzica in Han Pijesak. Zaradi tega je obisk teh kopališč zvezan z večjim izdatkom, in s tem znatno zmanjšan. Ni izključeno, da so podobne spremembe na škodo letovišč, izvršene tudi na drugih progah, čeprav o tem še nismo informirani.

Značilno je tudi postopanje generalne direktije železnice v Beogradu povodom binkoštnega izleta Jadranske steze na otoka Hvar in Vis. Izlet je onemogočen, ker direktija vzlic važnemu pomenu in kljub številnim intervencijam ni dovolila

vozne olajšave. Govori se, da so temu vzrok ugodnosti, ki jih uživa »Putnik«, češ da so podobni izleti nepotrebna konkurenca. Koliko je na tem resnice, ne vemo. Vendar je postopanje direktije, po našem mišljenju, nesprejemljivo in neopravičeno. Poleg »Putnika« kot oficijelne tujko-prometne institucije, bi se morala podpirati vsaka inicijativa, ki stremi za pospeševanjem tujkega prometa.

Smatramo in smo prepričani, da naše naziranje ni napačno, da vitalni interes internega turizma, kot eminentne narodnogospodarske panoge, ne smejo biti oškodovani zaradi ozkornosti merodajnih činiteljev, še manj pa v korist interesov posameznih institucij. Ne glede na to odkod prihaja in če kolidira z interesi posameznih organizacij, institucij ali poedincev vsaka inicijativa in akcija za zboljšanje tujko-prometnih razmer mora biti primerno upoštevana, kajti poleg parcijelnih interesov obstojajo tudi interesi turizma kot celote in jih ne smemo omalovaževati.

Ugodne železniške zveze in vozne olajšave v okviru danih možnosti so glavni predpogoj za razvoj tujkega prometa. Kar je dosedaj na tem polju zgrešenega, je možno popraviti in bi bilo želeli, da tudi generalna direktija železnice oziroma prometno ministrstvo upošteva to našo željo, s katero soglašajo vsi tujko-prometni interesi.

—peer.

pomoč za svoje zdravje v Rogaško Slatino trdno prepričani, da bo njihovo zdravljenje imelo vidne uspehe brez vsakega pretiranega materijalnega izkoriščanja.

V Rogaški Slatini se zdravijo uspešno vse bolezni želodca in črevesa (katar, tvor, hiperaciditeta), bolezni jeter in žolča (ciroza, žolčni kamni), bolezni mehurja in ledvic, bolezni preosnove (sladkorna bolezen in protin ter slabokrvnost in nervoza). Opremljena je Rogaška Slatina z vsemi modernimi atrakcijami, prijetno mesto odmoru tudi za tiste, ki nimajo nobene izrazite bolezni, temveč so le izčrpani in onemogli. Vse, kar jim nudijo draga tuja letovišča, najdejo tudi v Rogaški Slatini, seveda veliko ceneje. Glasba, ples, izleti, odlična družba, zabava, kino, tenis, od časa do časa gledališke predstave in razne druge zabave.

Rogaška Slatina je za vsakega prijetno bivališče in kdorkoli jo obišče, mi bo za nasvet hvaležen. Lahko me pa tudi povabi. Nimam navade braniti se.

—r.

## Berglje na stenah kapelice

so dokaz, da so Rimske Toplice res učinkovito zdravilišče. Mnogi, ki so leta in leta trpeli na revmatizmu, išiasu in protinu, so zopet našli zdravje. O tem pričajo stene kapelice v Rimskih Toplicah, okrašene s številnimi bergljami, palicami, protezami in slikami, ki so jih darovali hvaležni pacienti. Visoko radioaktivna mineralna voda v Rimskih Toplicah, ki vsebuje znatno količino ogljikove kisline in ki ima naravno temperaturo 37,5 stopinj C zdravi tudi druge bolezni, kakor arteriosklerozo, astmo, ženske bolezni, impotenco, bolezni želodnega črevesa, slabokrvnost, pomanjkanje teka, onemoglost kot posledico prenapornega dela, a blago podnebje zatira začitke tuberkuloze in drugih nalezljivih bolezni.

Ako vas je pozimi mučila katera teh bolezni in če želite, da se letos ne ponovi še v težji obliki, obiščite Rimske Toplice. Vaše zdravje odloča vašo delovno sposobnost in če ga zanemarite, ne samo da ne dosežete uspehov, temveč boste še trpeli bolečine, ki jih povzroča bolezen. Veliko pametneje je bolezen zatreti v kali, kakor pozneje, ko je že nevarno nagrizla zdravje. Tudi z manjšimi izdatki je to mogoče doseči.

Neposredna bližina Rimskih Toplic vam omogoča, da ostanete — ako je to neobhodno potrebno, v nepretrgani zvezi s svojim rednim poslovanjem. Ako je nujno, lahko zdravljenje tudi za en ali dva dni prekinete, češar pri oddaljenih zdraviliščih, brez obutnih stroškov, ne bi mogli storiti. Skrajno kalkulirane cene pri katerih 10dnevno zdravljenje s celotno oskrbo in z vsemi taksami stane pavšalno 600 do 700 dinarjev, omogočajo vsakemu, da tvega to žrtve v korist svojega zdravja.

Kot prerajeni se boste vrnili na vsakdanje delo, ako poslušate naš nasvet. S podvojeno silo se boste lotili opravkov in dosegali uspehe, ki jih bolehniki in čemerniki nikdar ne bi dosegli. Zato smo prepričani, da nas letos obiščete. Potrudili se bomo, da bo vaše bivanje res ugodno. Poleg tega, kar lahko stori za vas že sama narava s svojo bujno vegetacijo, odličnim zrakom in zdravilnim kopanjem, si bo tudi uprava kopališča prizadevala, da s svoje strani stori vse, kar bo v njeni moči.

Zahtevajte še danes proračun za svoje bivanje in zdravljenje in ostale informacije od uprave zdravilišča v Rimskih Toplicah.

## Iz Trbovelj

— Nogometne tekme za praznike. Na binkoštni ponedeljek ob 17. bo v Trbovljah zopet sportna senzacija. Tukajšnji SK Amater je namreč povabil v goste SK Primorje iz Ljubljane, kar pomeni nedvomno veliko javnost na zelenem polju. Zato je naša sportna publika sila radovedna, kako bo ta zanimiva tekma med dvema tako resnima nasprotnikoma izpadla. Vsekako bo ta tekma za našo sportno publiko senzacija kakršnih je malo v Trbovljah.

— Oblednico žalostnih 1. junjskih dogodkov so hoteli neki zagrizenci v pretekli noči izkoristiti v svoje razorne namene. Na elektrovodu ob strehi hiše klobučarja G. Stefanja Cimermana so izobesili rdečo zastavo, na kateri so bile nalepljene zlate črke z besedilom: »Sodrug Fakin, pride dan, ko boš maščevan!« Priznati se mora, da je imel storilec poleg drznosti tudi precej poguma, kajti zastavo je obesil preko 4 elektrovodnih žic, ki bi pomenile pri najmanjši ne previdnosti njegovo smrt. Po nalogu žandarmerije je bila zastava zjutraj po tukajšnjih elektricarjih sneta. Proti storilcem je uvedena preiskava in je orožništvo baje že na pravem sledu. — Naše delavstvo se posmehuje takemu nesmiselnemu početju posameznih fanatikov, ki prihajajo v Trbovlje in skušajo znova spraviti naše mirno delavstvo v nesrečo. Rudarsko delavstvo se zaveda, da ga barve, zlasti pa iz inozemstva importirane nikdar ne bodo rešile, marveč le lastna država, urejena na močnih gospodarskih in socialnih temeljih, katerih sgraditeli pa mora biti tudi naš težko preizkušeni delavec.

— Občinska trošarina od vina in žganja se bo v bodoče pobirala tudi od privatnikov, ki doslej v smislu novega trošarinskega zakona od 18. aprila 1932 niso plačevali te davščine. Ta ugodnost se je namreč po izjavi županstva tako izrabljala, da so bile občinske finance že resno ogrožene, kajti trošarina pomeni za našo občino poleg glavnega davkoplačevalca I.P.D. največji dohodek. Zato je občinski zastop trboveljske občine sklenil zaprositi kr. bansko upravo za dovoljenje, da se omenjena ugodnost ukine, kar je bilo te dni odobreno. — V bodoče morajo torej vsi, ki dobavljajo,

prevažajo ali pa prenašajo vina iz drugih krajev v Trbovlje, prijaviti vino v najkrajšem času finančni kontroli, sicer jih zadene občutna globa.

## Iz Novega mesta

— Dijaki nastopijo. Na binkoštni ponedeljek popoldne nastopijo vsi telovadni oddelki dijaštva tukajšnje realne gimnazije pod vodstvom svojega telovadnega učitelja Danila Fona s prostimi vajami. Izvajali bodo predpisane dijaške vaje za solumski izlet kot tudi Fonove vaje. Starši in prijatelji mladine vabljeni!

— Zalet za zaletom se dogaja v Bršljini na ostrem ovinku pred mostom. Komaj nekaj dni je, ko smo poročali o takem slučajju, že prej jih je bilo cela vrsta, v četrti popoldne pa je spet pridrvel neki potniški avto ter se s tako silo zaletel na ovinku pri Hrastarju v občestni kamen, da ga je izruval, sam pa si je zvil le blatnike in odbil številko. Kmetje so mu pomagali iz jarka, na napitino pa so zaman čakali. Avto je odbrzel proti Ljubljani.

— Potujoča kmetijska razstava se pripravlja v Novo mesto 21. t. m. in bo otvorjena ob osmih zjutraj na mestnem kolodvoru. Pri nas ostane le en dan.

— Taborjenje ob Krki. Vsako poletje imamo tabornike ob naši Krki. Prihajajo od blizu in daleč. Letos se kaj resno zanimajo za taborjenje pri gradu Otočcu ljubljanski skviti. Naj le pridejo, Dolenjci jih bodo prav veseli in tako nebeško lepo je tam naokoli!

— Zaklad so iskali pod poštnim poslopjem, nekdanjim bivališčem bradatih menihov kapucinov. Pod zadnjo kletjo so našli na še povsem ohranjenem izhojenem stezu, ki vodi v smeri kavarne Central. Se niže vodijo stopnice neznano kam. Za nadaljnje kopanje ni denarja. Bog zna, kaj krijejo ona stara zatočišča!

— Binkošti so kot nalašč za izlete. Novomeščani opozarjamo na izredno priliko, ki jo nudi osebni vlak št. 9223, ki odide iz Novega mesta ob 12.55 ter nudi najsjajnejše prilike za izlete v Belo Krajino. Povratek z izletniškim vlakom ali pa z zadnjim večernim osebnim. Prav ugodne zveze so tudi iz Straže, tako da je s pomočjo tega vlaka mogoča vsakovrstna kombinacija izletov v prelepo novomeško okolico ali pa onstran Gorjancev.

— Radio-predavanja. Nocoj ob pol 7. zaključil učitelj Viktor Pirnat opisovanje uskoške svatbe, ki je o njej govoril tri sobote zaporedoma v našem radiu. V torek dopoldne popelje poslušalce šolskega radia širom cele Jugoslavije.

## Prava umetnost.

— Kaj pravite o tej sniki, ki sem jo pravkar naslikal?  
— Pozna se ji dobra tehnika.  
— To je vse, kar lahko rečete o nji? Prodal sem jo za 10.000 Din.  
— To je umetnost.

# OBIŠČITE NAŠA ZDRAVILIŠČA, LETOVIŠČA, KOPALIŠČA!

**PRVA DOLENJSKA POSOJILNICA**  
najstarejši denarni zavod vse Dolenjske  
Obreštuje ugodno — Kulantna postrežba  
**METLIKA**

## BUKOVEC ALOJZIJ

gostilna

VELIKA LOKA



Izhodiščna točka za Čatež. Najnižje cene, prvovrstna postrežba se priporoča cenj. občinstvu in izletnikom.

## GRMOVŠEK FLORIJA

gostilna

PONIKVE na Dolenjskem



Izletniki poseben popust. Balinanje — najlepši izleti v okolici k ponikvalnici Temnice!

## POSOJILNICA F. Z. Z. N. Z.

v Črnomlju

je najstarejši denarni zavod v Črnomlju — Postuje v lastni hiši — Kulantna postrežba — Sprejema denarne vloge in jih obreštuje po najvišji meri — Daje posojila

## Mestna hranilnica v Črnomlju

obreštuje vloge po najvišji obrestni meri  
Za vloge jamči občina, zato je denar popolnoma varen  
Kulantna postrežba

## JUGOLES

LESNA INDUSTRIJA D. Z. O. Z.

ČRNOVELJ

proizvaja parene bukove deske, jelove deske itd., itd.  
Zaloga drv in oglja

**Karol Müller**  
trgovina z meš. blagom

ČRNOVELJ

priporoča veliko zalogo  
manufakture, galanterije itd.

## Janko Vajs st.

gostilna

ČRNOVELJ

## Alojzij Fabjan

ČRNOVELJ

zaloga usnja in vseh čevljarskih potrebščin

## Hotel JAKLIČ

(Al. Kožar)

moderne tujske sobe — restavracija

ČRNOVELJ

## Hotel Lackner

tujske sobe, restavracija in avtogaraža

ČRNOVELJ

## Kolodvor, restavracija

Ivan Šuštarčič

ČRNOVELJ

## Skubic Jože

gostilna in mesarija

ČRNOVELJ

## Marko Majerle

mesarija

tujske sobe, gostilna in

Stari trg ob Kolpi

## LEKARNA

Mr. Spiro Vranković

ČRNOVELJ

moderno urejena, stalne

zaloge vseh tu- in inozemskih specialitet.

Zdravila za živino

## Obiščite

PLANINSKI DOM na

MIRNI GORI

(last Črnomeljske podružnice SPD)

Oskrbovan preko vsega leta

## JOSIP FABJAN

trgovina z zlatino in urarstvo

ČRNOVELJ

## Veletgovina

P. KOREN

prej šterk

trgovina z manufakturno, galanterijo, mešan. blagom itd. itd.

ČRNOVELJ

## Strojno ključavničarstvo,

mehanična delavnica — avtoizvošček

Anton Fišter

METLIKA

## Trgovina z mešanim blagom in manufakturno

Ivan Malešič

METLIKA

Tujske sobe, gostilna in avtogaraža

JOZE KAMBIČ

METLIKA

Gostilna, žganjekuha, trgovina z vinom

Pet. Badovinac

LUZE - METLIKA

## Iv. Mežarič

gostilna

se priporoča potnikom in izletnikom

METLIKA

Potujočemu občinstvu se priporoča

PAVEL CAR

Restavracija kolodvor

METLIKA

Potnikom, izletnikom in letoviščarjem se priporoča

hotel in restavracija

DAKO MAKAR

METLIKA

## RESTAVRACIJA-KAVARNA

»LJUBLJANA«

KRK, OTOK KRK

Izmed najlepših kopališč na otoku Krku in s peščenim kopališčem brez blata ter romantično nadkrijuje marsikatero svetovno kopališče. — Restavracija »Ljubljana« je edino slovensko podjetje na tem otoku. Slovenska kuhinja, strogo solidna postrežba. Penzion z vsemi taksami od Din 54.— z vsemi taksami za osebo na dan. — Sezona se prične s 25. III. in traja do 31. IX.

Za številne obiske se priporoča

Uprava »Ljubljane«.

Brzjaviti: »Ljubljana«, Krk, otok Krk.

38-T

NAJTOPLEJŠE KOPALIŠČE V DRAVSKI BANOVINI

## ČATEŠKE TOPLICE

pri Brežicah

so odprte od 14. maja t. l. Radioaktivna termna 50 stopinj Celzija zdravi revmatizem, išias in ženske bolezni.

V predsezoni popusti. Zahtevajte prospekte!

## Hotel — restavracija

# „ESPERANTO“

Selce pri Crikvenici

Najelegantnejši hotel z lastno plažo, tekočo vodo v sobah. Izvrsna kuhinja. Celotni pension stane od 60 do 75 Din.

## Priporoča se

Prvi Belokrajski umetni Lesna industrijska družba mlin na valjčke in parna žaga

ZORA D. Z. O. Z.

ČRNOVELJ — Tel. int. 4

## HOTEL PRVEGA RAZREDA

# JELEN v Kranju

Prvovrstno, novo zgrajeni hotel s tekočo vodo in centralno kurjavo. Senčnat vrt. Avtobusna postaja. Sobe od 20 Din naprej. Pension 40 Din. Trgovski potniki imajo poseben popust. Avtogaraža gratis.

HOTELIR IVAN BLAGNE.

# Izletniki, planinci, potniki,

ki prihajate na Jesenice, boste najceneje postreženi z najboljšo kuhinjo in pijaco v restavraciji pri Paaru zraven kolodvora na Jesenicah. Se priporoča restavrat

## FRANCE DEŽMAN.

Pristopajte k „Vodnikovim družbi“



# Razstava Ferda Vesela

Veseli so najljubši motivi naš narod, ki ga ljubi z vso veliko strastjo bogate umetniške duše

Ljubljana, 3. junija. Med prvaki naše umetnosti le redko razstavlja Ferdo Vesel, prava senzacija je pa kar cela razstava njegovih del, kakršna je bila v četrtki otvorjena v Kosovem salonu na Mestnem trgu.

Mnogo res nima časa Ferdo za slikanje, saj ima čez glavo opravila z eksperimenti, gospodarskimi problemi, pestovanjem in z igranjem z otroci, posebno pa z uživanjem najbolj skrivnostnih tajnosti lepote, da prične slike kar ne more skomčati. Ampak vendar je izkopal iz vedno trdno zaklenjenih starinskih rezljanih skrinj še dolgo vrsto najrazličnejših delikates za najzibčnejše



še umetnostne sladkosti, ki ga drugače dan na dan brez uspeha oblegajo, da bi mu vendarle izpolnili vsaj kako skico. Zna se izgovarjati prebrisano, da nič nima, končno ima pa mojster tudi prav, saj se je res težko ločiti od takih srečnih doživetij, kakršna so njegova dela. Z razstavo je pa Ferdo Vesel vse prav imenitno presenetil in gotovo ne bodo gurmani, ki so ga pregovorili in otrantali že za skoraj vse njegove večje slike, kar stepli za te mojstrovine.

Vesela imajo mnogi za čudaka in takorekoč za pravega copernika. Vsaj kar se njegove umetnosti tiče, gotovo po pravici, saj mojster zna slikati, kakor bi čaral.

Morda imajo ljudje tudi prav, če smatrajo Vesela za divjega moža ali favna. Kakor

favn je tudi Vesel del prirode in razume šepetanje lesov, govori s praproto ter dobro ve, da so jurčki in mušice živi palčki in skratki, globoko v vrtincih pod Vevčami pa stanuje v svojem steklenem gradu njegov prijazen povodni mož. V mesečnih pleše slikar ob morju z neusmiljeno pohotnimi vilami in komaj je ušel, da tudi njega niso zvlekle seboj v globino, kakor njegove znanke favne. Tudi temno noč med kronami košatih zelenih velikanov je naslikal brez vil, škrtov in favnov, pa vendar čuješ si-ringo Pana in vidiš ples belo se svetlikajočih nimf.

Del prirode, del grude je umetnik Ferdo Vesel, zato pa tudi z vso veliko strastjo bogate umetniške duše ljudi to grudo in vse, kar ta gruda rodi in rodi. Svojo domovino ljubi Vesel čez vse in svoj narod, zato mu je pa najljubši motiv naša pokrajina in njeni skriti kotički, zlasti pa v podoba našega kmeta in njegovo življenje, kakor ga ni nikdo pred njim in v tem tudi še nikdo ni dosegel Ferda Vesela. Glavica nežne Gorenjke z avbo je kabinetna slička, malo večja od razglednice, a prav izredno velika umetnina. Kakšno čudovito mojstrovino bi imeli, če bi Vesel dospel naslikati drzno skicirani svatbeni običaj, ko ženin pride po nevesto pa mu ponudijo staro babo! Genialno so gledane in slikane pokrajine tega virtuozna tehnika, ki zna izraziti z najskromnejšimi sredstvi najsubtilnejše čare prirode. Poglejte njegove potečke in poslušajte, kako žubore, in občudujte, kako se svetlika pajčevina, ko lije solčna luč skozi smrečje! Kakor v opalu se prelivajo nežne barve dolenske pokrajine v pomladnem jutru. Samo tu in tam zagori kaka barva in zažari kakor dragulj, nikdar pa ne zakriči in ne predre silno blage, pomirjajoče in osrečujoče harmonije. To je ton! Ali ste že videli kaj bolj pomladanskega, bolj svežega in bolj nežnega kot so tiste murve iz Beneške Slovenije. In bolj pravilničnega kot so njegovi jurčki, bolj mitičnega od njegovih vil in favnov ob morju! Kako daleč je literat Böcklin za slikarjem Veselom.

Zunanost Veselova je le umetnikova hrupava trda lupina, znotraj je pa mehek in sladek, zelo zelo nežen oboževalec vsega lepega, kar pričajo zlasti njegove ženske in otroci. Kako plemenito lepe so vse njegove žene, mlade ali priletnke, kar jih je naslikal, tudi če jih je portretiral. V globlino duše jim gleda in iz nje vzame le najlepše.

Prav veliko veselje nam je napravil Ferdo Vesel z razstavo, saj nas je preveril, da je še vedno mož, ki napravi vse, kar hoče. Sedaj je pokazal, da res hoče, zato pa: Ferdo, vstvarjaj!

Ante Gaber.

## Dva pomembna jubileja trboveljskih rudarjev

Strašna epidemija koz pred 60 leti. — Trboveljski rudnik je kupila TPD pred 60 leti

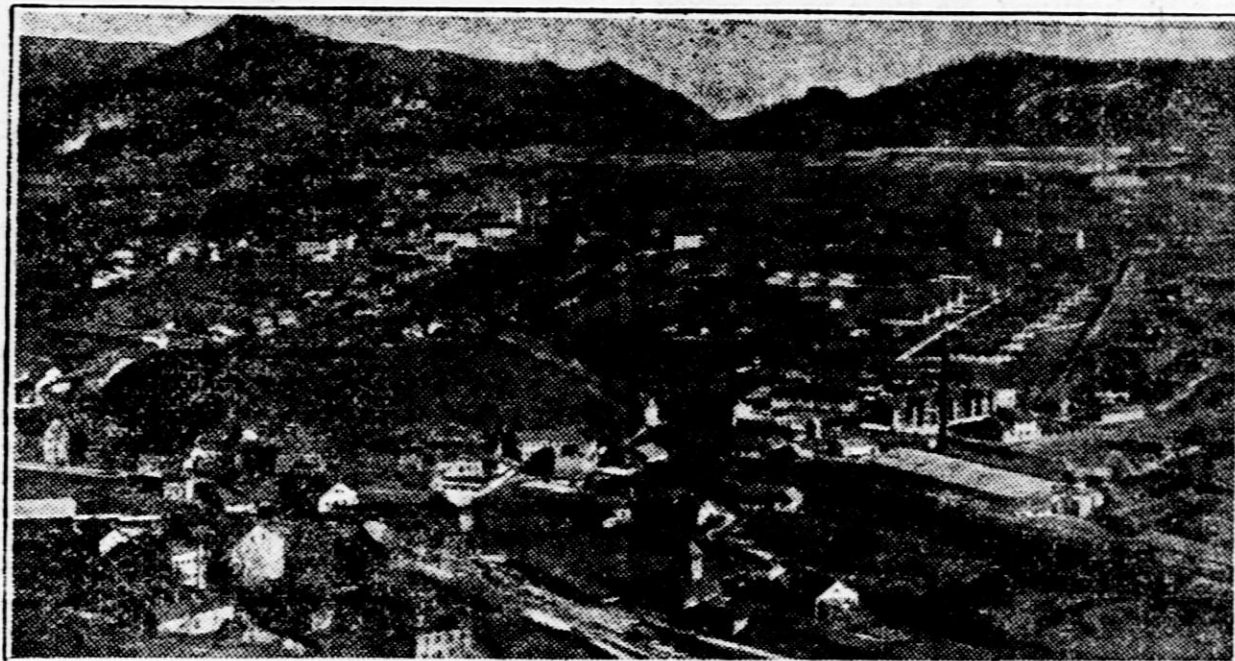
Trbovlje, 2. junija.

Kljub težki krizi se rudarsko delavstvo ni odreklo staremu tradicionalnemu romanju, ki ga prireja vsako leto na binkoštni ponedeljek na Sv. Planino. Toda le redki, morda najstarejši prebivalci v naši dolini vedo, kako stara je že ta tradicija in kako je nastala. Zato bo naša javnost, osobito pa rudarsko delavstvo, nedvomno zanimano pripovedovanje enega najstarejših trboveljskih rudarjev, ki se še živo spominja dogodkov in doživljanj pred 60 leti v trboveljski kotlini.

Takrat je bila — tako pripoveduje omenjeni rudarski upokojenec-trboveljska kotlina še jako prazna. Današnjih rudarskih naselbin v takozvani Kurji vasi, Zabji vasi, na Tereziji in drugod se ni bilo; nastajale so le male hišice, kjer so prebivali naši rudarji. Tudi od stare bolnice proti Trbovljam in proti Petelinovi vasi današnjih

naselbini, se je procesija vrnila seveda mnogo svecanejša, nego danes. Skoraj vsi trboveljski rudarji z rudniškim ravateljem in celokupnim uradnim in pazništvom na čelu so odkorakali vsak binkoštni ponedeljek z godbo izpred rudniške glavne pisarne na Sv. Planino. Včasih pa je krenila ta procesija tudi k cerkvi v Retje, kamor so se rudarji pred 60 leti enako zabavljali.

Danes po 60 letih to tradicionalno romanje na Sv. Planino sicer še ni docela pozabljeno, kajti tudi za letošnji binkoštni ponedeljek se naši rudarji pripravljajo na to tradicionalno romanje z delavsko godbo na Sv. Planino, vendar pa se ne vrši več v onem velikem obsegu, kakor nekoč. Svoječas so prirejali rudarji te procesije iz lastne inicijative, danes jih pa organizira II. skupina rudarske zadrage kot zastopnica rudarskega delavstva.



privatnih naselbin takrat še ni bilo. Bile so le redke hišice, ki pa so danes po večini bodisi adaptirane, ali pa zgrajene že nove. Lahko se reče, da v tisti dobi ni bilo niti četrtine današnjega števila prebivalstva v trboveljski dolini, kajti takrat je bil današnji največji rudarski revir Jugoslavije šele v začetku svojega razvoja.

Ob koncu leta 1872, torej pred dobrih 60 leti, je izbruhnila med trboveljskimi rudarji strašna epidemija črnih koz in tifusa. Epidemija se je naglo širila in je smrt pobirala zlasti mlajše ljudi v starosti od 20 do 30 let. Sanitarni ukrepi so bili v tistem času dokaj primitivni, zato je strašna epidemija zahtevala med rudarskim delavstvom in tudi ostalim prebivalstvom trboveljske doline velike žrtve. Na hitro roko so izdelovali primitivne krste in umrle čisto po več skupaj na enem vozu prevažali na pokopališče in v mrtvašnico.

Obupani so takrat rudarji sklenili zaoblubo na Sv. Planino, kamor romajo od takrat vsako leto na binkoštni ponedeljek. V prejšnjih časih, zlasti v prvih letih po

Pa še en jubilej obhajajo letos trboveljski rudarji, ki pa je prav za prav jubilej našega rudarstva. Pred 60 leti je namreč TPD kupila od »Wiener Bankvereina« trboveljski rudnik. Wiener Bankverein je pa kupil rudnik nekaj let prej od takozvane »Vode-Stollner-Gewerkschaft«, čije lastnik je bil dr. Oskar Pongratz in katerega rudnik je vodil ravnatelj Bittner, po katerem se imenuje še danes takozvane Bittnerjeve hiše v Retju. — Kot zastopnika TPD sta 24. marca 1873 podpisala kupno pogodbo gg. Hopfen in Scharnschmidt. Po prvem se še danes imenuje obzorje vzhodnega jamskega polja.

Ko je Trboveljska družba odhajala leta 1923, 50letni jubilej, je tako nameščence kakor delavce hvaljevalno nagradila. Nameščenci so prejeli nagrado v obliki dvojnih mesečnih plač, delavstvu pa je naklonila 1 milijon dinarjev, ki pa ga je takratno vodstvo Zveze rudarskih delavcev, ki je prav takrat pripravljalo ono žalostno stavko, odklonilo. — Družba pa je milijon porabila v druge socialne namene.

## Razvoj mariborskega »Ognja«

Zanimivo predavanje o vpepeljevanju mrličev.

Maribor, 2. junija.

V petek 26. maja se je vršil prvi redni občni zbor mariborskega društva za vpepeljevanje mrličev »Ognja«. Kljub neprijetnemu mašinskemu času za občne zборе je bila udeležba zelo lepa. Udeležili so se zboru celo člani z dežele.

O marljivem in nepešnem društvem delovanju sta poročala tajnik Gojmir Jelenec in blaginjak Anton Hlešč. Društvo se je že močno ukoreninilo. Ima že 147 članov ter je imelo že v prvem letu 132.000 Din denarnega prometa. V naši državi imamo sicer še dve sorodni društvi »Ogenj« v Zagrebu in že pred vojno ustanovljeni »Oganj« v Beogradu. Toda edino mariborski »Ogenj« izvršuje svoj program že tudi praktično, ker je stopil v zvezo z grškiškim društvom »Flamme«, ki oskrbuje pod skrajno kulantnimi pogoji tudi vpepeljevanje članov mariborskega »Ognja«. Dosele je bil vpepeljevanje en reden član iz Maribora, zdravnik dr. Kumej v Slovenjgradcu. Pri tem primeru pa se je pokazalo, da pri nas že tudi cerkveni krogi niso več nasproti vpepeljevanju.

Pri volitvah je bil s majhnimi izjemami izvoljen za novo leto stari odbor s predsednikom dr. Avg. Reismanom na čelu.

Se bolj pa je dokazalo zanimanje Mariborčanov za ta pokret moderne kremacije, če vernemu predavanju »Ognja« v dvorani Ljudske univerze. Čeprav je do večera bilo ter bilo skrajno neprijetno vreme, so Mariborčani iz najrazličnejših slojev občinskega društva čisto napolnili ter z največjo pažljivostjo sledili predavanju dr. Avg. Reismana o vprašanju vpepeljevanja mrličev. Ideja vpepeljevanja mrličev se je izredno razvila ter praktično razširila zlasti po vojni, ko je človeštvo posebno v Evropi doseglo večjo svobodo in si je utrla pot demokratičnega. Najbolj so se razvili krematoriji po padcu Habsburžanov in njihovega absolutizma v Češkoslovanski, kjer imajo že deset krematorijev in v Pragi vpepeljivno celo prekašajo pogrebe v zemljo. Tudi v Avstriji je razmah vpepeljevanja mrličev in gradnja krematorijev enaka kot v ČSR šele od prevrata naprej. Imajo že pet krematorijev. Predavanju so sledile zanimive sklopične slike krematorijev iz vse Evrope, njihove notranjstve in so posebno pozornost vzbujale slike krematorija iz Bena ter Grada. Med predavanjem so navzoči pridno kupovali brošure o vprašanju vpepeljevanja mrličev. Društvo »Ognja« je založilo mariborski »Ogenj«, ki ga brošura društva beograjski »Oganj«: »Rimska crkva i opajljanje mrtvih«.

Na obnem zboru »Ognja« je bila tudi sročena ideja ustanovitve podružnice društva »Ogenj« v Ljubljani. Tozadejno je predsednik dr. Reisman poročal, da je dobilo društvo že ponovno od nebroj interesentov pismena vprašanja, da pa še ni ugodnega odgovora o posojih, prepeljevanja mrličev s strani mestnega pogrebne

zavoda. Društvo pa bo skušalo čim prej zadevo ugodno rešiti in nato prirediti tudi v Ljubljani poučno propagandno predavanje ter se bo pri tej priliki cenoval tudi v Ljubljani vsaj pripravljati odbor, ki naj izvede organizacijo »Ognja« tudi v Ljubljani.

Dosele se morajo člani izven Maribora povezati, da plačajo v slučaju smrti še posebej poleg redne mesečne članarine prevozne stroške do Maribora.

Društvo radevolje razpošilja v infor-macijo informativno brošuro dr. Travnerja o vpepeljevanju mrličev, ki je bogato ilustrirana, kot tudi črtežena pravila in pravilnik o dejatvah društva in članov. Treba je le vpsolati v znanstvih Din 5 za naslov:

Društvo »Ogenj«, Maribor, Koroskeva 8.

## Gospodična dobi službo

Ljubljana, 3. junija.

Časi se vseeno niso tako žalostni, da bi več nihče ne iskal delovnih moči. Od časa do časa inserira kdo, da išče hlapca, inkasanta zmožnega kavicje ali tipkaričko-praktikanta. Interesentov za takšne službe je seveda vedno dovolj. Še celo nekoliko preveč jih je, ker »dobrotnike« potrebuje navadno le eno delovno moč, ki presrečna vedno zasede mesto, še preden se začne oglašati pri delodajalcu brezposelnosti v nekonsolidirani procesiji. Lahko vam povem, kako je s to zadevo, ker sem mlado brezposelno dekle ter iščem službo že dve leti.

Potrebno je, da naglasim: čedalje bolj dvomim v svojo lepoto. To je dovolj tragično za mlado dekle, saj veste, da je najtežje priznati: Nisem lepa! Saj se razume-mo? Mnoge moje znanke so dobile službe, češar jim ne zavidam toliko, kakor da se znajo tako sladko smehljati. In vse so tako zadovoljne s svojimi šefi, naravnost navdušene so! To je življenjska umetnost! Mene je pa narava tako prikrajšala! Morda imam predolg nos ali prekratke noge. Vselej se vsak šef tako čudno namrdne, ko stopim z upanjem predenj, pa čeprav se nasmejem najlažje. Potem pa pravi dostojanstveno: Zal, mesto je že zasedeno!

Oni dan sem zopet opazila v časniku mnogo obetajočih oglasov: »Gospodična dobi službo v pisarni.« Seveda sem vrat na nos hitela po naslov in oglasni oddelek, potem pa h gospodu šefu. V oglasnem oddelku sem zvedela, da je dobilo naslov že 6 deklet, čeprav je bil lokal šele pravkar odprt. Bežala sem, da so se ljudje obračali na ulici prestrašeni za menoj.

Brez sapa sem prilomastila v predsobo poslovne pisarne. Prostor je bil že poln. Dekleta so me nevoljno sprejela. Padale so pikre opazke, češ, kam se mi tako mudi in da je gospod šef že vprašal po meni. Nekateri sotripinke so pa resignirano molčale ter

buljile nepremično v vrata šefovega kabineta. Od časa do časa se je kakšna opogumila ter vprašala uslužbeno samozavestno gospodično, če je gospod šef že prišel. Gospodična je odgovarjala ježno, da ne ve, kdaj pride in da naj kar potpe. Gospodične so vztrajale v čakalnici. Opoldne je gospodična zaklenila pisarno, pa smo morale na cesto. Množica je naraščala, kar me je celo veselilo. To vam zaupam, če boste diskretni. Tolažila sem se namreč, da nisem edina tako grda, da ne morem dobiti službe. Grdih deklet je na legijone.

Popoldne se nas je začela polasčati besnost. Mnoge smo čakale na šefa brez kosila, končno nam pa gospodična slovesno oznanila, da gospod ne potrebuje nobene delovne moči! Ogorčene smo se čudile, zakaj nam ni tega povedala prej, ona pa je odgovarjala zviška, da je stvar šefa, če hoče najeti novo moč ali ne. Nekatera dekleta so se odpravila, mnogi nas je pa še čakalo, ker smo hotele govoriti s šefom. Ne damo se odpraviti tako zlepa!

Končno nas je odslavlil šef. Dejal je, da je službo že oddal. Same pri sebi smo se čudile, kdaj je utegnil oddati službo in kdo nas je prehitel.

Zalostna sem potožila svoje gorje stricu, ki mi je napisal priporočilno pismo za gospoda, ki nas je tako lepo odpravil. Stric me je tolažil, češ, da bo povedal »pravce« gospodu, ki si je dovolil šalo z revnimi dekleti. Drugi dan mi je stric pojasnil zadevo. Gospod šef se je sprel z dekletom, ki ga je imel v pisarni in nosil v srcu. Spor je zavzel že tako resne oblike, da je šef zagrozil dekletu na ta način, da je naročil in-serat. Dekletom, ki so iskale službe v njegovi pisarni, se je pa skril. Medtem se je tudi pobotal s svojim dekletom in ni mogel več preklepati oglasa. Zasmilil se mi je, poslovni ljudje imajo res toliko težav, ki se ne morejo niti primerjati z mojo brezposelnostjo.

## Pirnatov Danilo

Ljubljana, 3. junija.

Ze dva dni obstajajo pesnitve v Selmburgovi ulici pred izložbo Tiskovne zadruge in se zadovoljno smejejo. Iz okna se jim namreč prbrisano smehljata ata Danilo, ta vedno dobro razpoloženi in k šalam nagnjeni igral-ski umetnik. In ljudje nebohte ugibajo, kdo je boljši, ali akademski kipar Nika Pirnat ali pa njegov Danilo, ki ga je umetnik tako imenitno zadel, da res živi. V vsaj zgodovini našega kiparstva, razen nekaj Dolinarjevih del, nimamo tako živnega portreta, kakor je Pirnatov portret g. Prunka, ki ga skoraj še prekaša najnovjša njegova dela, ta-le Danilo, ki ga danes objavljamo. Nikolaj Pirnat je skozi in skozi sodoben in modern kipar in prav ta njegova mojstrovina nesovrhljivo dokazuje, da dober portret skoraj ni mogoč brez realizma. Vendar pa Danilova glavna ni mrtve odlike prirode ali mrtva fotografija, temveč ji je kipar vdahnil vso Danilovo dušo, vso ga Danila.



Pri tem portretu nihče ne razpravlja o podobnosti, saj pri njem celo nihče ne pomisli, da je ta Danilova glava le iz andra. Prav pravi Danilo je, resnično tisti Danilo, ki je med najzanimivejšimi in najimpativnejšimi tipi našega mesta in vsega javnega življenja. Mako lahkomiselni smo in malo kritični ter zbledijli, vendar pa povod od brodišni in brezskrbni. Samo da se živi, pa smo zadovoljni! Povševarji umetnosti Nikolaja Pirnata bi bilo popolnoma odvaž, saj je najzgovornejšo oznanjajo sam ata Danilo v oknu Tiskovne zadruge.

## Trboveljski slavčki na Dunaju

Iz pisma dunajske Slovenice.

»Ljuba mama! Vendar sem se oju-mačila, kupila 3 vstopnice za koncert »Trboveljskih slavčkov« in smo šli, oba starejša sinova in jaz, poslušati in vsi trije smo bili presenečeni že takoj, ko so prvo pesem odpele. To je bil velik užitek in kar verjeti bi ne mogel nihče, kdor jih ni slišal, kako krasno pojo. G. Suligoj je ustvaril tako popoln zbor, tako harmonično ustvarjen, noben glas premočan, kot iz enih ust, da smo bili vsi res očarani. Sinova sta tako plaskala, da so ju roke bolele. Krasno so peli zlasti Adamčeve pesmi, med njimi pravi bisser »Uspavanka«.

Najlepša koncertna dvorana dunajska je bila zasedena, menda večinoma po tu bivajočih Jugoslovanih; tudi študentje Slovenci najbrž še tu študirajo, ker sem videla precej mladine in na galeriji je ob koncu koncerta, ko aplavza ni bilo konec, nekdo zaklical: »Gor čez izaro« zapojte, kar so tudi storili. Bil je res zelo lep večer to in fanta sta rekla, da na celim Dunaju ni takega zbora. »Sängerknaben« pač krasno pojo, imajo veliko šolo in najtežje skladbe pojo, toda tako z vso dušo kot so ti slavččki peli, jih nisem nikoli čula, njih petje res sega do srca. G. Suligoj je lahko ponosen na svoje delo. Škoda, da je bil večer le kratak, v 20-tih letih moj prvi koncert slovenski, sploh se ne spominjam, kdaj sem bila zadnjikrat na koncertu. Mama, kadar bodo otročiči v Ljubljani peli, pojdi jih poslušat...«

## Velezabavna veseloigra češke pisateljice

»Okence« Olge Scheinpflugove je doseglo na našem odru izreden uspeh

Ljubljana, 3. junija.

Olga Scheinpflugova je v četrtki že drugič osvojila Ljubljance. Prvič je zmago-vito naskočila naša srca s svojo srčkano in duhovito zavozljano veseloigro »Ljubezen ni vse«. In takrat smo jo spoznali osebno. Ali je dekle! Zivo srebro. Izvrstna igralka, bogata šarma, temperamentna, duševne bistrosti in zdravja. Skrat na odru. Brez sentimentalnosti, a vendar cela žena. Moderna žena, široko izobražena, ki v zvezi s svojo mladostjo pozna življenje in svet, globoko opazuje in pogumno izraža svoja odkritja in dognanja.

V bistvu feministka. Prav borbeno, a objektivno razsodna. Talent in ustvariteljnost priznava za edino merilo človeške kvalitete. Spol ji je brez pomena. V svojem stilistično izvrstnem in psihološko vrlo zanimivem romanu »Babilas«, ki je pač deloma avtobiografski, je naslikala močno žensko, ki se z lastno energijo iz dna življenja povzame kot izredno nadarjena, duševno in srčno bogata žena do najvišjega ugleda v slovnosti in na odru. Pogumen, čisto sodoben roman, ki bi ga naše mlado žentstvo s pridom uživalo.

Tudi v vseh njenih dramatičnih delih ji je ženska borbenost za svoje človeške pravice, energično bitje, ki se za vsem ženskim orodju, da le končno zmaga in da stori dobro. V dramu »Ubistvo«, v veseloigri »Ljubezen ni vse«, v temle »Okence« in v poslednji veseloigri zelo smelega, zelo porednega in končno zelo pametnega zaključka, ki tako blagodejno preseneča feministka, ki zmaguje s vojnim zdravim morjem. Tak humor je njeno bistvo in prav zaradi tega humorja je silno priljubljena: kakaj njen humor ni prazen, ni pletek, nego pove več in izda več, kakor bi povedala najbolj resna pridiga. Če pa je kdo dandanes potreben in koristen, je to gotovo najbolj humorističnega duha in pristnega, zdravega čuvstva. Tako humoristka je Olga Scheinpflugova.

Zato jo je snjele tudi naše občinstvo takorekoč z obema rokama. Tako se že dolgo ni smejala in tako niti ne zabavalo Veseloigro »Okence« v štirih delnih se-riji v Pragi v sedanjosti in prinaša pristo-praške tine. Ker govore te osebe v ori-ginalu tudi praški žargon in premetena hi-s-pica in njena zaljubljenost hči dvoje barab in dvoje postrežkov, je efekt njih govori-ce seveda v izvirnik. Še zanimivejši, kakor more biti v prevodu.

Naslov »Okence« našemu razumevanju ni čisto prikladen. Res bi se moral glasiti ali luknja v spominu ali vrzel v možganih po hudem mačku. Ali naslov je brez pomena. Gre za to, da se je Jakob Johaneč, vseučiliški docent etike, zelo soliden, za ženske slen, za vino novcem abstinentki mlad mož neko noč zakrokal. V svoji vin-ski ometenosti in odšel iz družbe že okoli ene popolnosti in se šele okoli deseti do-poldne doma prebudi, ko sta ga izobnala in izkričala iz postelje prijatelj odvnetnik in hišnica. Kie je bil od ene ponoči do svitanja? Docent se ne spominja ničesar. A takrat zve, da je spal z Rožico, hčerko hišnice, da je zažgal poln kozolec izven Prage in — strašno! — kje je izgubil en svoj čevljič! Profesor etik, moralist in pi-satelj najbolj npravnstvenih razprav in knjig, je torej v pianosti zločinec, zver, razuz-danec? Vse priče dokazujejo, da je, toda nam se ničesar ne spominja. Tri dejanja in pol se vrte silno zabavno okoli vprašanj, ki dajejo profesorju etiku vedno nove sno-

ZVOČNI KINO »SOKOLSKI DOM« V SIŠKI (za mitnico). — Tel. 33-87.

Danes ob 18<sup>h</sup> in 20<sup>h</sup> ur jugoslovanski vefilim

»FANTOM DURMITORJA«

Jutri ob 3, 6, in 9. uri, v ponedeljek ob 3, 6, in 9. uri premiera rusko-poljskega vefilima

»BEG V ŽIVLJENJE«

PRIDE! LILLIAN HARVEY »MOJA ŽENA — TVOJA ŽENA«

Spreten agent.

— Lahko ste veseli, gospod, da sem vas končno sprejel. Ali veste, da sem vrgel danes skozi vrata pet agen-tov?

— Seveda vem, saj sem bil to ved-no jaz.



# Sokolska misel se močeno širi

**25.000 Sokolov bo v slavnostnem sprevedu**  
Seja slavnostnega odbora za I. pokrajinski zlet SKJ. — Telovadečih nad 14.000

Ljubljana, 3. junija. V veliki sejni in zgodovinski dvorani mestnega magistrata se je vršila snovi seja slavnostnega odbora za I. pokrajinski zlet v Ljubljani. Seja je bila polnoštevno obiskana ter sta svojo odsotnost opravičila le zastopnik ruskih Sokolov v Ljubljani br. dr. Spektorski in br. dr. Fran Kandare. Sejo je otvoril predsednik slavnostnega odbora podstarosta SKJ brat Engelbert Gangl, ki je iskreno pozdravil vse brate in sestre, predvsem pa zastopnika naše narodne vojske divizionerja generala Cukavca, mestnega župana br. dr. Dinka Puca in zastopnika bana dr. Draga Marušića in inspektorja br. Frana Vrhovnika, zlasti tople ovacije so bile pa prirejene staremu Sokolu in bivšemu načelniku Ljubljanskega Sokola 83letnemu bratu Mulačku, ki kljub visoki starosti z največjim zanimanjem spremlja sokolsko delo. Po uvodnih formalnostih se je prešlo takoj na dnevni red ter je podal svoje zanimivo poročilo o dosedanjih tehničnih pripravah za zlet načelnik Saveza br. Miroslav Ambrožič. Zal, da nam prostor ne dopušta, da bi posneli iz njegovega obsevnega poročila podrobnejše podatke.

V glavnem je brat načelnik poročal o predzletnih, medzletnih in glavnih zletnih dnevih. Na binkoštni ponedeljek bo prvi predzletni dan — nastop dijaštva. Po dosedanjih prijavah sodeč bo nastop zelo lep ter vlada zanj največje zanimanje. Drugi predzletni dan bo 18. junija nastop naraščaja, deca in vojske. Za naraščajski dan je prijavljenih nad 5000 naraščaja in deca. Pri tekmah vojske bo sodelovalo 50 častnikov, 200 podčastnikov in 200 vojakov, poleg tega nastopita pri javni telovadbi naša voj-

na mornarica in ljubljanski kolesarski bataljon. Medzletnih tekem, ki so precej težke se bo udeležilo nad 2500 tekmovalcev oz. tekmovalk. Glavna zletna dneva bosta 28. in 29. junija. Podroben spored bomo se objavili. Veliko radost pa je vzbudilo poročilo brata načelnika, da se je prijavilo za javne nastope nad 14.000 telovadečega članstva, dočim bo v sprevedu korakalo nad 25.000 pripadnikov sokolstva. Tako impozantne udeležbe nismo pričakovali, saj se niti na vsesokolskih zletih v Ljubljani in Beogradu ni bilo nikoli zastopano naše sokolstvo v takem številu. Poleg našega sokolstva se udeležijo zletu v velikem številu tudi slovensko sokolstvo: bratje Čehoslovaki, Poljaki in Rusi v emigraciji.

Poročilo brata načelnika je bilo z velikim odobravanjem sprejeto, nakar je podal obširno poročilo o delovanju vseh zletnih odsekov predsednik zletnega odbora starosta brat Bogumil Kajželj. Ob zaključku svojega govora je izrekel toplo zahvalo vojaškim in civilnim oblastem, ki so v vsakem pogledu podprla zletni odbor in mu nudila vso materijalno in moralno pomoč. Glede povabila zastopnikov drugih banovin in mest prijateljskih držav bosta urenila mestna občina ljubljanska in kraljevska banska uprava v Ljubljani.

Končno je brat podstarosta Gangl v kratkem in jedrnatem govoru orisal pomen zleta, ki bo pokazal, da naša sokolska ideja zavzema vedno večji razmah med našim narodom, kljub vsem zakletim sovražnikom vzvišene Tyrseve ideje. S pozivom na krepko delo v zadnjih tednih, da bo zlet dosegel svoj namen, je zaključil brat Gangl med viharimi ovacijami zbranih bratov in sester sejo slavnostnega odbora.

## Srebrni jubilej hrastniškega Sokola

Hrastnik, 2. junija. Maja meseca leta 1908 se je zbrala v znani narodni gostilni Šenturje pešiča raznih slovenskih mož, ki so s pomočjo bratskega društva v Zagorju ustanovili odsek zagorskega Sokola. Proti raznarodovalnemu delu tukajšnjih nemških društev Šidmarke, Schulvereine, nemške šole, otroškega vrta in Turnvereine, ki so z vseh strani, predvsem pa od tukajšnje industrije podpirani, so ustanovili bratje Roš Vekoslav in Miloš, Sorčan, Gorenje in Šenturje Nandz prepreko v pomembnem — tukajšnjem Sokolu. Brez vseh sredstev, samo z ogromno mero vztrajnosti in fanatične vere in ljubezni do teptanega rodu raste Sokol in se razvija, neoprestano napadani s strani Nemcev in nemčurjev. V tujinih prostorih kleti tukajšnje osnovne šole se zbirajo bratje v večernih urah k telovadbi in razgovorom, k delu za prebujanje naroda, ki je trpel in molčal ter se počasi umikal in umiral v nemškem morju. Hrastnik, industrijski kraj ob važnem železniškem križišču v Zidanem mostu, je veljal v tistih časih za krapak staber nemškega vzhodnega mostu.

Omajati in podreti ta stebel, zgrajen pod vladnim pritiskom avstro-ogrske monarhije ter z ogromnimi denarnimi sredstvi nemštva, je bila naloga Sokola. Ni bilo to lahko delo, vendar Sokol koraka smelo za postavljenim ciljem, in tako vidimo, da se že leta 1909 tedajni odsek zagorskega Sokola osamosvoji. S povečano aktivnostjo pa se vedno bolj obliči pomanjkanje lastnega krova. Zaradi tega se tedanje vodstvo, zavdajoč se velike važnosti hrastniške kotline, odloči, da pristopi k akciji zbiranja prispevkov za zgradbo Sokolskega doma. V ta namen so bili izdelani bloki v vseh slovenskih jezikih in razposlani širom slovenskega sveta. Določeno napredujajo in tako je zbran pred izbruhom svetovne vojne že lep znesek 8000 zlatih kron.

Leta 1914, začelo Sokola sred krepkega dela in razvijanja. Srečni strel v Sarajevu končajo vse napore, društvo je razpisano. Nemška in nemčurška rula besni in napade fizično člane Sokola. Zadnji izbruh gosposkičnega naroda pridejo tokrat do izraza. Tamni oblaki pomenijo nevihto, toda v srcih Sokolov se že čuti nekaj veličastnega, nekaj novega, kar mora priti. Štiri leta razpisani in razpisani za brezpravno rano, označeni s pomembnim v.p., verujejo Sokoli in ostali rod v zmago bratov onkraj Drine in v poraz vsamogočnega nemštva.

Leta 1918, prinese svobodo in lastno državo, tako veličastno, kot je živela samo v zamisli najbolj fanatičnih borcev Sokolov. Narod, se vedno omajen in pijan veselja, ne v na kod ne kam. Toda zopet je prvo tu sokolstvo. Decembra 1918 se vrši že ponovni občni zbor Sokola. Soglasno izvoli staro upravo, povečano z mladimi močmi. Njen starosta se v italijanskem ujetništvu, bratje in sestre že na delu, da nadaljujejo tam, kjer je bilo prekinjeno leta 1914.

Treba je graditi in ustvarjati znova. Vedno bolj se občuti pomanjkanje lastne strehe. Osem tisoč kron je brez koristi, vsaj v novih prilikah ne pomenijo skoro nič. Ustanovljen je konzorcij »Narodni dom« z bratom Hofbauerjem kot predsednikom, h kateremu pristojijo še glasbeno društvo, čitalnica in CMD. Z velikimi težavami je zgrajen dom in leta 1924 svetovno otvorjen. Sedaj šla je podan pozor, da se društvo uspešno razvija. Na vseh poljih se čuti novo življenje. Sokol dela. Telovadi, prevečniki in vzeja, širi med prebivalstvom državno zavest in ljubezen do lastne domovine. V neprestanih borbah s sovražnimi strujami prevzame leta 1931 tedajni »Narodni dom« od konzorcija. Z njim pa tudi vse obveznosti, ki se danes sežajo v stotisoče. Sokolstvo ne pozna ovir, ono pozna samo delo in poštovanje. Sedanjim društveni upravi, kateri stoji na čelu br. Groznik, nade v dolžnost proslave srebrnega jubileja. V telovadnici kot v banji. En oddelki vežba, drugi že taka, da se potem tudi ta umakne glasbenemu društvu, ki vežba pod vodstvom br. Čandra, da tudi oni pripomore k lepšemu uspehu proslave.

Drži ob 20. bo slavnostna akademija, na binkoštno nedeljo pa okoli zlet gornjeposavskega sokolskega okrožja. Bratje

## Letno telovadišče viškega Sokola

Ljubljana, 3. junija. Agilni Sokol na Viču je danes edina organizacija v vsej občini, ki uspešno deluje za moralno in telesno vzgojo svoje mladine. V zimski sezoni je priredil več uspešnih dramskih predstav, družabnih večerov, predavanj, proslav itd. Tudi telovadba se je vršila redno pri vseh oddelkih in se je zlasti opazil velik porast pri sokolski deci in naraščaju. Velika sokolska telovadnica je bila mnogokrat pretešana, da bi sprejela vso mladino ter se je morala telovadba vršiti v več oddelkih. Ker se je Sokol zavedal, da mu v pomladanskih in poletnih mesecih ne bo zadostovala telovadnica v Sokolskem domu, je naprosil občinsko upravo na Viču, da bi mu prepustila v uporabo občinski svet na Glincah za svoje letno telovadišče. Občinski svet, uvidevajoč važno kulturno delovanje Sokola, je ugodil prošnji viškega Sokola ter mu prepustil za dobo 6 let občinski svet na Glincah ob cesti, ki vodi z Glinc v Rožno dolino.

Viški Sokol se je takoj lotil dela na letnem telovadišču. Po prizadevanju br. staroste Remsa, podstaroste br. Paternosta in br. Kneza se je posrečilo dobiti pri sokolskih dobrotnikih v Borovnici brezplačno les za napravo ograje in potrebnih prostorov na telovadišču. Ko bo telovadišče splanirano in urejeno, se bo postavila vsem higijenskih predpisom odgovarjajoča garderoba za ahrambo orodja, za slačilnice in prhe. Tudi ta materijal je dobil viški Sokol v dar od zavednih borovniških lesnih trgovcev, za kar jim izreka bratsko zahvalo.

Otvoritev letnega telovadišča se bo vršila na svečan način v nedeljo 11. t. m. z društvenim javnim nastopom ob 16. uri na letnem telovadišču. Pri javni telovadbi nastopijo vsi društveni oddelki s sodelovanjem godbe Sokola I. Bratsko vabimo na ta naš praznik vse sokolstvo in cenjeno občinstvo, predvsem pa stare naše mladine, da bodo videli uspehe svojih malčkov v zimski sezoni. Za dobro postrežbo po izredno nizkih cenah bo preskrbljeno, tako da bo občinstvo v vsakem oziru zadovoljno. Želimo le lepega vremena in na veselo svidenje na Viču. — Zdravo!

## Proslava 30 letnice tržiškega Sokola

Tržič, 30. maja. Po vojni je Sokolsko društvo v Tržiču oživelo. Hotelo je zbrati svoje orodje, toda to je bilo že davno preje porazdeljeno nemškemu telovadnemu društvu, ob razpustu tega društva pa na čuden način prodano drugam. Telovadnico so bili vojaki onesnažili, a mecen tržiškega Sokola blagopokojni g. Peter Kozina jo je dal na lastne stroške prenoviti. In tako je ostala vse do letos, ko ji je društvo za tridesetletnico obleklo novo lepo obleko. V slavnostno okrašeni dvorani se je ob navzočnosti številnega občinstva in skoro vsa članstva izvršila proslava kar mogoče dostojno.

V nedeljo dopoldne ob 11. je bil nad vse zanimiv pevski nastop narodnih in meščanskih šol tržiškega okraja. Nastopila je deca od Sv. Ane, iz Loma, iz Križev in Tržiča. Pod vodstvom svojih učiteljev je za pela izvečine narodne pesmice toda tako dovršeno, da so bili poslušalci od pesmi do pesmi bolj navdušeni. Brez dvoma je odnesla križka šola palmo dneva. Na mladinski zbor, ki ga vodi s. Orančičeva Hele, dolgoletna članica učiteljskega pevskega zbora, je naša delo lahko pomosna. Če bo mladina in ona sama vztrajala, potem bom imeli na Gorenjskem tudi slavke, ki bodo vzbujali občudovanje kot trboveljski. Slavnostni govor je imel br. staršina Vidmar.

Dopolodne ob šestih je bila telovadna akademija, pri kateri so nastopili žalibog samo s prostimi vajami za letošnji pokrajinski zlet vsi oddelki razen moškega naraščaja, ki je tako maloštevilen in ki je ime tako neredno telovadbo, da ni mogel nastopiti. Najbolj so seveda ugajale vaje ženskega naraščaja. Vse vaje so bile simpatično sprejete. Spremljala jih je neumorna s. Olga Kalingerjeva. Pri akademiji je sodeloval tudi pevski odsek Bralnega društva, ki je pod vodstvom br. Lajovicja zapel prav dovršeno 6 pesmi in je s tem povzdignil svečanost samo, na drugi strani pa dokumentiral solidarnost narodno-prosvetnega dela v Tržiču. V svojem lepo znanem slavnostnem nagovoru, ki so ga poslušali vsi oddelki je staršina br. Vidmar očital zgodovino društva in povedal marsikako zanimivost iz polpreteklega doba. Z vzklikom na Nj. Vel. kralja Aleksandra in na Jugoslavijo je bila zaključena lepo uspeša akademija potem, ko so pevci se zapeli državno himno.

Tržiško sokolsko društvo ima za seboj že dve generaciji. Ta dva je bilo doba največjega idealizma, katerega pa pogrešamo v trpi sedanjosti. Tridesetletnica je obnila naš pogled nazaj in nas navdala s trdnim prepričanjem, da je treba poživiti delo samo z idealizmom. Storitvi je vse, da se bo članstvo v prihodnjih letih bolj zavedalo svoje težke naloge, pomnožiti, in sicer temeljito pomnožiti, bo treba število telovadcev in zanesli bo treba v telovadnico ono disciplino, ki je rodila največje uspehe v preteklosti. To naj je program dela za prihodnje desetletje, da bo društvo pokazalo ob štiridesetletnici ne samo svoje zgodovine, temveč da bo stalo tej zgodovini primerno število telovadečih naspreti.

A. L.

## I. pokrajinski zlet SKJ

Vstopnice za glavne zletne prireditve dne 18., 28. in 29. junija 1933.

Predprodajo vstopnic za telovadne prireditve dne 18. junija (naraščajski in vojaški dan) in 28. ter 29. junija (glavna zletna dneva) sta iz usluge, da razbremenita ogromno delo zletne pisarne, prevzela Kreditni zavod za trgovino in industrijo v Ljubljani in Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, ki dajeta tudi vsa potrebna posajila.

Ako se nakaže protivednost vstopnic na račun zletnega odbora pri Poštni hranilnici podružnici v Ljubljani št. 11820, bo naročilo izvršila zletna pisarna v Ljubljani. Naročila vstopnic sprejemajo dalje proti polgu gotovine podružnice Ljubljanske kreditne banke v Celju, Kranju, Mariboru, Novem Sadu, Ptuj, Splitu in Zagrebu, kjer dobe interesi tudi vsa potrebna posajila.

Cene sedežem so za 18. junija Din 10 do 60, za glavna zletna dneva 28. in 29. junija Din 15—80.

Ker je število prijav ogromno in interes za zlet ogromen, priporočamo nujno takojšnjo nabavo vstopnic zlasti sedežev v predprodaji, da si vsakdo zagotovi mesto, ki ga želi, kar kasneje radi eventualne raz-



## Vaš verni tovariš!

Od nekdanj že je Schichtovo terpeninovo milo gospodinjstvi zvest zaveznik pri pranju in domačem delu. Ohranite mu tudi Vi trajno prijateljstvo.

Torej: Pazite prav posebno na izvorni ovij in na varnostno znamko „JELEN“. Potem se Vam ni bati ponarejenih mil.



...ampak poprej za namakanje: Ženska hvala!

**SCHICHTOVO**  
TERPENTINOVNO MILO

PRILJUBLJENI JUGOSLOVANSKI IZDELEKI!

prodaje ne bo več mogoče.

Rezerviranje vstopnic brez takojšnjega pologa oziroma nakazila odpadajočega znaka je radi s tem združenega ogromnega evidenčnega dela nemogoče.

## Nastop dijaštva

Za nastop dijaštva, ki se vrši kot prva prireditve na zletišču I. pokrajinskega zleta v Ljubljani dne 5. junija ter prične točno ob pol 16. se dobe vstopnice v predprodaji vključno do nedelje 4. junija dopoldne v zletni pisarni Ljubljanskega Sokola v Narodnem domu. V ponedeljek dne 5. junija se vrši predprodaja od 10. do 12. dopoldne na zletišču pri blagajnah vhoda III. (poleg bivšega kino Tivoli).

5. junija popoldne pred prireditvijo prične poslovanje vseh 6 blagajn pri vseh 3 vhodih zletnega telovadišča ob 2. Sedeži stanejo Din 30, 25, in 10, stojišča Din 5, dijaška stojišča temeljem legitimacije Din 2.

## Novomeške občinske zadeve

Po daljšem presledku je imel občinski zastop v četrtek sejo, na kateri je obravnaval tekoče zadeve

Novo mesto, 2. junija. Po daljšem odmoru se je vršila večerj popoldne v mestni občinski posvetovalnici seja mestnega občinskega zastopa pod vodstvom župana dr. Režeka. Udeležba je bila skoro polnoštevna. Navajamo le glavne sklepe:

Novomeško sokolsko društvo potrebuje za vezbanje z diskom in kopjem primeren prostor in določil se mu je del zgornjega sejmišča nad teniščem.

Streljaška savezna družina, ki je pokazala v Novem mestu izredno agilnost, bo oživila staro mestno strelišče čez Krko v Ragov log. Lastnik nekdanje strelišče hiše g. Suh, je že dal tozadevno dovoljenje in sinoči je še mestna občina odstopila strelcem brezplačno svojo parcelo v Ragovem logu, kjer grade novo strelsko zaklonišče in stojnice za tarče. Parcela meri okoli 200 kvadratnih metrov in za kaj drugega ni uporabna. Streljaški družini jo je obč. odbor odstopil za deset let.

Za tujski promet je Novo mesto v zadnjih letih mnogo žrtvovalo. Ker ima nekaj svojega razstavnega materijala stalno v Ljubljani, bo prispevalo k najemnini za tujsko-prometni muzej v poslopju drž. hiš potekarne banke 600 Din letno.

Ze davno izvršena in izplačana kupnina za 69 kvadratnih metrov prostora na Florjanovem trgu od trgovca Fr. Seidla se potrdi in preprije. Mestna občina je svet plačala po 80 Din kvadratni meter, to je 5586 Din.

Za leti 1929 in 1930 je mestna občina v pobiranju poslovnega davka v zaostanku za 1514 Din, ki jih občina začasno plača in naknadno izterja.

Kot odposlanec in zastopnik mestne občine na občnem zboru protituberkulozne lige v Ljubljani 11. t. m. se delegira podžupan dr. Filip Ogrič.

Z uvedbo pavšalnega pobiranja občinske trošarine so vse občine utrpeli občutne vsote, zato se z dovoljenjem banske uprave uvede pobiranje trošarine od vsa v območju mestne občine potrošenega vina itd. Finančni odsek se pooblasti, da pravomočno sklene, kako naj se obč. trošarina pobira: ali potom finančne kontrole ali potom posebne obč. uslužbenca, ki bi se za to event. nastavl.

Občinska mestna babica se bo nastavila in zato se pozovejo vse usposobljene novomeške babice, da stavijo tozadevne ponudbe od vsakega posameznega primera.

Pogorelcem v belokrajski vasi Draščici se nakaže 500 Din podpore. Od bivše Platinškove, sedaj dr. Pavličeve hiše ob Ra-

Priporočamo nujno nabavo vstopnic v predprodaji, odnosno na dan prireditve takoj po otvoritvi blagajn ob 2. popoldne, da tik pred prireditvijo ne bo prevlekega navala na blagajne.

Vsem bratom in sestram! Na binkoštni ponedeljek, dne 5. t. m. se vrši kot uvod v velike sokolske slavnosti I. predzletni dan, na katerem nastopi dijaštvo srednjih in učiteljskih šol iz Ljubljane. Da bo imel ta prvi predzletni dan čim bolj svečaneje lice, pozivamo vse brate in sestre iz Ljubljane in okolice, ki bodo posetili prvi predzletni dan, da se udeležijo v slavnostnih krojih. Pričakujemo, da bo sleherni brat in sestra, ki poseduje slavnostni krog smatral ta poziv, da bo brezpogojno prisostvoval javnemu nastopu v slavnostnem kroju. Sokolstvo z deželo opozarjamo, da ima za I. predzletni dan 75 odstotni popust na železnice. Ponovno vabimo vse brate in sestre, da se polnoštevilno udeležijo prvega predzletnega dne in s svojim posetom pokažejo priznanje naši mladini. Zdravo!

Novomeška občinske zadeve. Po daljšem presledku je imel občinski zastop v četrtek sejo, na kateri je obravnaval tekoče zadeve. Govski cesti se napravi dovozna pot do sednjih parcel. V upravnih odbor Mestne hranilnice v Novem mestu se izvolijo sledeči gospodje: Kobe Josip, trgovec, Marinček Matija, notar, Ogrič Filip, dentist, dr. Režek Josip, odvetnik, Ogoreutz Josip, trgovec, mag. pharm. Andrijač Drago, lekarnar, Turk Josip, trgovec, Skale Otmar, višji živinogigijenski nadzornik, Windischer Josip ml., hotelir, Reitz Alojz, zlatar, Vagaja Ludvik, direktor gimnazije in Paučič Jože, trgovec. Dve stavbni parceli se odpišeta Stukelj Heli, Tjaši in Mari.

V sledeči tajni seji se zniža taksa za prekrasčenje policijske ure obema kavarnarjema od 100 Din na 75 Din mesečno. Začasno mesto hišnika v občinski hiši na Kapucinskem trgu se podeli Antonu Regini. Mestna občina pristopi kot član v Društvo pravne fakultete v Ljubljani. Nakaže se več podpor, nekatere tozadevne prošnje se tudi zavrne in slednjič se sklene izgnati iz Novega mesta več kriminalnih tipov. Ob 7. zvečer se je živahna seja zaključila.

## Dvojnih praznikov se boste veselili

če prečitате nepozabni roman

## „Prokletstvo ljubezni“

ki ga dobite v upravi »Slov. Narod«, Ljubljana, Knafličeva ulica 5, za 30.— Din (oba dela, po pošti 5 Din več); lepa v platno vezana knjiga 50 Din. Brž ga naročite, ne bo vam žal.

V restavraciji. Gost: Obžalujem, da nisem jedel pri vas že pred osmimi dnevi.

Restavratore: Zelo me veseli da ste tako zadovoljni.

— Mislim zavoljo te ribe, ki je bila takrat gotovo še sveža.

Stanovanjska kriza. V Parizu se srečata dva gospoda in prvi pravi, da je v mestu huda stanovanjska kriza.

— Beži no, pravi drugi, — le reci kateri ženski, da jo vzameš, pa boš takoj imel krasno stanovanje.



# Prijazno letovišče je Trebnje

Jutri razvije trebanjski Sokol društveni prapor in  
proslavi svojo 25 letnico

Tudi Dolenjska se je zdramila in začela opozarjati široko javnost na svoje naravne lepote. Navzlic težkim razmeram se je zanimanje za Dolenjsko v razmeroma kratkem času tako povečalo, da smemo upati, da ni daleč čas, ko bo tudi v ta del naše lepše zemlje usmerjen velik dotok izletnikov in letoviščarjev. Dolenjski kraji imajo pred drugimi to prednost, da lahko človek v njih preživi počitnice v idealnem miru in da mu ni treba pregloboko poseči v žep. Med najlepše dolenjske kraje spada nedvomno Trebnje, ki je po pravici postalo letovišče in privabi vsako leto več letoviščarjev.

Trebnje je križišče in izhodišče za mirno in žužembarsko dolino, ima lepo romantično lego, od vseh strani obdaja to

prave letoviške udobnosti, pač pa dobijo prvostvorno hrano in udobno prenočišče za 25 Din dnevno. Do zadnjega je bilo Trebnje pozabljeno, zdaj se je pa v kratkem času neverjetno razvilo in dvignilo. Zidalo se je mnogo in se še zida, obrt in trgovina sta močno razvili, društveno življenje je živahno. Posebno marljivo deluje Sokol, ki praznuje te dni 25 letnico, jutri pa razvije prapor, ki mu bo kumoval Nj. Vis. prestolonaslednik Peter. V Trebnju je sedež vseh uradov in tudi županstva. Iz Trebnja so lepi izleti na vse strani, tako v starodavni grad Landsprez v Malovaško graščino, kjer je bil rojen škof Baraga, v trebanjski grad, k cerkvi v Brezi, v podzemski jame s kapniki nad Trebnjem, na Vrh Trebnje itd.

— **Proslava 25 letnice in razvije prapora Sokola v Trebnju** se vrši jutri. Spored: dopoldne sprejem gostov; ob 11. uri promena koncert godbe Sokola I. iz Ljubljane; ob najavljenem času sprejem Nj. Vis. kuma; ob 15. uri razvije prapora in zabijanje žebeljev; ob 16. uri telovadna nastop.

— **Razobesite zastave.** Županstvo naproša vse hišne posestnike, da razobesijo

## Hotel Lončarič, Selce pri Orlkenici.

Renomiran. Obiskan od Slovencev. Vseka soba s teraso. Električna. Voda. Domača in dunajska kuhinja. Pension stane Din 65.— Prospekt.

## Viljem Tomic 80 letnik

Trebnje, 2. junija.

Posestnik in trgovec v Trebnju g. Viljem Tomic je dopolnil 17. maja 80. leto svojega življenja, danes teden je pa praznovati v krogu svoje rodbine svoj 80. imendan. Jubilar je bil rojen dne 17. maja 1853 v Novem mestu, kjer so bili njegovi starši ugledni domačini. Po osnovnošolski usposobljenosti se je posvetil trgovskemu poklicu in 1. avgusta 1882. leta se je naselil v Trebnju, kjer je odprl lastno trgovino. Po šestih letih bivanja v našem kraju se je poročil z ugledno tukajšnjo domačinko Terezijo iz znane rodbine Rozmanov, ki obhaja tudi letos svojo 70 letnico. Polnih 50 let se mu je vedilo in oblačilo življenje v tem tihem in lepem naselju — tiho in neopazeno je teklo to življenje, polno ljubezni in dobrot za vse okoličane, polno dela in uspehov, na katere danes s ponosom zre naš sivočeli jubilar.

Osebnost Viljema Tomica je globoko zapisana v lokalni zgodovini Trebnja in njegovo ime je v tesni zvezi z vsemi narodnimi in kulturnimi društvi v našem kraju. Saj ga najdemo kot ustanovitelja vseh društev, še posebno velike pa so njegove zasluge za sokolstvo. Že leta 1875 je pristopil kot član telovadnega društva Sokol v Ljubljani in je tedaj afirmiral svojo slovensko narodno in sokolsko zavest. V letu 1887 ga najdemo kot ustanovitelja Sokola v Novem mestu, kasneje pa kot ustanovitelja in voditelja vseh narodnih društev v Trebnju. Ustanovil je in vodi še danes naš najuglednejši denarni zavod Posojilnico v Trebnju. Pevsko in bralno društvo, ki je bilo ustanovljeno leta 1883, prištevajo jubilarja med svoje ustanovnike, leto kasneje gasilsko društvo, leta 1908 je ustanovil podružnico CMD, pred 25 leti pa Sokolsko društvo.

Koliko vztrajnega dela, upanja in nade, koliko razočaranj in pisenenosti v tej nevarni dobi avstrijskega imperijalizma pri delu za slovensko stvar in koliko tvegovanja za svoj obstanek. Njegova globoka nacionalna zavest in miselnost se pa ni ustrašila niti najhujših persekucij avstrijskih oblasti, delal je tiho, neopazeno, danes pa prejema to delo zasluženo priznanje.

Danes je naš sivočeli jubilar 80 in zdrav. Redek življenjski jubilej je obhajal v krogu svojcev, v istem času, ko slavi tudi Sokolsko društvo prvi jubilej, 25 letnico svojega obstoja in delovanja. In tako je naneslo, da se je naš Sokol z odkritim veseljem pridružil mnogim čestitkam kot prvi, v času, ko je jubilar na čelu društvenih funkcionarjev prvi — kot starosta — kakor nekdanj pred 25 leti, ko je bil br. Tomic tudi med prvimi.

V znak priznanja ga je Ljubljanski Sokol že leta 1927 odlikoval s diplomom. Trebanjsko Sokolsko društvo ga je imenovalo za svojega častnega člana, Nj. Vel. kralj pa ga je odlikoval z zlato kolajno za državljanske zasluge.

Mirno lahko rečemo, da spada g. Tomic v vrsto onih mož, ki uživajo neomejeno spoštovanje in odkrite simpatije v javnem in zasebnem življenju. Zato je na mestu naša želja, da bi jubilar čvrst, kakor je, v zadovoljstvu in miru dočakal še več jubilejev. Svojemu podžupanu hvala za uradno obklica pa klče »še mnogo vedrih let!«

## Tujski promet in Črnomelj

Črnomelj, 2. junija.

V kratkem bo ustanovljeno tudi v Črnomlju Tujsko prometno društvo, katerega skrb bo obenem tudi olepšava in povzdigo mesta. Črnomelj je sam po sebi predstavlja izredno ugodno mesto za vse potrebne naravnimi pogoji za razvoj domačega letovišarskega prometa. Ljubek kraj s 156 m nadmorske višine, elektriko, vodovodom in za kopanje ugodno globoko Lahinjo je zaradi zatišja pred vetrovi prikladen za počitek v vsakem pogledu. In po pravici so se Črnomelji zavzeli, da promet naših domačih izletnikov in letoviščarjev povečajo, kar jim bo nedvomno tudi uspelo, ker so znani kot agilni in vedno željni napredka. Stalni izletniški vlaki, ki bodo vozili vse do kasne jeseni nam bodo gotovo pripeljali še mnogo novih prijateljev in gostov, ki se bodo sprva sicer morda zadržali tu le čez dan, vendar pa se bodo sčasoma vračali tudi za delj časa.

Seveda mora tudi naše mesto samo marsaj storiti, da si ohrani svoje prijatelje in pridobi še novih. Delokrog črnomeljskega tujskega prometnega društva bo obsegal poleg mesta samega tudi vse okoliške vasi. Društvo je že v svojih, od kr. banske uprave potrjenih pravilih določilo, da se bo razvijalo in delovalo pod okriljem požrtvovalne ljubljanske Zveze za tujski promet, ki je za naše kraje pokazala vedno mnogo zanimanja, pa po svojih močeh izdaja dosedanjih dveh propagandnih brošur tudi delno denarno podpirja. Seveda bo poleg iste glavne smeri dajalo ljubljansko društvo »Bela Krajina«, ki je edini in prvi začetnik izletniškega življenja v naših krajih.

Glede ljubljanske Zveze za tujski promet moramo naglasiti, da so nekateri očitki za nemarjanja Dolenjske nezasluženi, ker ravno ta Zveza v svojih rednih publikacijah vedno propagira obisk Dolenjske in Bele Krajine, kar dokazuje poleg drugega tudi stalna letna brošura »Slovenija«, katere ena petina je posvečena lepim krajem naše Dolenjske, kakor so Grosuplje, Višnja gora, Stična, Krka, Žužembek, Trebnje, Novo mesto, Mokronog, Kostanjevica, Zidani most, Radeče, Sevnica, Krško in Brežice, a enako tudi kraji naše ljubke Bele Krajine. Zato bo tudi Črnomelj, kakor je to že storila Metlika, pristopil pod okrilje ljubljanske Zveze za tujski promet in tako s polnim zaupanjem v uspeh pričel delo za povzdigo in olepšavo svojih krajev in razvoja letoviščarstva in izletništva.

## Iz Metlike

— Prvi ustanovni član našega mladega, agilnega Tujskega prometnega društva je naš narodni poslanec g. Dako Makar, ki s največjim veseljem gleda napredek naših krajev, pa vedno vsako akcijo rad tudi materijalno podpre. Naj bi še mnogi posamezniki njegov plemeniti zgled!

— Z gradbo kopališča bodo končno pričeli prihodnji teden. Kakor smo že omenili, je največje težave delo priključno zemljišče ob Kolpi, ki je večinoma privatna last. Sedaj je določen precej velik kompleks dešno od mesta, last Hrvata Ivičiča, ki pa se je dolgo upiral, dokler končno pristal na zameno več zemlje, le da je do sporazuma prišlo. Pristati pa mora še vseeno na zamenjavo tudi brat imenovanega, ki je v Ameriki, ker je zemljišče last večih bratov v isti hišni zadruzi. Naglasiti moramo največje razumevanje, ki ga je pokazal mestni odbor z načelnikom g. Welsom in g. Kopinčkom

in Črničem, kakor tudi veliko uslužnost notarja g. Ranta, ki je dal vse potrebne nasvete in sestavil pogodbe tako, da bo moč ta teren lahko pričeti z gradbo kabin. Tako bo Metlika končno vendar prišla do lepega kopališča, katerega potreba je že desetletja bila velika. Tujsko prometno društvo pa si bo s tem postavilo najboljši spomenik svojega dela in dokaz, kako potrebna je bila njegova ustanovitve.

— Hrvati so pričeli z največjim zanimanjem zasledovati povzdigo izletništva v naših krajih, pa so izrazili željo, da bi večja skupina fotomaterijev obiskala tudi znameniti starodavni grad Ozalj, katerega preuredili in obnovili v njegovi starodavni obliki. Upravitelj gradu g. Kni-vak vsakemu rad da pokazala. Želja vseh je, da bi se mesečno izletništvo s Hrvati bolj poživilo, ker jim je naša Bela Krajina bližja, kakor pa Ljubljana, dočim bi Ljubljanci zaradi spoznavanja krajev lahko napravili iz Metlike izlete tudi do Ozlja in Karlova. To veliko zanimanje domačinov za izletništvo je zelo razveseljuje, zlasti glede na to, da do sedaj ni bilo tu še razvito, četudi ima vse potrebne pogoje in možnosti.

— Učiteljsko društvo Črnomelj — Metlika prireja redne sestanke v raznih krajih naših srezov. Zadnji, izredno lep, je bil v Radatovčih s številnimi zanimivi predavanji.

— Tujsko prometno društvo v Metliki opozarja prijatelje Bele Krajine na veliko gasilsko slavnost s blagoslovitvijo nove brizgalne na Lokvici pri Metliki. Slavnost bo v nedeljo, 11. t. m. ob 14. uri pod pokroviteljstvom bana dr. Marušiča. Ob prihodu turistovskega vlaka bodo gostom brezplačno na razpolago vozovi. Lokvica ima krasno lego sredi vinogradov in sadnega drevja. Po blagoslovitvi bo ljudska veselica na velikem senčnatem vrtu, kjer bodo gostje postreženi z izvrstno jedajo in pristno belokranjsko papiljo. Kdor hoče dobre volje biti, mora na Lokvico priti. — V Beli Krajini sta bila letos že dva večja obiska. Dne 7. maja so nas obiskali fotomateriji z veliko družbo, dne 26. maja pa vinogradniki. Vsi ti številni gostje se niso mogli načuditi lepoti in gostoljubnosti Bele Krajine in so odnesli najboljše utise. Tudi ta obisk bo nudil našim prijateljem mnogo poštenega razvedrila. Vsem gostom kliče: »Na veselo svidenje!« Načelnik gasilskega društva: Martin Plut, župan.

## Iz Škofje Loke

— Škofjeloški dopisnik »Slovenca« mora biti zelo pozabljen ali pa nasprotno. Že leto dni je minulo, kar je umrl ugledni meščan Gašper Carman in sam dopisnik je pred kratkim priznal, da je bil tudi velik cerkven dobrotnik, a spomnil se je na njegovo smrt šele čez leto dni. Saj vemo, zakaj se splošno zaslužnega pokojnika ni spomnil ob njegovi smrti, seveda pa vemo tudi, zakaj se ga spominja sedaj. Prepozno je že — sicer se pa poznamo!

## Iz Črnomlja

— Na binkošno nedeljo priredi oktet pevskega društva Ljubljanski Zvon v Črnomlju koncert slovenskih umetnih in narodnih pesmi. Priporočamo toplo Črnomeljem obisk koncerta. Dopoldne pa poje oktet na Krnici pri slavnosti po pokojnega nadučitelja Lovšinu.

## Pojasnilo.

— Papa, kaj je debitor?  
— To je človek, ki je drugemu dolžan.  
— Kaj je pa kreditor?  
— To je človek, ki misli, da bo dobil svoj denar nazaj.



idilčno letovišče dolenjsko gričevje, tako da je vsega upoštevanja vredno, prijetno počitniško bivališče. Če se namenijo v Trebnje, imajo pravico do polovinske vozne, ob nedeljah pa itak vozi na Dolenjsko izletniški vlak ali cvičkar, kakor mu pravijo po pravici Dolenjci. Malo je pri nas krajev, ki bi imeli tako lepo in za prijetne izlete prikladno okolico, kakor jo ima Trebnje. Zato ni čuda, da prihaja ob nedeljah v Trebnje vedno več izletnikov. Mnogi se ustavi-jo že na Velki Loki, od koder vodi položna pot na Catež pod Zaplatom, kjer človek šele prav vidi, kako lepa je Dolenjska. Pot je prijetna in traja komaj poldruge ure.

Catež s slikovito okolico je gričevje zase, ki ga mnogi še ne poznajo. To je prijazna gorska vas 544 m nad morjem z izredno zdravim podnebjem in prijaznimi, postrežljivimi prebivalci. Vsako leto obišče Catež nad 8000 izletnikov in skupinah in posamič. Tudi Catež se dostojno pripravlja na sprejem tujcev. V znani prenovljeni Urbančičevi gostilni si za mal denar izborno postrežen. S Cateža se vračajo izletniki večinoma preko Roj, Škova, Mrzle luže in Račjega sela v Trebnje.

Od Karlova prihajajo izletniki do Ponikve. To je zanimiv kraj z mnogimi naravnimi posebnostmi in mirno okolico. Daleč naokrog je znana Grmovškova gostilna. Ponikve so znane po svojih ponikvalnicah. Tu ponikne Temenica v podzemsko kotline. Od Ponikve do Trebnja imaš pičle pol ure hoda.

V Trebnju sicer še ne smeš pričakovati

jutri ob priliki šolskih svečanosti državne zastave in okrase okna s cveticami.

— **Uradni dan.** V torek 6. t. m. bo sprejema srešni načelnik stranke v pisarni občine Trebnje.

— **Potujoča kmetijska razstava** prispe na železniško postajo v Trebnje v ponedeljek 19. t. m.

— **Prihodnjo nedeljo** 11. junija priredi dolenjsko društvo »Krka« iz Ljubljane izlet vsega članstva na Dolenjsko. Glavni nasok bo na Catež, in sicer pridejo izletniki: prva skupina preko Primskovega, druga pa odide iz Trebnja. Na Catež stik in družabna prireditve pri Urbančiču. Trebanjci se pridružijo izletnikom v Trebnju kot vodniki.

— **Opozorjamo na oglase** naših obrtnikov, ki oglašujejo v današnji številki »Slov. Naroda«.

Najgrozovitejši vojni film vseh časov!!

„Leseni križi“

FILM Z. K. D.

danes ob 1/3. in ob 6. uri zvečer  
Na oba praznika ob 11. uri dop.

Elitni kino Matica

## SOKOLSKO DRUŠTVO

TREBNJE

ob svoji 25-letnici

## KUŽNIK PEPE

gostilna

TREBNJE

Opozorilo izletnikom: jutri na binkošno nedeljo in v ponedeljek prvostvorno kosilo z govedino Din 6.—, s pečenko Din 8.—. Vino liter Din 6.—. Reklamne cene! Pohani kiceljni!

## ŠPRINGER ALOJZIJ

gostilna, parna pekarna, tujske sobe, avtogaraža

TREBNJE

Pension od Din 25.— napre.

## TOMŠIČ HUBERT

gostilna

TREBNJE

Najstarejša gostilna z lepim senčnatim vrtom. Za ljubitelje balinjanja idealen prostor.

## POVERJENIŠTVO

društva

»KRKA«

Trebnje

Vse informacije izletnikom brezplačno. Organiziranje izletov po dolenjski. Naveti in navodila izletniškim skupinam.

## Anton Urbančič

GOSTILNA



Čatež pod Zaplatom

Izletniška točka — najcenejše življenje

## BUKOVEC

IGNAC,

hotellr

TREBNJE

Avtogaraža — tujske sobe. — Pension od Din 30.— napre.

## Pohišstvo

Črešnjava oprava z ogledalom v psihi 115x50 Din 3.850.—

Mehka oprava plečkana Din 2.300.—

MIZARSTVO

ZEN & SAJE  
TREBNJE

Posmrtnine, za-  
varovanja itd.

JURIJ BROVET

TREBNJE

Na Se'ališču, doma ali v pisarni

ponovno morate biti lopt.  
Brez avila tega ne bo-  
ste dosegli. Oglasite se  
pri

A. Zlender, Mestni trg 22

## Čevlji na obroke

„ALVA“  
LJUBLJANA, Selenburgova 4

## Modna konfekcija

Najboljši nakup  
A. PRESKER, LJUBLJANA,  
Sv. Petra cesta 14. 11/7

## KLAVIRJI, PIANINI

prvostvornih tuzemskih znamk  
od Din 11.000.— napre. Izvrš-  
je tudi najceneje vsa popravila  
in uglastve. — »MUZIKA«,  
Ljubljana, Sv. Petra cesta  
št. 40. 9/L

## PAVLIN ALOJZIJ nasl.

gostilna

TREBNJE

Se priporoča cenjenim gostom

## MARIJA ŠMIT

GOSTILNA PRI ZURCU

TREBNJE

SOLIDNA POSTREZBA, NIZKE CENE!

## Najboljše trtne brizgalne

vsake vrste se dobe pri

FERDINAND KMET, klepar  
STARI TRG — TREBNJE

Domač, soliden izdelek. — Cena 450.— do 550.— Din.

## IVAN A. GROSEK

TREBNJE

stanica za bencin in olje. — Avtomobilisti, pozor!

## FRANC TRAVNIK

ČEVLJARSTVO

TREBNJE

NAJNIZJE CENE, DOMAČI IZDELEK!



# Besedo imajo naši čitatelji

## Narodnim žalčanom

Kdo jih ne pozna pod tem imenom in kdo ne pozna njih vrlin v boju za nacionalne ideje? Prvi bojevniki za nacionalno svobodo so nam začrtali pot, ki nas edino naj dovode do cilja in po kateri naj gremo mi, potomci, da zopet ne pademo v kremplje avstro-ogrskega imperializma! Ali zazvonil je zvon drugo plat.

So žalčani, ki so pozabili na trdi boj svojih prednikov in ki slišijo nemško besedo raje, nego naš mli materni jezik. Ni jim dovolj, da zapostavljajo slovenski jezik, hočejo uvesti nemščino in v kulturno življenje, kot se je to dogodilo nedavno. Na javnih mestih vidiš lepake z naslovom »Vražji Rudi«, a pod njim — »Der fesche Rudi«.

Na čitalca napravi to vtis, da nismo v osvobojeni Jugoslaviji, marveč v nekdanji Avstriji. To naj bo narodni žalček? Če že ti gospodje žele čitati nemško besedo, naj gredo v zanje blaženo Avstrijo, da se tam navzijejo njih pogledi nemških napisov.

Če ste pa narodnjaki, vas bo ta apel pripeljal s stranpoti na pot, ki nam je začrtana in se sliči lepaki ne bodo več pojavljali.

PI-S.

## K občinskemu proračunu

Pojasnimo mestnega načelstva v »Slov. Narod« 20. m. m. potrjuje, da ni letošnji proračun nič nižji od lanskega, kar članke je v »Slov. Narod« 15. t. m. tedaj. Torej ni predviden za tekoče leto nikak prihranek in ne 8 milijonov Din prihranka, kar bi le bilo želeli, ker bi se s toliko znižanim proračunom na 38 milijonov dinarjev dalo z znižanjem plač in materiala vendarle isto doseči. Dokler pa se računa za kvad. meter hotnika 250 Din, seveda ni govora o znižanju.

Da se pripravi štednja pri obč. gospodarstvu, niso samo osebni interesi davkoplačevalcev, ampak posredno tudi drugih meščanov. Ne strinjamo pa se s članarjem v isti številki glede plač, kjer pravi: »Ali ni mar socialno pravično, če plačaš koga dobro, če lahko plačaš? Podpisemo. Toda vpraša se, če tudi vsak davkoplačevalec lahko plača? Zakaj pa je toliko ružičasti in komkurzov? Torej za vse pravično.«

Na pojasnilo mestnega načelstva v »Slov. Narod« št. 115 glede uvoznine je bilo že v nekem članku precej govora. Glede uvoznine pri lesu (hlodih, deskah in tramih) pojasnilo potrjuje, da se plača pri hlodih po 1 Din za 100 kg in pri deskah po 3 Din za 100 kg. Ker pa se deske prodajajo le suhe, tehtajo iste 1 kub. meter 500 kg in se plača od njih 15 Din. Hlodi pa se običajno vozijo v ljubljano popolnoma sveži in z lubom, ter tehtajo 1 kub. meter jelovih hlodov (po J. Schlesingerju) v kubni tabeli na strovi 101) brez luba 950 kg, z lubom pa gotovo in že večkrat ugotovljeno okrog 1100 kg. Vzemimo 1100 kg po 1 Din za 100 kg, se plača 1 Din od 1 kub. metra in tržnine od para 6 Din, skupaj 17 Din. Cena hlodov je v okolici 90 do 100 Din 1 kub. meter, in so se po tej ceni lanske leto tudi v ljubljani plačevali. Letos pa je zaradi uvoznine cena škodila na 120 do 140 Din in če vzamemo srednjo ceno 130 Din kub. meter, se plača od vrednosti 13% in če se vzame za podlago 100 Din pa je 17% vrednosti blaga. Torej od hlodov 13 do 17% in od desek kakor trdi pojasnilo, samo 4,5% vrednosti.

Uradno pojasnilo sicer trdi, da je plačati od hlodov 5% in od desek 4,5%. Toda če bi tudi s predstojem ne bilo ovrženo, so pa sami uradniki usotvornili žage zapostavljene, ker morajo več plačati ne glede na to, da so hlodi več kot enkrat težji in nastane iz 5% — 10%.

Kje je težja zaščita lastnikov žag in lesnih trgovcev? Pa ne samo zaščita teh, ampak njih uslužbencev, ki so brez dela in morajo prositi za podporo. Ker pa so vozniki kmetje z lesom izostali, so s tem prizadeti vsi pridobitni stoji: trgovci, gostilničarji itd., ker kmetje itak več denar v mestu pustijo, če jih pa ni, pa to izostane. Torej prost uvoz ali za gotove stvari časi primerno znižati. S plačilom do 100% vrednosti gramozna, peska itd. ne bo mo vplivali na pocenitev stanovanj.

Meščan.

## Gospod Drainac poroča

Po dravski banovini med dravskimi prebivalci (sic!) ali vulgo Slovenci se je izprehajal te dni g. Rade Drainac. Literat je baje in povrh tega še dopisnik beogradske »Pravde«. Po pravici in resnici je poročal o razmerah med drav. prebivalci ali Slovenci. Ta mož pa je literat in dopisnik posebne vrste, kajti poroča o Slovencih tako, da bodo ugledni čitatelji ugodni »Pravde« mislili o Slovencih kot mešanih potomcih tiroloških jodlarjev in afriških nekulturnih divjakov.

Gospod Drainac se je izprehajal mimo Trbovelj, Jesenic in Kranja. Polag napredka naša velike industrije ga zanima tudi socialen položaj našega delavstva. Malo levo, malo desno, pa je zapisal, da ima Slovenijo pred seboj kot odprto knjigo na dlani. In je jadrno ugotovil, da so ob sobotah in nedeljah naša ceste po deželi polne jodlarjev (ali spada to tudi po njegovem mnenju v tkzv. socialni položaj, ne vem), potem piše o neki kočijli zeleni barvi, ki da smo jo podelovali zopet od Tirolocev, ka-li, in še o neki divjosti, dalje o nekem Kranju, ki je bil pred desetimi leti še najboljša navadna vas (debelo tiskano) in o kurpoprodajnih ljubzenskih dogovorih med Slovenkami in Slovenci. Petrost to tudi slovenski sam, le gospodu Drainacu se je posrečilo objeti ga z njegovim duševnim kalendroskopom v treh, štirih izprehodih. Ciovek bi zapisal par bridkih besed, pa stoji že v svetem pismu tako, da odpuščajmo. In jaz kot Slovence mi odpuščam. Neki znameniti nemški književnik je nekoč napisal besede: gospod, odpusti onim, ki ne napadajo in žalijo, kajti so oni duševno pod menoj prav toliko, kolikor jaz pod teboj, o gospod!

Cudovita pa so vseeno literarna pota gospoda Drainaca. Doslej med zmernimi literati je bila navada namreč taka, da so življenje kateregakoli naroda proučevali pri kmetih. Le tam se ni popačeno, kakor je to vedno v vseh industrijskih centrih in sploh mestih. Gospod Drainac pa je to svoj študijsko zadevo obrnil za 90 stopinj in s pomočjo industrije, jodlarjev, ljubzenskih kupoprodaj in pred desetimi leti še vasi Kranja razgrnil bistvo slovenske duše, slovenske prilstnosti in slovenskega življenja pred nepoučeno beogradske javnosti. Ni čuda, nego sramota je, da more človek govoriti o slovenski jodlarški šegi in še drugih absurdih; čudno pa je, da se pristva tak človek med literata. Prešeren je nekje zapel nekaj o šušmarstvu, le mnogi so to nemara že pozabili. Zaradi sporadično se pojavljajočih takih primerov gospoda Rade Drainaca bi moral človek misliti, ako bi namreč hotel biti zloben, da je to bodisi storjeno namenoma, bodisi pa iz neke blažne naivnosti in želje za čim številnejšimi vsticami, ki pomenjijo, spremenjene v našo materialno monetlo, morda ipak lepe denarja.

In je sploh jako lepo, da drug o drugem tako globoko spoznavajoče in priporočljivo pišemo. Samo meni se je pred leti v Beogradu zgodilo, da sem skoraj zletel na cesto, kar sem iskreno povedal nekaj svojih vtisov s potovanja po stari in južni Srbiji. Pri nas se je pa nedavno tega še nekdo drugi kar javno obregnil od Slovence in jih ošteval blagonaklonjeno zaradi njihove pogoste pijanosti. Pri nas da je vsaka hiša gostilna in na vsaki mizi ves dan poln liter in na vsakem kilometru ceste pijanec. In ja ta gospod bil iz krajev, kjer tudi ne pijejo preveč vode in kjer bi v sedmih dnevih izpraznili Jadransko morje, če bi bilo v njem žganje namestu vode. Pri nas je pač navada taka, da smo radi nekako pokroviteljski in najpametnejši med najpametnejšimi. In vsak je postavljen pri nas zato, da deli tu med posurovelim in podiv-

janim slovenskim narodom svojo vzvišeno in sploh vsestransko izoblikovano in izklesano kulturo in da se napravi red. Slovenci smo vendar daleč po svetu znani kot najbolj nekulturni in najbolj nerodne vrste ljudi. Mar ne, gospodje, ki na le in take vrste načinov poizkušate pronikniti v slovensko dušo in slovensko življenje, pa poročate le svojo brezmejno plitkost? Naivnost in nevednost sta ipak lepi čednosti.

Pa se bo našel še kdo in dejal, da sem piker in zloben. Vsekakor da. Mislim namreč, da Slovenci oziroma dravski banovinci emamo, če že nič drugega, vsaj take vrste literatov odklanjati in obojati, ki ne poznajo drugega kot slovensko narodno jodlarstvo in kako prinesejo zlo med naše poslane ljudi in čez take službojate našo dušo. Radoveden sem, kaj bi gospod Drainac rekal, če bi Slovence sodel njegove rojake po prvih besedah in prvih izrazih, na katere bi naložil v tamkajšnjih industrijskih ali delavskih središčih in katere je v slovenski jezik sploh nemogoče presaditi, pa iz takih prvih bežnih vtisov presoditi dušo in sploh življenje njegovih rojakov Mislim, da mu ne bi bilo všeč In drugič: si tucieses... Spectator.

## Podražitev tramvaja

Z zvišanjem voznih cen za prestopne vožnje od Din 1.50 na Din 2 je najbolj in krivično prizadeta dolenjska proga, ki je najkrajša in s tem najdražja.

Z Dolenjske ceste ako se hoče v mesto, se lahko pelje samo do magistrata za Din 1.50, ako pa hočeš dalje v mesto, morda do gl. pošte, gl. kolodvorja ali nasprotno do voj. bolnice, moraš že doplačati prestopno takso od 50 par tako, da stane vsaka vožnja Din 2 — medtem ko na primer na progi od voj. bolnice do gl. pošte ali gl. kolodvorja plača samo Din 1.50 in se vozi, ne da bi mu bilo treba čakati zveze na odprti cesti. Bilo bi želeli, da se tudi za prebivalce Karlovske in Dolenjske ceste uvedejo enake cene, kar se lahko zgodi, ako se 50 par zaračuna za prestopne karte le tedaj, ako kdo prestopi proti Viču, Šiški ali St. Vidu.

Prizadeti.

## Dolenjska cesta

Glede na pojasnilo mestnega načelstva v »Slov. Narod« 20. t. m. radi podaljšanja električne železnice do Rakovnika (ne Rudnika) mislimo, da ni potreba posebnega denarnega vprašanja, ker bi se lahko porabili vse stari material za ta podaljšek, le nekaj delavcev bi bilo treba plačati za položitev tramice itd., kar bi menda tramvajška družba že mogla prenesti. Glede hošnikov tudi ni začasno potrebno, da bi bili asfaltirani, ampak smo zadovoljni, da napravijo v najkrajšem času (in ne čez leta) makadamske in brez robnikov. Treba je le tiste trame in doline pri Putrilih izravnati in od tam do železnice vsaj za pol hotnika ceste razširiti in hošniki napraviti, ker je tam najozjati, pri prehodu pa naj se napravijo tlakovani prehodi.

Lahko se brez vsakega poganjanja s hšnimi posetniki jarek ob levi strani ceste od Kramarja naprej do Zeleneza hrba in še dalje zasuje, da se pridobi potreben prostor za dovolj širok hošnik, ker ta jarek je, kakor znano cestni in ga ni treba odkupiti. Treba je le vanj položiti cevi, ali pa jih niti treba ni.

## Prošnja mestni občini v Krškem

Občinska javna bolnica stoji tik nad glavno cesto Ljubljana-Zagreb, na desni strani Save. Ker je sedaj in skozi vse poletje promet s tovornimi in osebnimi avtomobili in motornimi kolesi na tej cesti zelo živahen, neprestano roptajo, tiki mi-uo bolnice, dan na dan motna voizla z veliko brzino in oglušujočim ropotom, kar zelo slabo vpliva na itak razdražene živce bolnikov, ki se zdravijo v tej bolnici. — Če je vreme lepo, gre rad vsak bolnik na vrt pred bolnico, da ib se navžil svežega zraka. Ali trenutki, da bi bolniki lahko vdihavali zdrav in čist zrak, so zelo redki. Na cesti pred bolnico je ob lepem suhem vremenu mnogo prahu, ki ga dvigajo motorna vozila v velikih oblakih in ga zanaša veter na bolniški vrt. Vetr v savski dolini namreč stalno piha od Save proti desnemu bregu ob katerem stoji bolnica. Ubogi bolniki si morajo neprestano tiščati robec na oči in usta, pa kljub temu morajo požreti na milijone bacilov ki leže na cesti in se

s prahom dvigajo v zrak.

Zato prosimo mestno občino kot lastnico bolnice, da blagovolji postaviti ob cesti pri gostilni »Globočnik« na eni strani, ter ob cesti pri gostilni »Zulič«, — kjer se odcepi pot na Leskovec, — na drugi strani bolnice, svarilne table z različnimi napisom, ki dovoljuje motornim vozilom največjo hitrost vožnje do 10 km. Kdor bi ne upošteval tega svarila, naj se kaznuje z visoko denarno globo, ki bi se pobirala v korist bolnice. Bolnikom pa ne bo treba po-

žirati neznoznega in nezdrelega prahu, ki se sedaj dan na dan vlači po vrtu bolnice kot gosta megla in brani bolnikom vdihavati čist zrak.

Bolnik.

— Vsi hočejo uživati. K članku v »Slov. Narod« 20. t. m. glede razsvetljave na Gradu bi se priporočalo, da se pri tem upošteva tudi južna in jugovzhodna stran mesta, ker za nas velja isto, kot za druge strani mesta.

## Mednarodna etapna vožnja po Italiji

(»Giro d' Italia«)

Se v nobeni izmed 21. mednarodnih kolesarskih etapnih voženj po Italiji niso bile vremenske prilike dirkačem tako nenaklonjene kot v letošnjih prvih šestih etapah. V vsaki je z redkimi izjemami te cestne gigante spremljal dež, šesta etapa pa je bila tako glede neurja kakor tudi glede medsebojne borbe za marsikatega udeležnika usodna in bo gotovo ostala za vedno v spominu vseh, ki so to etapo spremljali kakor tudi se v njej borili. Največjo smolo je v tej etapi imel italijanski prvak Guerra. Pa tudi častni sviter (sta namreč dva, in sicer roza barve za profesionalce, bele barve pa za neodvisne dirkače), ki ga nosi v vsaki etapi dirkač, nahajajoč se na prvem mestu splošne klasifikacije, prehaja s pleč na pleča in se le redko zgodi, da ostane za dve etapi enemu in istemu vozaču.

Naj tu sledi na kratko potek prve polovice te res ostre borbe mednarodnih kolesarjev:

1. etapa: Milano-Torino, 169,2 km. Je borba šla s pravo električno napetostjo, kjer so se kolesarji borili tudi proti dežju in ponekod slabi cesti. Vzpon del Pino je bil trda preizkušnja za marsikoga. Svetovni prvak Binda je 20 km pred ciljem imel defekt, po katerem pa je v ostrem zasledovanju kmalu dognal vožečo skupino, se-stoječo iz kakih 40 dirkačev. Zaradi goste sklenjenosti se pa tik pred Turinom ni mogel preriti v ospredje in so se na cilju konkurenti plasirali takole: 1. Guerra (5:06.00), 2. Bovet, 3. Cipriani. Povprečna brzina 33.167 km na uro. V tej etapi ni odstopil nobeden.

2. etapa: Torino-Genova, 216 km. Tudi ta etapa je bila mokra in so ponekod zaradi preplave ceste morali dirkači s kolesi na ramah brodirati na drugo stran. Guerra, ki se je v nekem dolgem in hudem klancu izkazal pravega mojstra, je navzdol vozeč nenadno ponehal v aglinosti in se le po čudnem naključju spet približal sprednjim dirkačem, ki so se čim bliže k Genovi zelo razkropili. Najhujši udarec jim je prizadel Binda. V ostrem sprintu se je nekaj kilometrov pred ciljem otmel Belgijca Demuysera. Grandija in Piemontesija ter za 25 sek. zmagal nad drugim v času 7:01.55, 2. Demuyser, 3. Grandi. Častni sviter izmenja svojega gospodarja. Brzina 30.731 km. Odstopila sta v tej etapi Girardengo in Canusso.

3. etapa: Genova-Pisa, 191,6 km. Posebnosti v tej etapi ni bilo. Potekla je brez ostrejših poizkusnih ubegov, vsled česar prihrumi na cilj v Pisu neverjetno strnjena skupina, ki je štela nad 80 konkurentov. Tu se Guerri za malenkost posreči, priboriti si prvo mesto v času 6:26.00, 2. Meini, 3. Piemontesi. Povprečna brzina 29.782 km. Odstopili so štirje dirkači.

4. etapa: Pisa-Firenze, 184 km. Začetek te etape nima bogve kake živahnosti, zato pa se pravi boji vname na vzponu Le Croci, kjer se odlikuje še iz olimpijade znani Olmo. Manj korajžen je Demuyserov prijatelj Rebray, ki misli že odstopiti. Tudi Francoz B. Faure je istega mnenja, ker ga v prejšnji etapi vsled padca dobljene rane ovirajo. V tem klancu razgrana enotnost se čim bliže Firencam vedno bolj zedinja in pridirja na cilj sklenjen okrog 72 mož. Prvo mesto si pribori Olmo v času 5:54.35, 2. Binda, 3. Bovet. Povprečnost 31.135 km. Odstopili so Francoz Faure, Belgijca Rebray in Moerenhout ter dva Italijana.

5. etapa: Firenze-Grosseto, 193,5 km. Tudi v tej etapi ne obeta vreme nič bolje, kakor v prejšnji, ko je dež lil kot iz škafe. Zraven tega pa se proga te etape vzpenja po mnogih manjših in večjih hribihi. Borba konkurentov se pokaže že v prvih klancih, kjer se skupine ne držijo več kompaktno, temveč se raztezajo in trgajo. V gorski borbi dominira Binda. Guerra, ki se je neke

spotaknil, se spet pobere in zdirja dalje. Takoj nato pa zadene v Francoza Maclaira, tako da se oba znajdeta v občestnem jarku. Oba pa se kmalu dvigneta in ko se zavedata, začneta, čeprav sta dobila eden večje drugi manjše praske, hudo zasledovanje. Tudi Demuyseru, ki mora zamenjati prebito zračnico, se posreči spet ujeti vožečo skupino. 15 km pred Grossetom ima defekt Binda, ki je ves čas bil spredaj. Komaj pa sede na kolo in prevozi nekaj kilometrov poti, glej ponoven defekt. To je bil znak, da bo moral svoj častni sviter predati Belgijcu kot najboljšemu v klasifikaciji. V Grossetu ne pridrvijo skupine več sklenjeno, temveč pricaplja zdaj eden zdaj drugi, dva, trije skupaj itd. Prvi je spet Guerra (6:00.48), 2. Piemontesi, 3. Bovet. Brzina 32.178 km. Odstopil ni nobeden.

8. etapa: Napoli-Foggia, 191,1 km. Lepo vreme prejšnje etape se je spet skisalo in vožnja se začneja pod črnimi in nevihto grozečimi oblaki. Proga taka, kakršne doslej še ni bilo. Po večini z gramozom posuta, kotanjasta in kolovozna, taka, da niso dirkači še nikjer doslej utrpeli toliko defektov kot tukaj. Padci in defekti se kar vrste. Prav živahni so v toetapni borbi Corneg (s šestimi defekti!), Olmo, Demuyser, ki s svojo živavostjo na več mestih povzroči, da se sklenjenost dirkačev trga. Nekako na polovici proge se utlje dež, ki pa ne traja dolgo. V tej etapi je tudi eden iz tistih petih klancev, kjer se prvim trem plasirancem na vrh vzpona dodaja nekaj časa v dobro. Tako dobi tu kot prvi Binda eno in pol minute, Moretti eno, Demuyser 30 sek., kar zneso v dosegljivi splošni klasifikaciji toliko, da preide Belgijec za 34 sek. na drugo mesto. Prizvoživski tako po medsebojni borbi v Foggio na cilj, so se fantje plasirali takole: 1. Binda (6:55.01), 2. Loncke, 3. Demuyser. Povprečnost 28.207 km na uro. Odstopili trije.

Dan premedla. 9. etapa: Foggia-Chieti, 248 km. Zopet naporna etapa z ozirom na pogosto hribovitost v drugi polovici, stvelio konkurentov se je iz Milana do tu skrcilo na 56. Tudi sedanjí svetovni diletantski prvak Martano je zapustil to grenko igro. Ob lepem sončnem vremenu dirvijo dirkači po lepih cestah ob oboji Jadranskega morja, kjer si poizkusni ubegi sledijo drug drugemu. Posebno smolo ima Piemontesi z defektom in nato še s padcem ob pritiski zasledovanja. Shecal ga je seveda Belgijec, ki je Piemontesija obdožal, češ, da je on s svojim pomaganjem Bindi povzročil njegovo izgubo prvega klasifikacijskega mesta. Seveda je obdolžen kljub temu do-dirjal do vodilne skupine, nakaer je beg ponehal. Po 201 kilometru se borba prenese na strmine, ki si sledijo do samega cilja, kateri je postavljen tudi na vzponu. Čim bliže k temu, tem bolj se enotnost skupine trga. Naposled se vendar gorsko-favoritu Bindi posreči odtrgati se od vseh za nekaj metrov in zopet je etapa njegova v času 8:33.52, 2. Loncke, 3. Bertoni. Povprečnost 29 km.

## Kočljivo vprašanje

— Papa, zakaj ima rak tako izbu-jenje oči?

— No, nič se ne čudi, saj ste se v šoli učili, da zleže njegova samica na leto nad en milijon jajčec.

## Premeten natakark.

Plešast gost sedi v restavraciji in je. Kar pokliče natakarkja in mu pokaže las, ki ga je potegnil iz juhe. — Kaj je to? ga vpraša?

— To je las, oh, to je vaš las, gos-pod.

Gost: O, saj res, oprostite, da sem vas klical.

## Naivnost.

Profesor piše odpuščenim služkinj izpričevalo: — Zelo mi je žal, toda v izpričevalo vam moram napisati, da ste bili odpuščeni zaradi velike nesnage.

— Gospod profesor, ali bi mi mogli napisati to po latinsko?

A. D Ennery:

## Dve siroti

Roman

—Do smrti te ne zasliši tvoja se-stra!... Morala bi opustiti svoje le-nuharenje, svojo trmo in iti...

— Beračit? — je vzklila Luiza vsa iz sebe, — ne, nikoli!... Nikoli, gospa! Storite karkoli, obsodite me na najhujše muke, nikoli me ne pripra-vite do tega, da bi se tako ponižala.

— Ponižala? Kaj pa čvekaš? Torej sem jaz brezsrčna...

Zgrabila je slepo siroto za rame in jo začela neusmiljeno mikastiti, dokler ni klecnala na kolena.

Tedaj je pa šinila babnici v glavo strašna misel:

Ker je Luiza šklepetala z zobmi in se tresla od mraza, je dejala Frochardka porogljivo:

— Ah, menda ti je prevroče, dušica; vidim, da se v svojem kožuhu kar dušiš. Takoj poskrbim, da se od vročine ne boš zadušila.

Peter je stal na pragu in gledal v strahu, kaj bo. Navzlic svoji strahopetnosti se ni mogel premagati, da bi ne stisnil pesti.

Frochardka je res stopila k svoji žrtvi in jo začela slačiti. Videč Petrovo ogorčenje se je zadržala na ubogega fantja:

— Kaj pa delaš tu, pokveka?... Ali se spodobi gledati, kako slačim deklino?

In strupeno je pripomnila: — Da te ne vidi, to še ne pomeni, da jo lahko meni nič tebi nič tako-ke požiraš z očmi. Poberi se, pokveka pokvekasta!

Luiza je slišala te besede. Toda njene misli so blodile nekje po praz-nini.

Po krivičnem mučenju, ki ga je bi-la prestala je bila pripravljena na vse, — saj je bila izročena na milost in nemilost krvniku v osebi te stare be-račice.

Ko je Frochardka trgala z nje vse cape razen srajce in kratke jopice, ki sta ji zakrivali telo komaj do polovice nog, se ni upirala.

Sirota je šklepetala z zobmi. Vse njeno drgetajoče telo se je zvijalo in treslo od mraza. Čud sramežljivosti ji je velel zakriti z rokami gola prsa, ki se jih je bil dotaknil veter s svojim le-denim dihom.

— Ehe, zdaj je nam udobneje, ? lepotica? Če bi se ti zahotelo peti, me pa obvesti, da si opustila svojo trmo. Jaz počakam ta čas v svoji topli spalnici... Na svidenje, čakala bom, da se spametuješ... Potrežljiva sem in dokažem ti, da je moje srce meh-kejšo od tvojeja.

In ker se je začela tudi sama tresti od mraza, je pograbila steklenico žga-

nja in napravila iz nje nekaj krepkih požirkov. Potem je pa odšla.

In drugič je slišala Luiza, kako je zaškrpjal ključ v ključavnici; in to škrpanje železa je bolesto odjeknilo v njenem srcu.

Dočim je Luiza vroče molila, da bi jo bog rešil trpljenja, je bila Frochardka spodaj v pritličju žganje, dokler ga je kaj bilo v steklenici. In Peter je zopet vdal svojo mater pijano.

In vendar je Peter to pot želel, da bi se mati napila, čeprav mu je bila sicer pijana še bolj zoperna. Njena pijanost mu je bila zdaj dobrodošla, ker je vedel, da bo pustila slepo siroto pri miru le, če bo pošteno pijana.

Če bi se bil tisti hip vsaj malo oju-načil, če bi mu bila kri močnejše zaplapolala po žilah in če bi se ne bil imel kdaj obvladati, bi bil v enem skoku preskočil stopnice, ki so ga ločile od Luize. Z enim udarcem bi bil vilo-mil podstrešna vrata in rešil slepo si-roto iz strašne ječe. In čeprav je bil slaboten in strahopeten, bi bil odnesel na rokah nesrečno dekle, ki jo je bilo treba iztrgati podležema iz rok, od-nesel bi jo bil daleč od tega zloglas-nega brloga...

Namestu odločnosti je pa našel Pe-ter v svojem srcu samo iskro plahega slabšča, pa še te so sproti ugašale. Plazil se je kot mačka ob steni in že se je pripravil stopiti na stopnice, ko ga je glasno materino smučanje priko-

valo k tlom.

Sedel je na prvo stopnico in se pri-jel za glavo. Toda niti on, niti slepa sirota ni mogla slutiti, kakšen peklen-ski načrt je zasnovala Frochardka.

— Komaj se je zdaniilo, se je začel hripav glas stare beračice, ki je klela po svoji stari navadi že na vse zgo-daj zjutraj. Skočila je po stopnicah, da bi zbudila Luizo in ji pripravila no-ve muke.

Toda Luiza je bila že dotoko zbud-ljena. Vso noč jo je tresla mrzlica.

Frochardka je udarila s pestjo po vratih in zakričala na Luizo:

— No, gospodična, knežna, zdaj, ko ste tako prijetno prebili noč, bi morda ne škodilo malo prigrizniti...

In zasmehljivo je nadaljevala:

— Kaj pa diši vašemu želodčku?... Ali ste premislili, da je boljše čivkati od jutra do večera, kot pa vedno po-stiti se?

Čim je začela ta zoperni glas, je slepa sirota plamlila pokonci. Niti za trenutek ni oklevala. Vest ji je vele-vala, da se mora še in še upirati volji-te krute ženske... Molčala je.

Frochardka se je pa strupeno he-hetala za vrati.

— Nič? Dobro, saj smo že pri kra-ju. Zahetek je opravičen; to boš men-da lahko prebavila.

In po kratkem molku je pripomnila: — Odhajam; vrnem se kmalu, du-

šica, da zvem, če želiš za obed kaj drugega.

In Luiza je slišala, kako odhaja; pod njenimi težkimi koraki so škripale stopnice.

V naslednjem trenutku je Frochard-ka že kričala na Petra: — Marš na cesto, pokveka! Treba je delati s podvojenimi silami, lenuh, kajti slavček tam gori še noče poka-zati svoje umetnosti.

Vrata brloga so se zaprla.

V hipu, ko se je že docela udajala obupu, je pa Luiza zaslišala na cesti znan, prijeten glas.

— Daite brusit škarje, nože... da-te brusit škarje.

In pomislila je: — Glej, moj edini zaščitnik odhaja. Začudena nad žarečim sinovim obrazom in njegovim nenavadnim gla-som je beračica zagodrnjala:



# Ko je bil Shaw še siromašen

Bernard Shaw je opisal v prvem romanu sebe v mladih letih

»Ko sem leta 1876 prispel iz Dublina v London, sta si moja mati in moja edina sestra prizadevali vnovčiti svojo glasbeno nadarjenost. Mati je poučevala klavir, sestra je pa prirejala koncerte. Moj oče je ostal v Dublinu in nam pošiljal iz svojih skromnih privatnih dohodkov po en funt na teden. Mogli smo torej za silo živeti, ker smo deloma delali dolgo, deloma smo jih pa odplačevali s postopnim dvigom svojih deležev na dedščini v znesku 4000 funtov. Mati je imela dispozijsko pravico in s polnoletnostjo otrok se je kapital osvobodil. Toda pomani-



kanje denarja je bila kronična bolezen naše hiše.

Tako je začel Bernard Shaw uvod svojega prvega romana »Mlado vino vre«. To je roman, obenem pa življenjski opis, kajti mladi Smith ni v romanu nihče drugi, nego Bernard Shaw, in tudi če avtor v uvodu ne bi izdal svojega imena, bi bil iz romana razviden njegov življenjski opis. Shaw je spisal ta roman pred 50 leti, ko je bil še zelo mlad. Dejanje romana je iz življenja mladega moža, ki je bil kot pisarniška moč podnajemnik in se je zaljubil v svojo sosedo, hladnokrvno, strogo in emancipirano šiviljo, pa ga je potisnil slikar v ozadje. Naenkrat pa preskoči v bohemsko življenje in postane tajnik profesorja Woodwarda, živi med mladimi bohemci, začne lju-

biti s profesorjevo hčerko in spozna usodo nesrečnega zaljubljenca.

Bernard Shaw je imel smolo v ljubezni, dokler je plezal kot Smith po prvih klinih lestvice uspeha. In najbolj groteskno je, da vidimo poznejšega ciničnika, kritika in zasmehljiva kot zelo plahega mladika, ki si ne zna pomagati. Le tu pa tam se pokaže v njem poznejši satirik. Prvi roman Bernarda Shawa ni zanimiv samo kot roman v moža dozorevajočega mladika, temveč v prvi vrsti zato, ker nam nudi vpogled v pisateljeva mlada leta in nam daje široko podlago za spoznavanje in razumevanje pisatelja samega. V uvodu, ki ga je napisal Shaw leta 1921, filozofira o siromaštvu in srednjem sloju.

»Nikoli ne bom dovolj utrujen, piše Shaw, da bi ne mogel zagotavljati, ki so prišli iz siromašnih koč v Beli dom, z navadne klopi na ministrski stolec, pa ne vedo, kaj je siromaštvo in smola. Začeli so svoje življenje tako, kakor so mogli pričakovati, kakor so bili vajeni. Vse, kar je sledilo, je bil torej dvig. Na vsaki stopnji svojega življenja so imeli dohodek razreda, ki so se v njem kretali, in po zahtevah dotičnega razreda so si lahko privoščili obleko, hrano in stanovanje po svojem okusu. Ali more zahtevati tudi najblagorodnejši knez kaj več? Če hoče kdo vedeti, kaj je resnično siromaštvo, naj vpraša drugega potomca drugorodnega drugorodnjčevega sina. Da more dobro razumeti svoj težavni položaj, mora začeti tak nesrečen zgodaj preklanjati svojo usodo, da ni imel sreče pričeti spodaj. Tako družabno padanje naroda v naši deželi nikoli ne bo izginilo. En družabni razred dvigne, ki se nezmislno označuje z srednji sloj. Jaz sem bil potomec in sin takega predstavnika srednjega sloja. Če bi ne bil slučajno nadarjen, bi bil siromašnejši od Spinoze.«

Shaw pripoveduje v uvodu tudi, kako je začel pisati romane, kakšne neuspehe je imel in da ni smel upati, da se mu bo godilo kdaj bolje. Sebe kot mladika karakterizira takole: »Takrat še nisem znal igrati komedije in tako nisem vedel, da mora doživeti moja resnična postava na velikem londonskem odru fiasco. Ko sem moral preiti iz kraljeva svoje fantazije v resničnost, mi je postalo slabo. Stal sem izven družbe, politike, sporta in cerkve. Bil sem popoln outsider. Imel sem svoje duševne lastnosti, toda mojemu naglenu h kritikujočemu in ustvarjajočemu umetniškemu delovanju je manjkala čista, življenjska filozofija v luči vsverzumljive teorije, skratka vera, potrebna za zmagovito in plodno delovanje.

lo enostavno. Treba je samo potrpežljivo krotiti v sebi malodušnost, nergavost in pesimizem ter sprejemati življenje z dobro voljo, pa naj bo še tako težko. Mnogo manj bi bilo na svetu nesrečnih ljudi, če bi si sami ne težili že itak težkega življenja.

## Kardinal Dubois v kinu

Tik pred svojo smrtjo je posestil znani pariški knezoški kardinal Dubois kino Theatre Mogador, kamor ga je bil s šestimi škofi povabil ravnatelj k prvi predstavi novega francoskega filma. Slučajno je bil ravnatelj pozabil, da je povabil tako imenitnega gosta, in ko se je kardinal Dubois v spremstvu generalnega vikarja pripeljal pred kino, ni bilo nikogar, da bi ga dostojno sprejel. K sreči se je našel novinar, ki je rešil kardinala iz zadrege in ga odvedel v častno ložo, potem je pa brž obvestil pozabljenega ravnatelja.



Ta čas se je bila predstava že začela. Najprej so pokazali kratek ameriški film, kjer se glavni junak s svojo partnerico od začetka neprestano poljublja, dejanje se pa godi v baru v družbi napol nagih in zelo podmetnih deklet. Nekateri gledalci, ki so opazili v loži kardinala, so brž poiskali ravnatelja Pichona in ga vprašali ali misli, da je tak film za kardinala in škofo primeren. Pichon je bil seveda v hudi zadregi, toda kot dober trgovec si je znal pomagati. Odhitel je v kardinalo-

vo ložo, kjer se je globoko priklonil, rekoč: »Vaša Eminenca je izvolila videti... To je baš tip filmov, kakršnih bi ne smeli izdelovati, niti kazati...« Kardinal se je pa dobrodušno nasmehnil rekoč: »No, saj ni tako strašno, kar potolažite se.«

Potem je prišel na vrsto francoski film. Glavna junaka, mladenič in lepo dekle, sta se v enem prizoru strastno poljubljala. Od konca prstov do ustnic, ki so ostale dobrih 100 m filma strjene v poljub, so videli gledalci prizor prekipajoče ljubezni. Ker je pa operater videl, da sedi v kinu kardinal, je vrtil prizore najstrašnejše ljubezni, kar je mogel hitro. Ko se je ravnatelj kina tudi zaradi tega opravičeval, se je kardinal zopet nasmehnil in odgovoril: »No, veste, posebno sramežljivo to ni bilo, toda če že mora biti na koncu ločitev, je vendar v tem nekaj nenavadnega.« Potem se je zahvalil za prijaznost in mirno odšel.

## Lillian Harvey



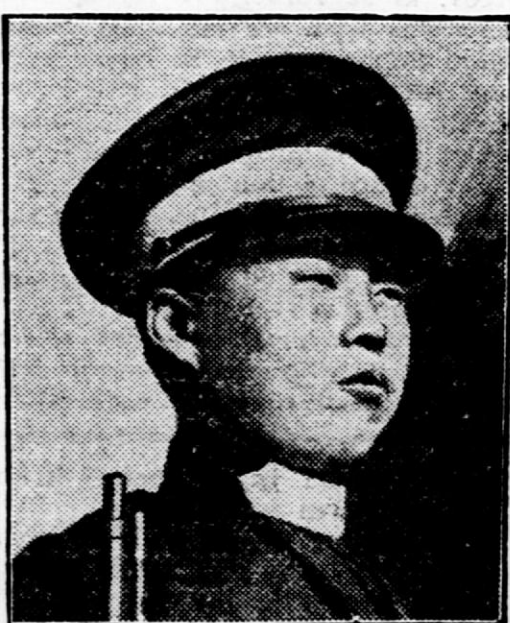
slavna filmska igralka se vozi v Hollywoodu vsak dan s kolesom na kratek izprehod

## Najtežja žena umrla

V italijanski vasi Carneagnola blizu Turina je umrla te dni po kratki boleznici žena, znana po vsej Italiji pod imenom Margheritina. Pokojna je bila najtežja žena na svetu, saj je tehtala 280 kg. Na pustni torek leta 1929 je videl to debelo kmetico Marherito Viranovo lastnik cirka doma, kjer je opravljala vsa gospodinjstva dela. In ni bila lahka naloga pregovoriti njene starše in njo, da so krenili na turnejo po svetu.

Pred dobrim mesecem je najtežja žena na svetu zbolela in morala so jo prepeljati v bolnico. Seveda pa v bolnici niso imeli za njo primerne postelje, ker je bila tako široka, da bi na navadni postelji ne imela prostora. Morali so na hitro roko zvezati dve postelji, da je lahko ležala. In tudi po smrti je bil krež z njo, ker niso mogli najti krste, kamor bi jo lahko spravili. Morali so naročiti za njo posebno krsto, dolgo 1,90 m, široko 1,10 m, visoko pa 95 cm. Pa tudi z mrtvaškim vozom je niso mogli peljati, ker krsta ni šla vani, temveč so jo morali naložiti na tovorni avto.

## Ženska policija na Kitajskem



Kitajsko mesto Peiping je dobilo žensko policijo. Da so Kitajke v policijski uniformi čedne, nam kaže pričujoča slika.

## Šola uljudnosti

Vofka gostilničar, zadruga »Lyons«, ki pogosti v svojih gostilnah in restavracijah v Londonu na leto okrog 150 milijonov gostov in proda na dan okrog 1.500.000 skodelic čaja in 400.000 skodelic kave, ima 3000 mladih natakarič. Vse natakaričice nosijo rjave obleke in bele čepice, biti morajo zelo spretno, uljudne in prijazne, če hočejo ostati v službi. Da se nauče lepega vedenja, je ustanovil ravnatelj zadruga major in poslanec Solomon posebne šole, kjer uče dekleta, kako je treba prijazno občevati z gosti.

Prve natakaričice, zaposlene v Lyonsovih gostilnah in restavracijah, so se pojavile leta 1894 v razstavnih restavracijah v Newcastlu, pozneje pa v restavracijah cirka Barnum in Bailey. Zdaj ima »Lyons« samo v Londonu 250 podružnic. Da se je podjetje tako razširilo, gre precej zasluge tudi prijaznim natakaričicam, ki bi brez njih podjetje zdaj ne moglo več obratovati.

# Angleži odkrili jezero bogov

Angleški letalci na Himalaji so odkrili zagonetno jezero, okrog katerega je spletlo domače ljudstvo cel venec pravljic

Med domačim prebivalstvom najvišjega pogorja na svetu Himalaje se prenaša že od pamtikeva s pokolenja na pokolenje ustno izročilo, po katerem se skriva v najvišjih in doslej še nedostopnih gorah Mount Everest zelo globoko jezero temnomodre barve, iz katerega črpajo vodo sami bogovi in ki mu pravi ljudstvo »Jezero bogov«. K temu jezeru si upajo samo bogovi, ki hodijo vanj pit, če so žejni, odnosno če hočejo ljudem poslati dež ali jih kaznovati s poplavami.

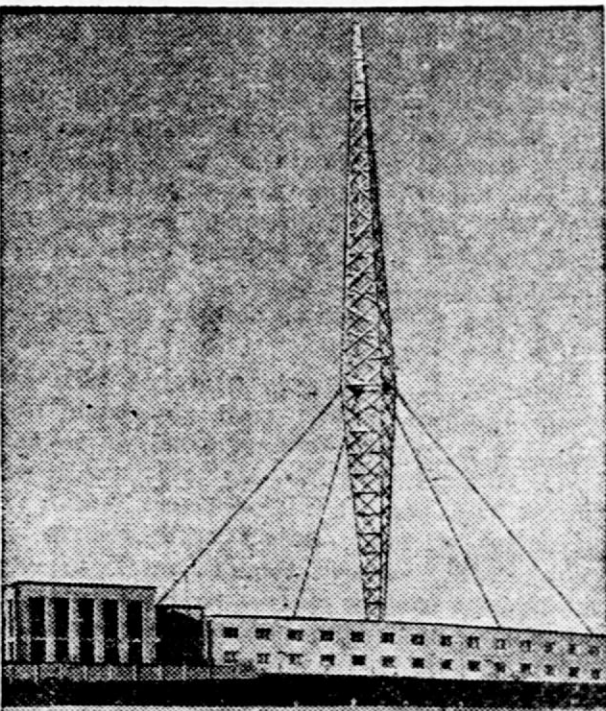
O tem zagonetnem jezeru, ki je v ustnem izročilu opisano po legi, obliki in barvi svoje silno globoke vode, sliši o prebivalstvu Himalaje samo iz svojih prastarih pravljic in povesti. Zdaj, ko se vrača v Anglijo zadnja himalajska ekspedicija, ki se je o nji že toliko govorilo, je tajnik ekspedicije polkovnik Etherton sporočil strokovnemu tisku, da so angleški letalci odkrili to skrivnostno, s pravljicami opredeljeno jezero. Bajne ni nobenega dvoma več, da je pravljica postala resnična. Polkovnik Etherton je pripovedoval o odkritju skrivnostnega jezera na parniku »Rajputana«.

Po njegovem pripovedovanju so

odkrili skrivnostno jezero med drugim poletom čez Mount Everest v višini 7500 m. Jezero je ogromno, ima obliko nepravilne elipse, leži globoko med pečinami kot skrito gnezdo in ga napajajo večni ledeniki. Po barvi vode sodeč je jezero silno globoko. Prebivalci Himalaje so prepričani, da je to jezero obljudeno. Na bregovih jezera žive baje orjaški ljudje, nekakšen tip ledenega človeka, ki živi samo v ledu in snegu, a proti mrazu ga ščiti zelo gosta, dolga bela dlaka. Raziskovalci, ki so iskali jezero bogov, so menili, da se tako visoko v gorah voda trajno sploh ne more držati. Tem bolj so proglasili za pravljice vse, kar pripovedujejo domačini o zagonetnih ljudeh na bregovih jezera.

Zdaj, ko je ogromno jezero pod vrhovi Mount Everest odkrito, po mnenju polkovnika Ethertona ni izključeno, da žive ob njem medvedom podobne živali, ki dobivajo hrano iz jezera in ki jih človek še ne pozna. Da bi pa bil to nekakšen potomec prvotnega mongolskega ali hidskega prebivalca, ki bi se bil v primitivnem stanju ohranil na bregovih ogromnega jezera, polkovnik Etherton ne veruje.

## Najmlajša evropska radio postaja



Pri Dunaju so zgradili oddajno radio postajo, ki bo odprta te dni in bo delovala z energijo 150 kw.

## Kriza ameriških gledališč

Tudi ameriška gledališča preživljajo izredno težke čase. Ne samo splošna gospodarska kriza, temveč tudi huda konkurenca sporta pri mladini, ki ji je sport glavna privlačnost, poleg tega pa kino in radio pri starejših ljudeh pomaga izpodkopavati gledališko umetnost. V Ameriki nimajo gledaliških ansamblov v našem pomenu besede. Podjetnik najame gledališče in uprizarja v njem to ali ono delo s slučajno zbranim ansamblom tako dolgo, dokler zahajajo ljudje v gledališče, potem pa krene v drugo mesto. Tako je bilo do zadnjega, ko je pritisnila gospodarska kriza tudi na gledališča.

V minuli sezoni je bila bilanca vseh gledališč v New Yorku pasivna. Strah pred novimi neuspehi se vidi tudi v številu premijer. V sezoni 1931/32 je bilo v New Yorku še 50 premijer, v sezoni 1932/33 pa samo 18. Gledališki ravnatelji se boje investirati denar v nove igre in neuspehi slutijo že vnaprej. Po Ameriki potujejo gledališki skupini je bilo v prejšnjih časih 165, zdaj jih je pa samo še 35. Tudi v Chicagu in Filadelfiji prede gledališčen trda. V Chicagu je bilo predlanskim 12 premijer, lani pa samo 6. Še slabši je položaj v Filadelfiji, kjer so imeli v cel letni sezoni samo dve premijeri. Zaradi visoke rezijske pa vstopnine ne morejo znižati, da bi lahko zahajali v gledališča siromašnejši sloji, a premožnejši ljudi je tudi v Ameriki vedno manj. V Ameriki je zdaj nad 9000 brezposelnih gledaliških igralcev.

## Tudi v Angliji padajo tradicije

Slavni angleški pisatelj John Galsworthy je nazval Anglijo deželo tradicij okostenelosti in morda tudi licemerstva. Menda se nikjer na svetu ne drže tradicije tako dolgo, kakor v Angliji. Pa tudi glede predsodkov so Angleži med prvimi na svetu. Tako je med Angleži prevladovalo mnenje, da mora imeti moški zavetje, kamor ne sme stopiti ženska noga. Čeprav so imeli zakonski moške v Angliji doma svoje kočice, kamor žene niso smele stopiti, so bili v Angliji še posebni klubi, kamor so sprejemali skozi dolga desetletja samo moške. Med izrazito moškimi klubi je bil posebno znan Devonshire-Club. V klubskih prostorih ni smela stopiti nobena ženska, nobena ni smela videti lokalov, kjer so moški preživljali večer za večerom.

Zato se sliši kot senzacija, da je nek ženska vendarle prišla v ta klub.

Mlado pokolenje namreč odklanja tradicije in nekateri člani kluba so sami zahtevali, naj bi imeli dostop v klub tudi mlade dame, češ, da prave zabave brez njih ni. Predlog so dolgo odklanjali, končno je pa le prodrl. Toda odbor je sklenil, da morajo dame hoditi v klub skozi posebna vrata. Pa tudi ta pogoj ni bil izpolnjen in te dni je stopila skozi vrata za moške kot prva mlada dama in sedla za mizo v sobi, dokolikor izključno za moške. Stari lordi seveda majo s stvimi glavami, češ, da bi se za časa kraljice Viktorije kaj takega ne moglo zgoditi.

## DESINFEKCIJSKA SREDSTVA:

**SANITOL  
SANOFORM  
SANEOLIN**

»CHEMOTECNA« družba s o. z.  
LJUBLJANA, Mestni trg št. 10

## O, te Američanke!

Sodišče v Montrealu je te dni resno razmišljalo o vprašanju, ali bi ne kazalo opustiti prakse, po kateri so sodišča doslej proti primerni kavčiji izpuščala iz preiskovalnih zaporov omožene žene, ki so poglone na konjskih dirkah ves denar, kar so ga dobile od mož za gospodinjstvo. Zadnja leta se je manjša stav na konjskih dirkah med omoženimi ženami v Kanadi tako razpasla, da na policijo in sodišča kar dežujejo pritožbe in prošnje zakonskih mož, ki prosijo oblasti, naj njihove žene kaznujejo ali pa vsaj primerno počne, da ne bodo sproti zapravliale vsega denarja z visokimi stavami na konjskih dirkah, na katere se večinoma prav nič ne razumejo.

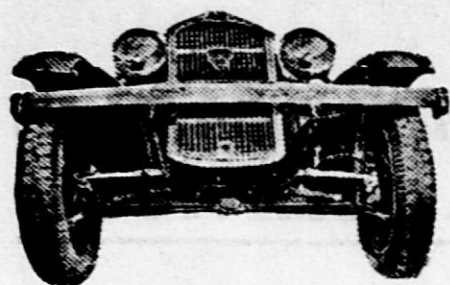
Žene pa na konjske dirke niti ne hodijo, ker se jim ne zdi vredno, temveč stavijo kar doma. Policija je napravila za poskus v nekaterih stanovalnih hišah preiskavo in je prišla v stanovanja tako nepričakovano, da je gospodinjstvo presenetila. V eni hiši je zalotila 17 omoženih žen, ki so sedele pri telefonih in sklepale visoke stave. Kaj bo sodišče sklenilo, se še ne ve. Težko bo ubogim zakonskim možem ustreči, težko pa bo tudi zavrniti njihove prošnje.

## Angleška kraljica pri vojnih invalidih



Kraljica Viktorija v pogovoru z vojnimi invalidi na nedavni razstavi v Londonu, ki je bila prirejena v korist angleških veterancev.





POZOR, POSETNIKI VELESEJMA!

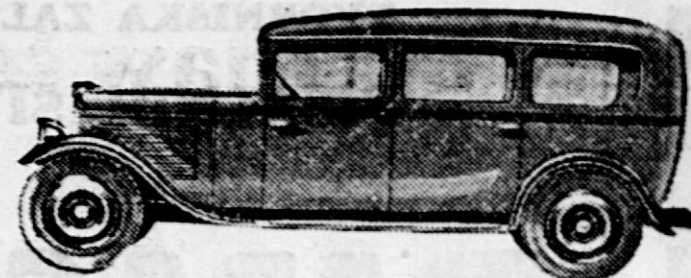
**O. Žužek, Ljubljana**

Tavčarjeva ulica 11

Generalno zastopstvo avtomobilov in mototoklov svetovno-znanih znamk:

AUBURN-BRENNABOR-PEUGEOT osebni avtomobili  
AUSTRO-FIAT - INTERNATIONAL-HARVESTER -  
PEUGEOT- tovorni avtomobili, avtobusi in traktorji  
A. J. S. - NORTON - RUDGE WHITWORTH -  
FRANCIS BARNETT mototokli!

Najnižje cene! Interesenti se vabijo  
na ogled velike zaloge novih, kakor  
tudi rabljenih vozil!



„JARA“

ŠE DANES IMATE PRILIKO  
DA SI KUPITE ZA BINKOSTNE PRAZNIKE  
ELEGANTNE, TRPEŽNE IN POCENI

**ČEVLJE**

poznanega  
domaćega  
izvora  
znamke

„JARA“

LJUBLJANA,  
SV. PETRA CESTA 20

1000 IN VEČ KUPCEV VAM BO POTRDILO, DA SO BILI Z NAKUPOM NAŠIH ČEVLJEV NADVSE ZADOVOLJNI

NA DEBELO! NA DROBNO!  
**Drvarske lastne izdelke**

kupite najcenejše in najboljše

samo v

novi in povečani trgovini

Ivan

PRVE KRANJSKE VRVARNE IN  
TRGOVINE S KONOPNINO

**N. Adamič**

Ljubljana, Sv. Petra c. št. 31. Telef. 2441

žima podružnica:  
volna Maribor, Vetrinjska ulica št. 20.  
afrik Telef. 2454.  
motvoz Celje, Kralja Petra c.  
platno (gradl) št. 33.  
bičevniki, biči  
predpražniki  
juta (Hessian)  
nepremočljive konjske plahte  
konopnene in gumijaste cevi  
ribje in gugalne mreže vseh vrst itd.

»Mali oglasi«

Vsaka beseda 40 par. Plačo se lahko tudi v snemkih  
za odgovor snemka! - Na sponzorje brez snemka se  
odgovarjamo - Najmanjši oglaš. Din 5.-

**KUPIM**

MALO KOLO

dekliško ali manjše damsko,  
dobro ohranjeno, kupim. — Po-  
nudbe z navedbo cene na upra-  
vo »Slovenskega Naroda« pod  
»Dekliško kolo«.

**JEDILNI KROMPIR**

kupim. — Ponudbe na: Kola-  
rič, Brežice. 2448

**PRODAM**

Is KAVA

zavoječek 3 kg Din 155.- razpo-  
šilja G. Drechsler, Tuzla. 2478

**NEKAJ KOLES**

pod ceno prodam. — Ljublja-  
na, Dvorakova ulica 3/I. 2395

**PRIJATELJI STARIN!**

Napredaj ima več starinskih  
stvari. — Vinogradska 6A/I.,  
Zagreb. 2449

**KREDENCA, MIZA,**

2 stola, ogledalo — napredaj.  
— Gradišče št. 14, pritičje. 2512

**ŽENITVE**

POSESTNIKOV SIN  
z večjo doto se želi priženiti na  
posestvo. — Oglasi pod »G. B.  
2516« na upravo »Slovenskega  
Naroda«. 2516

**SLUŽBE**

3-4 PLETILJE  
za trikotajo sprejme novo-  
ustanovljena tovarna v Sara-  
jevu. — Ponudbe na »Jugo-  
zeptir«, Sarajevo. 2426

V VSEH KRAJIH IŠČEMO  
ugledne osebe, ki bi posredova-  
le INKASO IN PRODAJO ma-  
nufakturnega blaga in konfek-  
cije na obroke. Pripravno za  
občinske tajnike itd. kot po-  
stanski zaslužek. — Ponudbe  
na upravo »Slovenskega Naro-  
da« pod »Inkaso 2396«.

**NEPREMICE**

NOVO HIŠO V CELJU  
prodam za 160.000 Din. — Po-  
nudbe: Poštni predal št. 17, Ce-  
lje. 2480

**GARAZA**

Draga Guštin  
prej STELE v Kapiteljski ulici  
št. 3 — ODDA  
**MEHANIČNO  
DELA V NICO.**

10 STAVENIH PARCEL  
po 600—1000 m<sup>2</sup> prodam pri  
kolodvoru v Vižmarjih. — Viž-  
marje št. 100-59. 2469

**PEKARNO**

oddam v najem. Pekarna Kri-  
žan, Pilštanj. 2467

**RAVNO**

POZOR!  
Vsi na dobro pijačo in jedajo  
v restavraciji »POD SKALCO«  
Ljubljana, Mestni trg 11 k  
CIGLIČU.

GRADIČ PAJKOVO  
NA BLOKAH  
popolnoma opremljen, v bližini  
avtobusne postaje — se odda  
preko poletja v najem. Na raz-  
polago lov in ribolov. — Infor-  
macije na gradu Turjak, pošta  
Turjak. 2444

**MALINOVEC**  
NARAVNI

dobite vedno pri trdki:

*Malina*

družba z o. z.

LJUBLJANA VII., MEDVEDOVA 4

POLEG »GORENJSKEGA KOLODVORA«

Specijalizirana trdka naravnega malinoveca, sadnih sokov in vseh vrst marmelad

POZOR — KRIZA —  
DAME!

V novootvorjeni prikojevalnici  
prikojimo vso damsko garde-  
robo po meri in žurnalu, kjer  
dobite navodila za nadaljnjo  
lastno izdelavo. — Vsi kroji po  
meri! — Izdelujemo vso dam-  
sko garderobo hitro, prvovrst-  
no in po konkurenčnih cenah.  
Damski modni salon  
JOZICA KUMELJ  
izvežbana v inozemstvu  
Ljubljana, Gledališka ul. 2/II.

Cenjenemu občinstvu naznanjam, da sem pričela točiti zopet  
v lastni režiji. Vodila bom izborno kuhinjo in točila le prvo-  
vrstna vina. Abonma za hrano dnevno 12 Din s čašo vina.  
Se priporoča lastnica A. SMID.

**RESTAVRACIJA „ROŽA“**  
Židovska ulica 6.

POZOR!

Restavracija hotela „METROPOL“  
(MIKLIČ)

Prispela nam je večja količina prvovrstnih vin in smo  
znižali cene sledeče: Namizno belo in črno Din 8.—, be-  
lo bizeljsko Din 10.—, prvovrsten pekerčan Din 12.— za  
liter. — Vse samo prvovrstno blago. — Prepričajte se  
in čudili se boste dobri kvaliteti in nizkim cenam. —  
Dnevno prenos radio-sporoda v restavraciji in na re-  
stavracijskem vrtu.

POZOR!

Specijelni entel oblek

azuriranje, predtisk, najhitrejša postrežba, najfiniješe delo pri

**Matek & Mikeš, Ljubljana**  
polog hotela Štrukelj

Vezanje raznovrstnih monogramov, perla, zaves, pregrinjaj;  
sotlanje, izdelovanje gumbic. Vsled najmodernejše ureditve  
podjetja — najnižje cene.

**D. LANCOŠ**

umetno  
mizarstvo

LJUBLJANA

Wolfsova ulica št. 12 (dvorišče)

Izredno nizke cene. — Oglejte si tudi paviljon  
»E« na velesejmu!

**Restavracija Lloyd**  
Sv. Petra cesta 7

nudi cenjenim gostom prvovrstno domačo hrano.  
Menu kosilo à Din 10.— in 12.—, Abonma à Din  
12.—, 16.— in 18.—. Abonenti imajo po jedilnem  
listu 20% popusta. Točijo se pristna štajerska  
in dolenska vina. Vedno sveže unionsko pivo.  
Se priporoča

Bučar Marija.

**DENAR**

za počitnice prihranite — ako nabavljate  
pri nas za letna oblačila

SVILO

TROPICAL

ANGL. FRESCO itd.

Oglejte si naše izložebe in ogromno zalo-  
go. Posetite nas — prepričajte se

**NOVAK — Ljubljana**

Kongresni trg št. 15 (nasproti nunski  
cerkvi)

**JUGOSLOVANSKA ZAVAROVALNA BANKA**

V LJUBLJANI, GOSPOSKA ULICA 12, TELEFON ŠTEV. 2176, 2276.

Podružnice: BEOGRAD, ZAGREB, SARAJEVO, OSIJEK, NOVI SAD in SPLIT

»SLAVIJA«



